

SVET EVROPE - Na 3. strani
**O beguncih v luči
človekovih pravic**

Tamara Blažina v skupščini SE

MANJŠINA - Na 5. strani
**SSO sprejema »izziv«
o Kulturnem domu**

Dogovarjanje tudi o Stadionu 1. maj

GORICA - Na 14. strani
**Slovenskega šoferja
je rešil karabinjer**

Takoj zatem je tovornjak zagorel

TRST - Dežela FJK izdala novo okoljsko dovoljenje AIA

Železarna še vsaj 10 let

ZAHODNI KRAS - Danes odprtje
**Kriški Ljudski dom
ima nove lastnike**

TRST - Dežela Furlanija Julijska krajina je včeraj izdala novo okoljsko dovoljenje AIA za škedenjsko železarno. To je popolnoma nov dokument, ki je nadomestil prejšnjega in uvaja vrsto predpisov in vinikulacij, ki se jih bosta morala skupina Arvedi oz. družba Siderurgica Triestina (ST) strogo držati. Izdaja dovoljenja pomeni, da bo lastnik Arvedi lahko nadaljeval na poti preobrazbe železarne in se bo proizvodna dejavnost nadaljevala še vsaj deset let. Pri tem se bo morala družba ST držati postavk AIA, ki jo bodo letno posodabljali in ažurirali. Če tega ne bo storila oz. se ne bo držala strogih predpisov, bodo pristojne oblasti takoj odredile zmanjšanje proizvodnje. Družba ST je že izrazila zadoščenje, kajti AIA postavlja jasna in točna pravila, na tej osnovi pa bo mogoče izvajati novi poslovni načrt. Skupina Arvedi je v tej luči med drugim najavila, da bo 7. maja v železarni dan odprtih vrat.

Na 7. strani

BEGUNCI - Države EU
**Strožji azilni
prepisi in izgon
za tisoče ljudi**

BERLIN - Evropske države tekmujejo v zaostrovanju azilne zakonodaje v prepričanju, da bodo s tem begunce odvrnili od bega proti Evropi. Danska je izzvala ogorčenje z napovedjo zasege imetja beguncev. Švedska napoveduje izgon 80.000 neuspešnih prosilcev za azil, Finska 20.000, Nemčija je napovedala strožje pogoje za azil. Predsedujoča EU Nizozemska pa predlaga vračanje beguncev z grških otokov v Turčijo.

Na 2. strani

TRST - Popoldne od 15. do 20. ure
**Onesnaženje: središče
pet dni zaprto za promet**

**Slovenski alpinist se
je hudo ponesrečil**

Na 5. strani

**Intervju z županskim
kandidatom Dipiazza**

Na 6. strani

**Nova tehnologija za
lajšanje raka**

Na 7. strani

**V Trstu hudo
poškodovan skuterist**

Na 11. strani

**Podgorskega društva
Paglavec ne bo več**

Na 16. strani

TRST - Naš pogovor s prefektinjo Adelaide Garufi

Veseli se, da je prispevala k reševanju odprtih vprašanj

Vladna komisarka in tržaška prefektinja Francesca Adelaide Garufi prav danes zaključuje svoj nekaj več kot triletni mandat v Trstu in naši deželi. Prefektinja je kot zadnje formalno dejanje podpisala akt o prestititvi proste cone iz starega pristanišča.

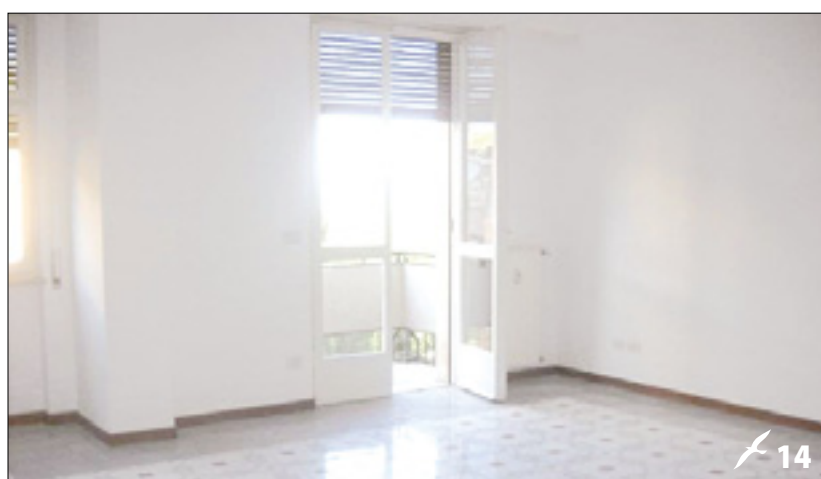
A prefektinja je med včerajšnjim pogovorom za Primorski dnevnik spregovorila tudi o mnogih drugih vprašanjih, Slovencih v Italiji (posebej o openskem strelišču in špetrski dvojezični šoli), beguncih in meji, ki se po njenem mnenju ne bo zaprla, saj na svet gleda z optimizmom.

Na 4. strani

GORICA - Prejeli 390 prošenj

Preko pol milijona evrov za subvencije najemnin

BEGUNSKA KRIZA - Sporen nizozemski predlog o vračanju v Turčijo

Evropske države izganjajo begunce

Danci jim bodo zasegali denar - Na morju begunci še umirajo

KOEbenhavn - Evropske države kar tekmujejo v zaostrovanju azilne zakonodaje v prepričanju, da bodo s tem begunce odvrgli od bega proti Evropi. Začela je Danska z odločitvijo o zasegi dela premoženja beguncev, kar mnogi primerjajo s početjem nacistične Nemčije z deportiranimi Judi. Nova zakonodaja predvideva zaseg imenja migrantov, da bi tako plačali za njihovo oskrbo. Oblastem omogoča, da migrante preiščejo in jim zasežejo gotovino nad 10.000 kronami oz. 1340 evri in dragocene predmete, vredne več kot 10.000 kron. Porocni prstani in predmeti s sentimentalno vrednostjo so izzeti. Nova azilna pravila predvidevajo tudi podaljšanje obdobja za združevanje družin za nekatere prosilce za azil za do tri leta. Prosilcem bo tudi otežen postopek pridobivanja stalnega bivališča, skrajšali pa jim bodo tudi obdobje veljavnosti dovoljenja za začasno bivališče. Danska, v kateri prebiva okoli 5,6 milijona ljudi, je lani zabeležila 21.000 prošenj za azil.

Izgon iz Švedske in Finske

STOCKHOLM/HELSINKI - Švedska načrtuje izgon do 80.000 iskalcev azila, ki so jim zavrnilo prošnje oz. jim jih bodo, je včeraj napovedal notranji minister Anders Ygeman. Za to bodo najeli številna letala, proces vračanja pa naj bi potekal več let. »Govorimo o okoli 60.000 ljudeh, vendar bi se številka lahko povzpela do 80.000,« je dejal Ygeman. Če bi šlo za običajne postopke vračanja, bi jih opravili z rednimi leti, vendar pa bodo ob tako visokih številkah morali uporabiti čarterske lete, je še napovedal minister.

Švedski urad za migracije je v letu 2015 obravnaval 58.800 prošenj za azil, odobrili pa so jih približno 55 odstotkov, zaradi česar je minister Ygeman postavil omenjene ocene. Švedska, ki ima nekaj manj kot deset milijonov prebivalcev, je lani sprejela več kot

160.000 prosilcev za azil. Na prebivalca je najbolj obremenjena država EU.

Na finskem notranjem ministrstvu so medtem napovedali, da predvidevajo izgon okoli 20.000 od skupno 32.000 prosilcev za azil, kolikor so jih zabeležili v lanskem letu. Kot so pojasnili, bo namreč približno 65 odstotkov vseh vloženih prošenj za azil najverjetneje zvrnjenih.

Nizozemska za vračanje beguncev v Turčijo

AMSTERDAM - Nizozemska, ki trenutno predseduje svetu EU, je predlagala nov evropski načrt, po katerem bi begunce z grških otokov s trajekti vozili kar direktno nazaj v Turčijo, ne pa na grško celino. Na drugi strani naj bi se EU obvezala, da bo letno sprejela od 150.000 do 250.000 beguncev. Pod temi pogoji bi bila Turčija pripravljena ostale begunce sprejeti nazaj. Nizozemski premier Mark Rutte se o tem načrtu že intenzivno pogovarja z Nemčijo, Švedsko in Avstrijo. Načrt bi lahko začel že marca ali aprila.

V Evropski komisiji včeraj poročil o tem načrtu niso želeli komentirati, so se pa odzvali v Amnesty International (AI). Načrte so označili kot zgrešene v sami osnovi, saj temeljijo na nezakonitem vračanju prosilcev za azil in beguncev iz Grčije v Turčijo. V AI so prepričani, da na tem načrtu ni

nič humanitarnega, ampak gre za »preprosto politično preračunljivost« s ciljem ustaviti prihajanje obupanih ljudi čez Egejsko morje. »Turčije ni nikakor mogoče obravnavati kot varno državo za begunce. To ni varna država niti za mnoge lastne državljane,« so še zapisali.

Nemčija bo zaostрила azilno zakonodajo

BERLIN - Nemška vladna koalicija je včeraj dosegla dogovor o novem svežnjju ostrejših azilne zakonodaje. Kot je pojasnil vodja nemških socialdemokratov Sigmar Gabriel, bo združitve družin oseb s subsidiarno zaščito mogoča šele po dveh letih. Subsidiarno zaščito prejmejo tisti, ki nimajo pravice do azila, a jim v domovini grozi nasilje, smrtna kazen ali mučenje.

Nemška vladna koalicija je tudi razširila seznam t. i. varnih držav. Nanj so dodali Maroko, Alžirjo in Tunizijo. To pomeni, da bo Nemčija prosilce za azil iz teh držav v prihodnje po hitrem postopku vračala v njihove domovine. Sprememba se obeta tudi mladim beguncem. Kdor bo prišel v Nemčijo kot prosilec za azil ter tam uspešno začel in končal šolanje, bo lahko dve leti zaposlen v Nemčiji. Prosilci za azil v Nemčiji bodo morali v prihodnje tudi plačevati tečaje za vključevanje v družbo. Prispevek naj bi znašal deset evrov mesečno.

Salvini bi nadzirjal mejo s Slovenijo

MILAN - »Če se je levčarska vlada na Švedskem odločila za izgon 80 tisoč ljudi, ker jim ne priznava azilske pravice, pomeni, da je s schengnom konec, je mrtev. Če vsi izvajajo nadzor nad svojo mejo, mi pa ga ne izvajamo, je vprašanje, kam bodo namenjeni ti ljudje. Ne bi bilo slabo, ko bi na Brennerju, v Ventimiglii in na meji s Slovenijo, imeli kaj več svojih ljudi,« je ob srečanju v Milanu z Marie Le Pen dejal vodja Severne lige Matteo Salvini.

ITALIJA - Vlada

Nova imenovanja za stabilnost koalicije

RIM - Včerajšnja seja italijanske vlade je postregla z vrsto imenovanj, med katerimi je najpomembnejše imenovanje Enrica Coste za ministra za deželne zadeve. To ministrstvo je bilo po odstopu Marie Carmele Lanzetta že osem mesecev brez vodje, zdaj pa ga je zavzel predstavnik Alfanove stranke NCD, ki ima v

ministrski ekipi spet tri svoje predstavnike, potem ko je bil k odstopu prisiljen Maurizio Lupi. Za novo ravnotežje v vladi, kar je posledica iskanja ravnovesja med koalicijskimi partnerji, novimi in starimi, so bili »nagrajeni« tudi predstavnik stranke Scelta civica oz. kar je od nje ostalo, Enrico Zanetti, ki je zdaj namestnik ministra za ekonomijo, dva nova podtajnika pa ima tudi Demokratska stranka, to sta pripadnik manjšinske strankine struje Enzo Amendola in Genaro Migliore, ki je bil v parlament sicer izvoljen kot predstavnik stranke SEL. Napovedi, da bo v vladno ekipo vstopil tudi predstavnik strankine notranje opozicije (kandidat je bil Vasco Errani) se niso uresničile, zato je Miguel Gotor po hitel z izjavo, da se je vladna os še bolj obrnila proti centru. Skupno je bilo imenovanih osem podtajnikov, namestniki ministrov pa so trije.

Vlada je tudi odobrila paket ukrepov za obrtnike in proste poklice, za zaščito nosečnic in bolnikov, za delo na domu in druge oblike fleksibilnega zaposlovanja. Predvidene so tudi olajšave za podjetnike, najrevnejšemu sloju prebivalstva (4 milijoni Italijanov) pa bodo dodelili 200 evrov dodatne pomoči. Ukrepali so tudi v podporo kinematografske industrije.

V nasprotju z napovedmi pa vlada ni odobrila reforme zadružniških bank. O tem naj bi odločali prihodnji teden.

Matteo Renzi

ANSA

LIBIJA - Tako ministrica Pinotti

Italija se pripravlja na vojaški poseg

RIM - Italija skupaj z ZDA, Veliko Britanijo in Francijo razmišlja o vojaškem posredovanju v Libiji za stabilizacijo razmer v državi, je v intervjuju za Corriere della Sera povedala obrambna ministrica Roberta Pinotti. »Ne moremo si predstavljati, da bi razmere v Libiji ostale na mrtvi točki. V zadnjem mesecu smo intenzivneje sodelovali z Američani, Britanci in Francozi,« je dejala Pinottijeva. »Vsi se strinjamo, da se je treba izogniti neusklajenim akcijam, ki v preteklosti niso pripeljale do dobrih rezultatov,« je menila ter poudarila, da bodo zahodne sile ukrepale le na prošnjo libijskih oblasti. Kot ključne prioritete je omenila varovanje libij-

skega parlamenta in usposabljanje libijskih sil. Italija ima v Sredozemlju pomorske sile, ki se borijo proti tihotapljenju migrantov, v zračni bazi Trapani na Siciliji pa je namestila bojna letala.

Libija je po strmoglavljenju voditelja Moamerja Gadafija s pomočjo zahodnih sil leta 2011 padla v kaos, saj se za oblast borita rivalski vladi, številne oborožene skupine pa za nadzor nad energetskimi viri. Od avgusta 2014, ko je Tripoli zavzelo zavezništvo milic, v katerem so bili tudi islamisti, ima rivalska parlamenta in vladi. Mednarodno priznana parlament in vlada sta pobegnili na vzhod v Tobruk, v Tripoliju pa so svoja organa oblikovali islamisti.

Migrante še rešujejo tudi pri Siciliji ANSA

V Egejskem morju pa begunci umirajo

ATENE - V nesreči čolna pred grškim otokom Samos je včeraj utonilo najmanj 24 ljudi, od tega je 10 bilo otrok. Kot je sporočila grška obalna straža, gre za migrante, ki so bili na poti iz Turčije v Grčijo. Doslej so našli deset preživelih. Že v sredo je v bližini grškega otoka Kos umrlo sedem migrantov, med njimi dva otoka.

ESČP se pripravlja na pritožbe beguncev

STRASBOURG, 28. januarja - Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP) je pripravljeno na sprejem večjega števila zahtev prosilcev za azil in migrantov po nujnem ukrepanju, je včeraj povedal predsednik sodišča Gudio Raimondi. Glede na število izrečenih sodb pa tako kot leta 2014 ostajajo med glavnimi kršiteljicami človekovih pravic Rusija, Turčija in Romunija, je dejal.

Ob predstavitvi letnega poročila dela sodišča je Raimondi povedal, da so zaradi begunske krize v Evropi na sodišču okrepili ustrezen urad za nujno ukrepanje. Lani so ustavili izgon 56 Afganistancev, Palestincev, Sircev in drugih beguncev iz več držav članic EU. Med drugim so prejeli 24 pritožb beguncev po nujnem ukrepanju, ker ne želijo biti vrnjeni na Madžarsko. Največ vloženih tožb na ESČP na tisoč prebivalcev je bilo lani vloženih prav proti Madžarski - 4,3 na tisoč prebivalcev (4235).

HRVAŠKA - Obtožen vrste kaznivih dejanj

Mijo Crnoja ni več minister v novi vladi

ZAGREB - Hrvaški minister za veterane Mijo Crnoja je sinoči odstopil, potem ko se včeraj ni udeležil prve seje nove hrvaške vlade premijerja Tihomirja Oreškovića, ki ga je potrdila za člana koordinacije za notranjo politiko in državno premoženje. Minister je odstopil nekaj minut po začetku sestanka o njegovi usodi. Crnoje je bil tarča kritik zaradi vrste domnevnih kršitev zakona.

Po vladni seji se je v Banskih dvorih začelo še eno srečanje, na katerem so razpravljali o usodi Crnoje. To je bilo že drugo srečanje na to temo, potem ko je v sredo sestanek Crnoje z Oreškovićem in Karamarkom ter drugim podpredsednikom vlade Božom Petrovom (Most) trajal kar 12 ur. Po koncu srečanja so takrat napovedali, da bo odločitev znana, potem ko bodo domnevne kršitve zakona obravnavali neodvisni pravni strokovnjaki.

Hrvaški mediji so v minulih dneh poročali o malverzacijah Crnoje s prijavo kraja bivališča, kar bi lahko bilo povezano z utajo davkov. Crnojo kritizirajo tudi zato, ker kot veteran ni spoštoval zakonov pri pridobitvi brezplačnega zemljišča za gradnjo hiše kot tudi namenskega stanovanjskega posojila. Mediji so poleg tega poročali o njegovem nasilnem vedenju, zaradi katerega je bil celo v priporu.

Medtem je predlog za glasovanje o nezaupnici ministru Crnoji včeraj že vlo-

ZN: Mirovnih pogovorov za Sirijo ne bomo preložili

ŽENEVA - Združeni narodi ne bodo preložili mirovnih pogovorov za Sirijo, ki se bodo po napovedih začeli danes v Ženevi, je včeraj sporočila tiskovna predstavnica pogajanj Havla Matar. Pogajanja s sirsko vlado se bodo po njenih besedah začela, čeprav še ni jasno, ali se jih bo udeležila največja sirska opozicijska skupina. Odposlanec ZN za Sirijo Staffan de Mistura je medtem v videu sporočilu pozval vse strani, udeležene v državljanski vojni v Siriji, naj končajo prelivanje krvi. Mirovni pogovori bodo po besedah de Misture predvidoma trajali šest mesecev.

V Disneylandu moški s pištolama in Koranom

PARIZ - V hotelu v pariškem zabaviščnem parku Disneyland so danes aretirali moškega, ki je imel pri sebi dve pištoli, naboje in pa Koran. Po prvih informacijah, sicer neuradnih, naj ne bi šlo za terorizem. Moškega naj bi zaznali ob njegovem prihodu v hotel, kjer je imel sicer rezervacijo. Hotelski varnostniki so pri njemu našli dve pištoli, naboje in Koran. Ko so ga prijeli, se moški ni upiral. Šlo naj bi za 28-letnika, ki varnostnim in obveščevalnim službam doslej ni bil znan. Aretirani naj bi policistom dejal, da je imel pištoli pri sebi, ker se je bal za lastno varnost.

Sodišče EU razveljavilo sankcije proti Ukrajincem

LUXEMBOURG - Sodišče EU je včeraj razveljavilo sankcije, ki jih je unija uvedla proti petim nekdanim predstavnikom Ukrajine. Kot je pojasnilo sodišče v Luxembourg, jih je EU po krivem obdolžila poneverbe državnega premoženja. Gre za nekdanja premijerja Mikolaja Azarova in Sergeja Abruzova, Azarovega sina Oleksija ter še dva visoka ukrajinska uradnika Sergija Kljujeva in Edvarda Stavickija. Unija je sankcije proti ukrajinskim predstavnikom uvedla marca 2014 v času velikih proevropskih demonstracij proti Moskvi na konjenim oblastem v Kijevu.

Danes srečanje Cerar- Orešković

žila tudi saborska opozicija. Vlada ima osem dni časa za odgovor, razprava, ki je seveda ne bo, pa bi morala biti na dnevnem redu v prihodnjih 30 dneh.

Na včerajšnji prvi vladni seji je premier Orešković sicer ministre pozdravil z besedami Keep calm and govern on (Ostanite mirni in vladajte naprej). Nato so razmere v svojih resorjih predstavili vsi ministri razen Crnoje. Hrvaška vlada ima 20 ministrov, med njimi so tri ženske.

Danes srečanje Cerar- Orešković

LJUBLJANA - Premier Miro Cerar bo danes ob 16. uri na delovnem srečanju gostil novega hrvaškega premijerja Tihomirja Oreškovića. Ob izmenjavi stališč glede odnosov med državama bo osrednja tema pogovorov aktualna migracijska kriza. Gre za prvo srečanje premijerjev sosednjih držav, po tem ko je Hrvaška 22. januarja dobila novo vlado pod vodstvom Oreškovića. Obenem bo to prvi obisk novega hrvaškega premijerja v tujini.

Novi hrvaški zunanji minister Miro Kovač je že v torek za hrvaško televizijo HRT napovedal, da bo Hrvaška začela "sanirati odnose" s sosednjimi državami. Kot je dejal, bo Hrvaška sodelovala pri reševanju begunske oz. migrantske krize, hkrati pa bo zaščitila tudi svoje ozemlje.

SVET EVROPE - Poslanka Tamara Blažina prvič na zasedanju glavne skupščine in komisij

Ob begunski krizi posebna skrb za človekove pravice

SE je 47 državam članicam namenil več priporočil povezanih z aktualnim dogajanjem v Evropi

STRASBOURG - Poslanka Tamara Blažina se v teh dneh, prvič po izvolitvi tik pred koncem lanskega leta, udeležuje plenarnega zasedanja Sveta Evrope (SE). Ta mednarodna organizacija ni del organov Evropske unije, saj je njen domet precej širši in zajema 47 držav članic, dejansko celotno evropsko celino vključno z državami, ki so nastale po razpadu nekdanje Jugoslavije in Sovjetske zveze in niso članice EU, pa tudi Turčijo in nekatere bližnjevzhodne države, ki na zasedanjih sodelujejo v vlogi opazovalk. Po drugi strani so vloga in pristojnosti Sveta Evrope manj obvezujoče od odločitev organov EU.

Zgodovinsko je Svet Evrope utiral pot povezovanju med državami in s tem posredno spodbujal tudi širitev Evropske unije, pri čemer je njegovo delovanje osredotočeno predvsem na skrb za zaščito človekovih pravic. Organi SE si prizadevajo, da bi uveljavljali mednarodne standarde, ki jih na tem področju določa Konvencija o človekovih pra-

vicah.

Tamara Blažina je kot rečeno bila pred kratkim izvoljena v italijansko parlamentarno delegacijo, ki šteje 18 polnopravnih članov in prav toliko nadomestnih članov. »Sama sem sicer suplentka, kar pa mi vseeno nalaga kar veliko dela in omogoča aktivno sodelovanje in glasovanje tako na zasedanjih delovnih komisij kot na plenarnih zasedanjih skupščine,« nam je včeraj povedala po telefonu iz Strasbourga. Kar precej italijanskih senatorjev se namreč ne udeležuje tega prvega letošnjega zasedanja, ker so morali zaradi glasovanja o nezaupnici vladi v zvezi z bančnimi aferami in razprave o istospolnih zvezah ostati v Rimu.

Skupščina Sveta Evrope v tem tednu zaseda od ponedeljka do danes, to pa je eno od štirih rednih letnih zasedanj. Vmes se še toliko krat v Parizu sestajajo delovne komisije, katerih naloga je podrobnejše preučevanje vprašanj na dnevnem redu in priprava gra-

diva za priporočila, ki jih nato obravnava in potrjuje skupščina. »Tudi v teh dneh komisije intenzivno zasedajo, prav tako pa se sestajamo po strankarskih skupinah, ki povezujejo poslance posameznih držav in kjer se večinoma oblikujejo politična stališča do posameznih vprašanj.

Sama sem članica socialistične skupine, ki ji predseduje italijanski poslanec Michele Nicoletti, ki je tudi vodja celotne italijanske parlamentarne delegacije v SE,« pravi poslanka Tamara Blažina. Sama je poleg tega članica komisije za pravna vprašanja in človekove pravice ter komisije za enakopravnost in proti diskriminacijam. Slednja ima še podkomisijo za manjšinske pravice, katere je Blažinova tudi članica.

V komisijah poslanci pripravljajo izhodišča za razpravo in priporočila, ki jih nato sprejema plenarna skupščina. Večinoma gre za priporočila državam članicam. »V komisiji za manjšine smo na primer v teh dneh vzeli v pretres stanje v posameznih državah, kjer se ne posvečamo spoštovanju pravic jezikovnih in etničnih manjšin. Govor je bil tudi o Romih in varovanju pravic priseljencev ter o spoštovanju manjšinskih pravic v vzhodnoevropskih državah, ki so v tem pogledu še najbolj problematične,« pravi Tamara Blažina.

Zaradi aktualnosti je bilo tako v komisijah kot na plenarnih zasedanjih skupščine kar precej pozornosti namenjene problematiki migrantov in priseljencev, vedno s posebno skrbjo za zaščito človekovih pravic in za preprečevanje diskriminacij. Na to temo so odobrili več priporočil, ki evropskim državam nalagajo večjo skrb za človekove pravice pri obravnavi migrantov. Govor je po drugi strani bil tudi o silvestrskih izgrediv v Kölnu, pri čemer je SE pozval države članice, ki tega še niso naredile, k ratifikaciji istanbulske konvencije o nasilju nad ženskami.

Čeprav je spoštovanje teh priporočil v veliki meri nato prepuščeno dobri volji posameznih držav, pa so sklepi SE tudi pomembna osnova pri razsodbah evropskega Sodišča za človekove pravice, na katero se lahko obrnejo skupine in posamezniki v primerih domnevnih diskriminacij in zahtevajo sodno varstvo lastnih pravic v odnosu do državnih oblasti. (mm)

Zgoraj poslanka Tamara Blažina; levo sedež Sveta Evrope v Strasbourgu, pred katerim plapolajo zastave 47 držav članic

ARHIV

EVROPSKA KOMISIJA - Komisar Pierre Moscovici

V boj z utajevalci

V sistemu 28 različnih davčnih ureditev multinacionalke vsako leto utajijo 70 milijard evrov

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj predstavila sveženj predlogov za zostritev boja proti izogibanju davkom od dohodkov pravnih oseb po EU na podlagi načela, da morajo podjetja davke plačati tam, kjer ustvarijo dobiček. Sveženj vključuje oblikovanje evropskega črnega seznama davčnih oaz. V EU se na leto zaradi izogibanja davkom v multinacionalkah vsako leto izgubi okoli 70 milijard evrov, kar je več kot petkrat toliko, kot EU v letih 2015 in 2016 namenja za soočanje z begunsko krizo, so razsežnost problema ponazorili v Bruslju. V komisiji zato napovedujejo novo poglavje v kampanji za pošteno, učinkovito in do rasti prijazno obdavčevanje v EU ter članice pozivajo, naj odločneje in bolj usklajeno ukrepajo proti podjetjem, ki se izogibajo davkom.

V sistemu 28 različnih ureditev nekatere podjetja izkoriščajo niše, tako izgubljen denar bi lahko bil namenjen za javne šole in bolnišnice ter spodbujanje rasti in zaposlovanja, je opozoril komisar za finančne in gospodarske zadeve Pierre Moscovici. Evropejci in podjetja, ki igrajo pošteno, na koncu tako plačujejo višje davke, kar je nesprejemljivo, zato je potrebna zagotovitev enakovrednih pogojev za vsa

Evropski komisar Pierre Moscovici

podjetja ter za pošteno in učinkovito obdavčevanje vseh Evropejcev, je še poudaril.

Predlogi komisije vključujejo oblikovanje črnega seznama tretjih držav, ki zagotavljajo davčne oaze, boj proti agresivnim davčnim praksam velikih gospodarskih družb ter izboljšanje izmenjave informacij o obdavčevanju multinacionalk med članicami. Sveženj vključuje tudi sporočilo o zunanjih strategiji za učinkovito obdavčevanje.

Njegov namen je utrditi sodelovanje z mednarodnimi partnerji v boju proti izogibanju davkom.

O predlogih komisije bodo zdaj razpravljali in odločali članice unije in evropski poslanci. Moscovici računa na podporo Evropskega parlamenta ter politično voljo in pragmatičen pristop članic, da bi bili okrepi hitro sprejeti. Odzivi iz parlamenta so za zdaj pozitivni. V največji skupini, desnosredinski Evropski ljudski stranki (EPP) so predloge pozdravili kot trenutek resnice, ki bo pokazal, kako iskrene so članice. V drugi največji skupini, evropski socialdemokrati (S&D) so jih pozdravili kot »dober prvi korak v pravo smer«, pozdravili so jih tudi evropski liberalci (Alde) in ob tem opozorili, da bodo ukrepanje komisije pozorno spremljali.

Boj proti davčnim utajam in goljufijam bi morala biti ena ključnih prednostnih nalog komisije pod vodstvom Luksemburžana Jean-Clauda Junckerja, ki je sicer začel mandat jeseni 2014 v senci afere LuxLeaks, ko je skupina raziskovalnih novinarjev razkrila razsežnost spornih dogovorov luksemburških davčnih oblasti in multinacionalk, ki omogočajo izogibanje davkom. (sta)

PREISKAVALA - Terjatev davčne uprave

Google Italia naj bi utajil za 227 milijonov davkov

Finančna straža je včeraj obiskala Googlov sedež v Milanu

ANSA

MILANO - Italijanska agencija za prihodke oblasti od ameriškega spletnega velikan Google zahteva plačilo 227 milijonov evrov utajenih davkov. Zahtevo so včeraj odgovornim na milanskem sedežu multinacionalke vročili finančni stražniki. Multinacionalna podjetja so sicer že dlje časa tarča očitkov, da z različnimi čezmejnimi korporativnimi strukturami izigravajo davčne sisteme in tako poskušajo zmanjševati davčne obveznosti. Google Italia je na primer del Googlove evropske podružnice, ki ima sedež v Irskem, torej v državi z zelo nizko obdavčitvijo dohodkov pravnih oseb. Tako naj bi v leti od 2009 do 2013 v Italiji realizirane dohodke v vrednosti preko 300 milijonov evrov vknjižili na irsko centralo in se protizakonito izognili plačilu v Italiji.

Mediji sicer navajajo, naj bi bil na mizi že dogovor, po katerem bi Google ponudil italijanski davkarji milijonov evrov, da bi se izognil dolgi pravni bitki.

ITALIJA - Šolstvo Državni izpit se bo začel 22. junija

RIM - Državni izpit na višjih srednjih šolah v Italiji se bo letos začel 22. junija s prvo pisno nalogo iz italijanščine (na šolah s slovenskim učnim jezikom v Furlaniji Julijski krajini bo prva naloga iz slovenščine, na šolah z nemškim učnim jezikom na Južnem Tirolskem pa iz nemščine), 23. junija pa bo na sporedu druga pisna naloga, kjer bo tokrat na klasičnih licejih prišla v poštev grščina, na znanstvenih pa matematika, potem ko so se mnogi bali, da bo tokrat napočil trenutek fizike.

Datum začetka letošnje višješolske mature in predmete druge pisne naloge je včeraj kar preko videoposnetka na družabnem omrežju Facebook napovedala italijanska ministrica za šolstvo Stefania Gnanini, seznam predmetov pa je objavljen tudi na spletni strani ministrstva. Kot že rečeno, bodo maturanti klasičnih licejev letos pisali nalogo iz grščine, vrstniki na znanstvenih licejih (vključno s smerjo uporabnih znanosti) pa iz matematike. Na jezikovnih licejih bo prišel v poštev tuj jezik, na humanističnih licejih humanistične vede, na družboslovnih licejih pa pravo in politična ekonomija.

Slika na tehniških zavodih pa je sledeča: maturanti smeri uprava, finance in marketing bodo pisali nalogo iz gospodarskega poslovanja, na smeri gradnja, okolje in teritorij pa bodo prišle v poštev načrtovanje, gradnje in napeljave. Na smeri mehanika in mehatronika bodo pisali nalogo iz mehanike, strojev in energije, na smeri elektronika nalogo iz elektrotehnike in elektronike, na smeri okoljske biotehnologije pa nalogo iz biologije, mikrobiologije in tehnologije nadzora okolja. Maturanti smeri informatika in telekomunikacije bodo obravnavali sisteme in omrežja, medtem ko bodo na poklicnih zavodih s turistično usmeritvijo pisali nalogo iz poklicnih prijemov in metod pri komercialnem poslovanju oz. iz gospodarskega poslovanja in turistične tehnike.

TRST - Prefektinja Francesca Adelaide Garufi danes zaključuje svoj mandat

»Ljudje legitimno težijo k boljšemu življenju«

Vladna komisarka in tržaška prefektinja Francesca Adelaide Garufi prav danes zaključuje svoj nekaj več kot triletni mandat v Trstu in naši deželi. Gre za odmeven zaključek, da boljši skoraj ne bi mogel biti, saj je v Trstu te dni kar otipljivo občutiti ozračje evforije, potem ko je prefektinja prav kot njeno zadnje formalno dejanje podpisala akt o premetitvi proste cone iz starega pristanišča. Lahko rečemo, da je akt ključnega pomena in prižiga zeleno luč uresničevanju načrtov za preureditev starega pristanišča, na katerega je mesto čakalo vrsto let.

Prefektinja med včerajšnjim pogovorom za Primorski dnevnik ni skrivala svojega zadovoljstva, čeprav je za sluge za podpis akta skromno odklanjala.

»Moje vloga je bila pri vsem tem relativna, podpisala sem le formalni zaključni akt. Zadovoljna pa sem, da so se na tak način zaključila dolgoletna prizadevanja tukajšnjih krajevnih uprav in drugih dejavnikov, ki si vneto prizadevajo za razvoj in uspešno prihodnost mesta. Pristaniška dejavnost je tista, na kateri lahko sloni vsakršen drugi razvoj Trsta, ki naj v novih pogojih uresniči potencial, ki ga še vedno ima«, je prepričana dr. Garufi.

V Trstu se je zadržala nekoliko dlje, kot so danes določeni mandati prefektov, ki trajajo manj, kot so včasih. To ji je omogočilo, da je marsikatero vprašanje pripeljala do rešitve, bila je neu-

torja danes nezadosten. Ta razvoj pa je odvisen predvsem od krepitve pristaniških dejavnosti, ki lahko potegnejo za seboj tudi druge sektorje, zlasti mednarodno trgovino, za katero je Trst po zgodovini, izkušnjah in geopolitičnem položaju zelo prikladen.

Dr. Garufi se je med svojim službovanjem srečala tudi s številnimi vprašanji, ki zadevajo življenje slovenske manjšine v naši deželi: »Takoj ko sem prišla v Trst, sem se že prvo soboto ob sprehodu po mestu zavedla, da veliko ljudi na ulicah in v trgovinah govori različen jezik in očitno je bilo, da to niso turisti, kot jih lahko srečaš v Rimu ali kje drugje. To so ljudje tega mesta in širšega teritorija. Soočila sem se s številnimi vprašanji slovenske manjšine in zadovoljna sem, da sem lahko sodelovala pri njihovem reševanju na številnih omizjih, začenši z vladnim. Naj med vsemi omenim dve: veseli me, da je zdaj po dolgih letih na dobri poti reševanje openskega strelišča. Problem je močno občuten pri ljudeh, a je bil zelo zapleten zaradi lastninskih odnosov na tistem območju. Treba je bilo veliko prizadevanja in potrpljenja, da se je začel reševati. Zadovoljna sem tudi za rezplet položaja špertske dvojezične šole, kjer prav

tako ni bilo enostavno reševati nastalih problemov in zadovoljiti pričakovanja staršev in skupnosti.

Kaj pa meja? Veselili smo se dejstva, da je padla, zdaj pa imamo v bli-

»Zadovoljna sem za razplet položaja špertske dvojezične šole, kjer ni bilo enostavno reševati nastalih problemov ter zadovoljiti pričakovanja staršev in skupnosti«

žini žične ovire in tvegamo, da bo slo-viti Schengen propadel. Garufijeva v to ne verjame, čeprav je problem beguncev in ekonomskih migrantov žgoč in težko rešljiv. »Moramo se zavedati, da nobena pregrada ne bo ustavila ljudi, ki bežijo pred vojnim uničenjem in si zase in za svoje otroke legitimno želijo boljšega življenja. Hkrati problema ne bomo reševali z novimi pregradami, potem ko smo stare odpravili. To je vprašanje, s katerim se bomo morali soočiti vrsto let, kar velja za vso Evropo. Razlike med relativno bogatim severom in revnim jugom so prevelike, ljudje pa si

Francesca Adelaide Garufi na včerajšnjem poslovnem srečanju

FOTODAMJ@N

legitimno želijo boljšega življenja. Ko so naši predniki v prejšnjem življenju emigrirali v Ameriko, so obljubljeno deželo videli samo na kakšni fotografiji. Danes skoraj vsakdo s prenosnim telefonom vidi, kako se živi drugje in si ustvari o tem predstavo. Resnično ali ne, spodbujen je k temu, da išče zase in za svoje drage boljše življenjske razmere. Kdor tvega smrt v obupanih prevozih čez Mediteran, ve čemu gre naproti. Tega toka nič ne more ustaviti, lahko ga le s skupno evropsko politiko racional-

no obvladamo in usmerjamo, pri čemer je nujno potrebno sodelovanje med vsemi članicami Evropske unije. Bistveno pa je v krajih in državah, od koder prihajajo begunci, ustvariti razmere, da bodo tam lahko živeli človeka vredno življenje«, je prepričana prefektinja.

Glede položaja varnosti dr. Garufijeva ocenjuje, da so naši kraji od nekdaj na boljšem, in to že v odnosu do sosednjega Veneta: »Seveda ne moremo govoriti o kakšnem »srečnem otoku«, ti pač ne obstajajo, vendar drži podatek, da je število prestopkov in kriminalnih dejanj upadlo, kar sicer velja za vso državo in še bolj za Trst. Sile javnega reda delujejo učinkovito, pri tem pa čutim tudi odgovornost institucij in samih občanov. Ne vem, morda je to pripisati tudi tukajšnji avtroogrski tradiciji, razmišlja prefektinja.

V teh dneh ima dr. Garufijeva veliko dela, srečanja se vrstijo kot po tekočem traku. Čuti hvaležnost tržaških in deželnih ljudi in institucij, o katerih pravi, da je imela z njimi več kot korektne odnose. Tudi preko našega dnevnika, do katerega je bila vedno pozorna, želi pozdraviti številne ljudi, javne upravitelje in predstavnike organizacij, s katerimi se je srečevala med svojim službovanjem. Trst bo gotovo pogršala in vrnila se bo v Rim, kjer bo živela po upokojitvi. Gotovo pa bo, kot pravi, imela poslej več časa, da pogosteje obišče rodno Sicilijo, kar doslej ni bilo mogoče.

Dušan Udovič

»Pristaniška dejavnost je tista, na kateri lahko sloni vsakršen razvoj Trsta, ki naj v novih pogojih globalne ekonomije uresniči potencial, ki ga še vedno ima«

trudna koordinatorka številnih omizij, saj je znano, da se vsi žgoči odprti problemi prej ali slej končajo na prefekturi. Mestne institucije so se navadile ceniti njeno vztrajnost in sposobnost dialoga v vsakršnih okoliščinah, ob odhodu zaslužen prejem številne zahvale, ki niso samo formalnega značaja.

»To mesto mi je v par letih priraslo k srcu, boljšega okolja si res ne bi mogla želeli. Res je, da je Trst v marsikaterem pogledu zaspal na svoji preteklosti. Po drugi svetovni vojni so sem pritekale velike vsote denarja, ki ni bil vselej porabljen v razvojne namene. Tako se je ošibila podjetniška gospodarska struktura, lahko rečemo, da je država to mesto na nek način razvajala. Ampak danes je drugačen čas, mislim, da ima Trst tudi še vedno dobre priložnosti, če se bo znal s svojimi specifikami umestiti v globalno ekonomijo. Treba je gledati naprej in ustvarjati priložnosti za mlade ljudi«, je prepričana Garufijeva.

Na pripombo, da Trst ne more biti samo »mesto Barcolane«, kot piše na številni turističnih smerokazih, temveč bi morali ovrednotiti znanost, ki je bila v imidžu mesta nekoč bolj v ospredju, prefektinja nima dvomov: »Trst ima zelo pomembne znanstvene institucije z mednarodno valenco, a ta značilnost bi prišla boj do izraza, če bi bile znanstvene ustanove funkcionalne modelu gospodarskega razvoja. Ni slučaj, da so ladijski vijak izumili ravno v Trstu, ki je bil nekoč močno ladjedelniško središče. A gospodarski razvoj je iz vidika industrijskega oziroma proizvodnega sek-

Prefektinja se je včeraj srečala tudi s konzuli držav, ki imajo svoja konzularna predstavništva v Trstu oz. FJK

FOTODAMJ@N

KOPER - Po nedeljskem streljanju

V priporu osumljenec dveh poskusov uboja

KOPER - Zoper osumljenca za nedeljsko streljanje na hitri cesti pri Kopr, o katerem smo poročali včeraj, je preiskovalni sodnik v sredo po zaslišanju odredil pripor, so za STA včeraj potrdili na Policijski upravi Koper. Po navedbah Primorskih novic naj bi tožilstvo napovedalo, da bo predlagalo uvedbo preiskave zaradi dveh poskusov uboja. Osumljeni Hrpeljec dejanja menda ni priznal.

Kriminalisti so moškemu po odvzemu prostosti odredili 48-urno pridržanje in na podlagi sodne odredbe opravili hišno preiskavo na njegovem domu, nato pa so ga v sredo privedli na zaslišanje k preiskovalnemu sodniku s kazensko ovadbo za kaznivi dejanji poskusa uboja in povzročitve splošne nevarnosti, je povedala tiskovna predstavnik koprske policije Anita Leskovec.

Osumljenec - po poročanju medijev gre za 25-letnika iz Hrpelji, ki so ga

pred desetletjem že obravnavali zaradi podobnega kazniviga dejanja - med zaslišanjem poskusa uboja menda ni priznal. Potrdil pa naj bi, da sta se z Novogoričanom, ki je dogodek prijavil policiji, zapletla v spor zaradi razbitega avtomobila.

Spor naj bi nastal, ker je 35-letnik iz Nove Gorice v prometni nesreči razbil avto, ki si ga je pred tem sposodil od Hrpeljca, ta pa naj bi začel Goričana terjati za poplačilo povzročene škode.

Spor naj bi v nedeljo zvečer prerasel v filmsko avtomobilsko zasledovanje. 25-letnik naj bi Goričana na hitri cesti pri Kopr dohitel in ga poskušal z avtom blokirati, a mu ni uspelo. Nato naj bi Hrpeljec potegnil pištolo in večkrat ustrelil proti drugemu avtomobilu in ga menda tudi zadel. V vozilu 35-letnika naj bi bila tudi sopotnica, odtoč preiskava zaradi domnevno dveh poskusov uboja.

SEŽANA, DIVAČA - Dva vloma

Tatovi odnesli zdravila in zdravstvene aparature

SEŽANA/DIVAČA - Policija je v zadnjih dneh prejela prijavi vlomov v veterinarsko ambulanto v Sežani ter v zdravstveno postajo v Divači, od koder so neznani vlomilci odnesli aparature in zdravnika, so včeraj potrdili na Policijski upravi Koper. Po ocenah zaposlenih v oškodovanih ustanovah je nastala škoda zelo velika.

V sežanski veterinarski ambulanti so vlom ugotovili v torek. Pri tem je izginilo več aparatov, ki jih potrebujejo pri zdravljenju živali, od naprave za analizo krvi in rentgena do inhalacijske naprave. Nastala škoda pa je velika, je za časopis Primorske novice, ki je poročal o vlomih, povedal vodja ambulante Rajko Fabbro.

Nepridipravi so odnesli tudi zdravila, ki jih veterinarji uporabljajo

jo pri zdravljenju konj, pri čemer je Fabbro prepričan, da so tatovi točno vedeli, kaj vzeti. Nekatere police z zdravili so namreč spraznili, drugih pa se niso niti dotaknili. Kot spominjajo Primorske novice, je podoben vlomov pred letom dni prišlo že v veterinarskih ambulantah v Novi Gorici in Izoli.

V sredo pa so na podoben prizor kot v Sežani naleteli tudi zaposleni v zdravstveni postaji v Divači. Ponoči so neznanci vlomili v notranjost postaje ter iz ambulant odnesli aparature, medicinske pripomočke in nekaj zdravil. Med drugim so iz zobne ambulante odnesli dele zobozdravstvenega stola in ga tako onesposobili, iz splošne ambulante pa so odnesli tudi EKG. Tudi v Divači so ocenili, da je povzročena škoda zelo velika, navaja časnik.

SLOVENSKA MANJŠINA - Predsednik Bandelj odgovarja na »lastninske« predloge SKGZ

SSO sprejema »izziv« o tržaškem Kulturnem domu in Stadionu 1. maj

Za večjo vlogo ZSŠDI v dejavnosti svetoivanskega športnega objekta

GORICA - »Svet slovenskih organizacij nima nobenih predsodkov za dogovarjanje o lastninski preosnovi tržaškega Kulturnega doma in Stadiona 1. maj.« Tako predsednik Walter Bandelj odgovarja na »izziv« Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je na seji svojega deželne sveta v Sovodnjah spodbudila drugo krovnno organizacijo k dogovarjanju o usodi obeh objektov. Lastnik Kulturnega Doma je nepremičninska družba Dom, ki je za stavbo v Ul. Petrovno že zdavnaj sklenila s Slovenskim stalnim gledališčem najemninsko pogodbo. Brezplačno za gledališče, a ne za Dom, ki krije stroške vzdrževanja,

predvsem pa plačuje davke (govori se o povprečni letni vsoti 35 tisoč evrov).

»SSO je pripravljen na dogovarjanje in tudi na prevzem odgovornosti za Kulturni dom. Pogoj za to so transparentnost in jasni računi,« poudarja Bandelj. Odsotnost SSO iz upravnega sveta SSG, ki je posledica znanih nesoglasij ob izvolitvi predsednice Brede Pahor, se predsedniku ne zdi ovira za dogovarjanje. Bandelj se je udeležil zadnje skupščine SSG, vstop zastopnika ali zastopnice SSO v upravo gledališča je morda le stvar časa. Postopek za spremembo lastništva Kulturnega doma vsekakor ne bo

ravno enostaven, politična volja bi gotovo marsikaj poenostavila in olajšala, čeprav ni jasno kdo bi lahko bil novi lastninski subjekt. Morda SSG po zgledu sorodnih italijanskih ustanov.

Bandelj glede Stadiona 1. maj izpostavlja, da je SSO brez pomislekov podprl deželno financiranje športne strukture. Odločilen je bil sestanek med njim, odbornikom Giannijem Torrentijem, predsednikom SKGZ Rudijem Pavšičem ter deželnima svetnikoma Igorjem Gabrovcem in Stefanom Ukmarjem. »Naša podpora prispevku za obnovo stadiona je bila brezpogojna, ker dobro poznamo dejavnost na stadionu in ker cenimo delo ŠZ Bor. Nismo torej predsodkov do pristopa v lastništvo Stadiona 1. maj, ob tem pa bi želeli razčistiti nekatere stvari,« dodaja voditelj SSO.

Krovnna organizacija želi, da bi se v dejavnost svetoivanske strukture aktivno vključilo Združenje slovenskih športnih društev (ZSŠDI). V tem Bandelj sicer ne vidi večjega problema. Nekoliko bolj problematični se mu zdijo nekateri načrti za prihodnost stadiona. Kot je že povedal v intervjuju za Primorski dnevnik, je SSO mnenja, da bi moralo delovanje pri Sv. Ivanu, kot doslej, tudi v prihodnosti biti namenjeno slovenskim športnikom in slovenskim šolam, ne pa kakšni multikulturnosti in podobno. Takšno poslanstvo, kot piše v zaščitnem zakonu, ima že Narodni dom v Filizjevi ulici, ko bo, če bo, del njegovih prostorov namenjen Slovincem. A to je druga zgodba, ki nima neposredne povezave z lastništvom Kulturnega doma in Stadiona 1. maj. (st)

Zgoraj predsednik SSO Walter Bandelj in levo Stadion 1. maj pri Sv. Ivanu v Trstu

ARHIV

TRBIŽ - Jerebica nad Rabeljskim jezerom

Hudo ranjena slovenska plezalca

Poškodovala sta se med plezanjem po ledenih slapovih - 35-letni Dejan Koren je v alpinističnih krogih zelo poznan

IZPOSOJENI KOMENTAR

O liberalizaciji cen bencina v Sloveniji

LJUBLJANA - Liberalizacija cen naftnih derivatov - zaenkrat le delne - gre na roko trgovcem, poraženci so potrošniki in državni proračun. A ker povišanje cen ne bo skokovito, država pa si je že zdaj odrezala ogromen del prihodkov od prodanega goriva, še najbolj skrbi očitna slaba pripravljenost vlade.

Država od 9. februarja predvidoma ne bo več postavljala najvišjih dovoljenih cen za 98- in večoktanski bencin ter kurilno olje, medtem ko bodo cene za bolj prodajana 95-oktanski bencin in dizelsko gorivo regulirane vsaj še štiri mesece. Odločitev o popolni liberalizaciji cen naftnih derivatov namreč še ni sprejeta. Kljub temu je verjetno malo možnosti, da polne liberalizacije ne bo.

Z liberalizacijo bodo trgovci verjetno povišali marže, ki so precej nižje od evropskega povprečja. Zato bodo cene goriv v povprečju

zrasle, kar za potrošnika ni dobro. Morda bodo na nekaterih črpalkah tudi znižali marže in bodo cene nižje. Na srečo povišanje zaradi sprostitev cen verjetno ne bo visoko.

Čeprav pobude za liberalizacijo niso od včeraj in bo trg delno dereguliran čez manj kot dva tedna, so v vladi na ta korak popolnoma nepripravljeni.

Tako ne znajo pojasniti, kako bo poskrbljeno za potrošnike, da bodo lahko ažurno spremljali cene goriv.

Ali bo tudi pri nas podobno pravilo kot v Avstriji, kjer trgovci lahko ceno spremenijo le enkrat v 24 urah? Očitno ne, a jasnega odgovora nismo dobili. Da bi se vlada bolje pripravila, bi morala pogledati le čez mejo.

Nejc Gole/Delo

VIDEM - Slovenca sta bila hudo ranjena v nesreči med vzpenjanjem po ledenih slapovih na Jerebici (Cima del Lago) nad Rabeljskim jezerom pri Trbižu. Alarm so sprožili okrog 15.40, na kraj nesreče so prihiteli reševalci iz vrst alpincev in finančnih stražnikov, pomagali pa so jim tudi policisti in pripadniki vojske, ki so na območju nesreče sodelovali v akciji »varne ceste«.

Težjega od dveh ranjencev, 35-letnega Dejana Korena iz Vipave, je sicer dosegel šele helikopter zdravstvene službe 118. Odpeljal ga je v videmsko bolnišnico. Poškodbe so hude, prognoza je zanj pridržana. Njegov tovariš se v Vidmu zdravi zaradi večkratnih zlomov, vendar ni v življenjski nevarnosti.

Dejan Koren DeKo je v alpinističnih krogih zelo poznan. Kot piše na njegovi spletni strani se namreč z alpinizmom ukvarja poklicno in je hkrati inštruktor in fotograf. Lahko se ponaša z desetimi odpravami izven Evrope in preko tisoč alpinističnih vzponov. »Veseli je botrovalo temu, da rad plezam vse. Vse, kar ponuja alpinizem, tako kopno skalo kot led in kombinirane smeri, prav slednje imam najraje in jih najbolj z veseljem plezam,« je zapisal na svoji spletni strani.

KOROŠKA - Slovenci

Marjan Sturm še dve leti na čelu ZSO

CELOVEC - Zveza slovenskih organizacij (ZSO) na Koroškem, ki je preteklo soboto praznovala 60-letnico obstoja, je po slovesnosti v veliki dvorani Delavske zbornice v Celovcu pod geslom Razumeti nazaj, živeti naprej, ki so jo s svojo udeležbo počastili predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc, avstrijski minister za kulturo Josef Ostermayer, koroški deželni glavar Peter Kaiser in številne druge osebnosti iz obeh držav, izvedla še svoj redni občni zbor. Na njem je bil ponovno izvoljen za predsednika Marjan Sturm, ki organizacijo vodi od leta 1992 dalje. Podpredsedniki pa so Ana Blatnik, Gustav Brumnik in Valentin Sima.

Po svoji vnovični izvolitvi - prejel je 114 od 119 glasov - je Sturm napovedal, da bo organizacijo vodil le še dve leti, nato pa naj bi vodenje Zveze prevzela mlajša generacija. Prvi korak k pomladitvi organizacije je bil storjen že na sobotnem občnem zboru, saj je v 35-članski upravni odbor organizacije bilo izvoljenih skoraj tretjina mladih oz. mlajših odbornikov, med njimi s stalnim sedežem predstavniki vseh treh klubov slovenskih študentov in študentk v Celovcu, Gradcu in na Dunaju.

V svoji bilanci kot predsednik ZSO je Marjan Sturm poudaril, da izstopata predvsem dva dogodka - ureditev vprašanja dvojezičnih krajevnih napisov in Slovenske glasbene šole na Koroškem. Obe ureditvi da sta bila dva velika pozitivna koraka za slovensko narodno skupnost kakor tudi za deželo Koroško. Predvsem v zvezi z dvojezičnimi krajevnimi napisi je Sturm menil, da je bila pot od konfrontacije do dialoga in sodelovanja dolga, izkazala pa da se je kot pravilna. Pri tem da je pomagal tudi dialog, ki ga je začel s Heimatdienstom, je poudaril vnovič izvoljeni predsednik Zveze slovenskih organizacij. Dialog in sodelovanje sta tudi smernici za organizacijo in njeno delovanje v bodoče, je še dodal Sturm in pri tem omenil rešitev še odprtih vprašanj, kot je financiranje slovenskih kulturnih domov, edinega slovenskega tednika Novice, študijske knjižnice v Celovcu, itd.

Ponosen je bil Sturm na državno odlikovanje R Slovenije. Kot smo poročali, je predsednik Borut Pahor osebno vročil Zvezi slovenskih organizacij (ZSO) odlikovanje za zasluge za njen prispevek pri uresničevanju temeljnih interesov slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Koroški deželni glavar Peter Kaiser (SPÖ) pa je napovedal, da bo ZSO od dežele Koroške prejela deželni pravico do uporabe deželne grba kot zahvalo, da je bil organizacija bistveno prispevala k odpravljanju sporov med narodom na Koroškem in k izboljšanju ozračja v deželi.

Ivan Lukan

KRIŽ - Končno rešitev zapletenega lastninskega vprašanja

Družba Dom in upravitelja Bite novi lastniki Ljudskega doma

Nepremičninsko podjetje prevzelo dvorano, Igor Guštinčič in Liliana Bezin gostilno

Kriški Ljudski dom bo danes ponovno odprl vrata z novo lastninsko podobo. Nepremičninska družba Dom je postala lastnik dvorane, Igor Guštinčič in Liliana Bezin pa lastnika restavracije Bitarja. Lastninski preustroj, ki je dejansko rešil Ljudski dom pred skoraj gotovo prodajo, je sad še kar napornih pogajanj na različnih (tudi političnih) ravneh. Iz lastništva večnamenskega objekta, ki so ga Križani po vojni s pomočjo KPI zgradili z udarniškim delom, se dokončno umika družba Ljudski dom, odraz nepremičninske družbe Capitolina. Slednja je svoj čas nastala v sklopu KPI, po razpadu partije je prevzela nepremičnine njenih naslednic DSL, LD in na koncu Demokratske stranke.

Razplet vezan na pogodbo s finančno družbo KB 1909

Družba Dom je na osnovi predhodne pogodbe med finančno družbo KB 1909 in družbo z omejeno odgovornostjo Ljudski dom (sklenjena je bila marca leta 2011) odkupila dvorano, lastnika restavracije Bitarja pa sta, kot rečeno, postala oziroma bosta v kratkem postala Guštinčič in Bezinova. Dom si je tudi zagotovil odkupno pravico, v primeru če bi se upravitelja odrekla gostilni. Ob sklenitvi pogodbe med KB 1909 (njene obveze je pozneje prevzel Dom) in Ljudskim domom je bila vrednost stavbe in velikega zemljišča ocenjena za nekaj več kot 600 tisoč evrov. Kot je za Primorski dnevnik takrat izjavil predsednik Boris Peric, to ni pomenilo, da je družba KB 1909 direktno pristopila v družbo Ljudski dom, temveč da je pridobila opcijsko pravico nad lastninskimi deleži. To opcijsko pravico je sedaj izkoristil Dom. Cena ni znana, govori se vsekakor o znesku 250 tisoč evrov.

Mestoma tudi napeti pogovori so trajali skoraj tri mesece

Restavracija Bitarja je zaprla vrata lanskega novembra. Na vhodnih vratih je upravitelj Igor Guštinčič zapisal, da so restavracijo zaprli za nedoločen čas, ker žal niso še z lastnikom (družba z omejeno odgovornostjo Ljudski dom) dosegli dogovora za novo pogodbo in za nujna obnovitvena dela. Zaprtju restavracije je botroval splet problemov, ne nazadnje tudi visoki stroški za odvažanje odpadkov, nejasnosti s prepotrebnimi obnovitvenimi deli ter z lastniškim strojem doma.

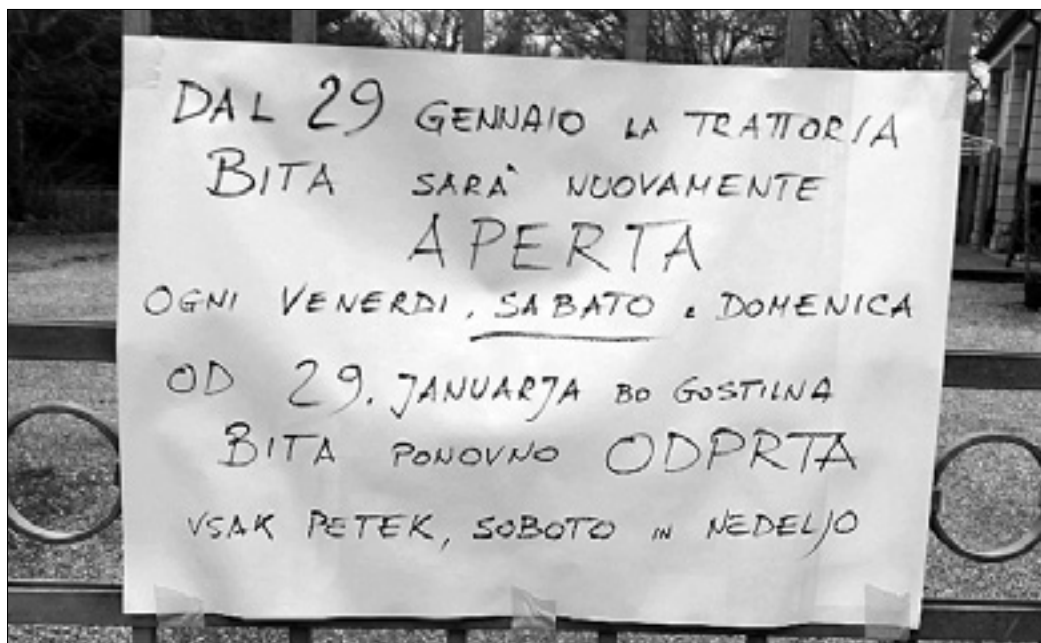
Upravitelja Bite sta z zaprtjem želela opozoriti na stanje gostinskega obrata, ki je nujno potreben obnove, ter obenem tudi na še nekatere neresočna lastninska vprašanja. Da ne bo vese ostala pri zaprtju Bite, sta Guštinčič in Bezinova posredovala družbama Ljudski dom in Dom konkretne predloge za trajno ožvitev gostinske dejavnosti.

Konec zgodovinskega obdobja in začetek novega

Kriški Ljudski dom ima bogato in obenem tudi precej burno ter razgibano zgodovino. Do leta 1991 je bila njen lastnik "de facto" KPI, križi in težave so se pričele po razpadu komunistične stranke. Leta 1993 je upravo objekta prevzel krožek Brin, Križani pa so nato razmišljali tudi o ustanovitvi zadruge, ki pa je splavala po vodi. Družba Capitolina je upravljanje restavracije nato predala zasebniku, ki jo je upravljal nekaj let. Gostinski obrat so nato zaprli, gostinska dejavnost pa je nato oživela z odprtjem Bite.

Sandor Tence

Restavracija Bitarja bo od danes za nekaj časa odprta le ob petkih, sobotah in nedeljah

Veliko truda in veliko naporov za dosego cilja

Konec dober, vse dobro, pravi pogovor. To velja tudi za kriški Ljudski dom, za katerega se je na različnih ravneh angažiralo veliko dejavnikov. V prvi vrsti seveda upravitelja in bodoča lastnika restavracije Bitarja Liliana Bezin in Igor Guštinčič, ki sta vseskozi uživala podporo vaških organizacij. V Križ je zaradi težav z Ljudskim domom prišel tudi tržaški župan Roberto Cosolini, v sklopu Demokratske stranke se je za rešitev zapletenega problema (predvsem dogovarjanje z upraviteljem družbe Ljudski dom Giannijem Torrentijem) angažiral deželni svetnik Stefano Ukmar.

Upravitelj nepremičninske družbe Dom Dušan Košuta (njegov oče je iz Križa) je za Primorski dnevnik izrazil zadovoljstvo nad

takšnim razpletom. »Dom je pri svoji odločitvi prisluhnil predlogom upraviteljev Bite in obenem tudi kriške vaške skupnosti. Mislim, da je naša družba vseskozi delovala povezovalno,« ocenjuje Košuta. Dom bo sedaj v Križu lastnik dvorane Ljudskega doma in doma Alberta Sirka. »Dvorana LD bo še naprej izpolnjevala svoje dosedanje

poslanstvo, kaj bo v bodoče in kakšna bo vloga Sirkovega doma pa bo odvisno tudi od predlogov Križanov,« pojasnjuje Košuta.

Restavracija Bitarja bo od danes za nekaj časa odprta le ob petkih, sobotah in nedeljah. Čakajo jo precejšnja obnovitvena dela, ki sta jih upravitelja zaupala domačemu arhitektu Juriju Zerialiju. (st)

GIANNI TORRENTI

DUŠAN KOŠUTA

INTERVJU - Županski kandidat Roberto Dipiazza bo najbrž združil vso desno sredino z izjemo NCD

Dipiazza in, Alfano out

Do sestave koalicije ter izbire liste in simbolov manjka še zelo malo. Vse kaže pa, da bo deželni svetnik in nekdanji dvakratni župan Roberto Dipiazza v bistvu uraden kandidat desne sredine za tržaškega župana na občinskih volitvah. Njegovo kandidaturu je baje blagoslovil sam vodja stranke Forza Italia Silvio Berlusconi, po torkovem srečanju z liderjem Severne lige Matteo Salvinijem pa »ni več problemov«. Dipiazza bodo torej podprle domala vse desnosredinske stranke, dosedanj županski kandidat Severne lige Pierpaolo Roberti pa bo v primeru izvolitve najbrž podžupan. Stranka NCD ministra Angelina Alfana bo izvzeta, saj je del levosredinske vlade. Z Dipiazzovo kandidaturo sta se torej sprijaznila poslanka FI Sandra Savino in zlasti senator Giulio Camber, ki je temu vselej nasprotoval. Dipiazza smo včeraj vprašali, kaj se obeta v volilni kampanji.

Po zadnjih vesteh je Berlusconi uradno podprl vašo kandidaturo. Drži?

Roberto Dipiazza

Ne, Berlusconi je zahteval vsaj 24 ur, da odloči.

Kje se zatika?

Problem je v tem, ali se bodo stranke predstavile s svojim simbolom, ali se bodo združile z občanskimi listami, ali še kaj drugega.

Vi ste vsekakor županski kandidat

desne sredine... Ali ne?

Torej... Jaz sem kandidat. Zdaj bomo videli, ali bomo uspeli spraviti skupaj vso desno sredino.

Ali je bilo torkovo srečanje s Salvinijem odločilno?

S Salvinijem ni nobenega problema, nasprotno. Ravno tako ni težav z Berlusconiem. Edino dogaja se, da se morajo še odločiti glede simbola v okviru koalicije.

Se pravi?

Odločiti morajo, ali nastopiti z lastnim simbolom, vstopiti v mojo listo ali kaj drugega.

Eni so že predlagali listo z več simboli, drugi (npr. Camber) enotno listo z enim samim simbolom. Kaj vi predlagate?

Osebo zagovarjam listo, kjer bo vsak nastopil s svojim simbolom. A to je le moja želja. Videli bomo, kaj bodo odločili nočjo ali jutri (sinoči ali danes, op nov.).

Kaj pa Alfanova stranka NCD?

Ne, NCD je zunaj. Veš, Alfano me je

TRST - Popoldne

Smog: mestno središče 5 dni zaprto za promet

Tržaško mestno središče bo zaradi prekomerne onesnaženosti zraka pet dni popoldne zaprto za promet. Tržaški župan Roberto Cosolini je včeraj glede na prekomerno onesnaženost zraka, ki so jo zabeležili v Trstu in drugih mestih v deželi Furlaniji-Juljski krajini, izdal kar dve odredbi. Prva zadeva prepoved prometa, in sicer od 15. do 20. ure, druga pa se tiče škedenjske železarne in predvideva ukrepe za zmanjšanje onesnaževanja s posebnim poudarkom na koksarni, iz katere uhaja strupeni benzopiren.

Namen prve odredbe je prispevati k zmanjšanju koncentracije prašnih delcev PM10 v zraku. Promet v mestnem središču bo zaradi tega danes, 29. januarja, jutri, 30. januarja, v nedeljo, 31. januarja, v ponedeljek, 1. februarja, in v torek, 2. februarja, prepovedan od 15. do 20. ure. Poleg prepovedi prometa je župan odredil tudi omejevanje ogrevanja v poslopih in prepoved prižiganja ognja na odprtem.

Druga odredba se nanaša na prekomerno uhajanje zelo strupenega benzopirena iz železarne, točneje iz koksarne. Odločitev je posledica podatkov, ki jih je posredovala deželna agencija za okolje Arpa na podlagi merilne naprave v Ul. S. Lorenzo in Selva. V odredbi je poleg tega zapisano, da mora družba Siderurgica Trieste ukrepati tudi glede proizvodnje litega železa v plavžu in prispevati k zmanjšanju količine prašnih delcev PM10 v zraku.

Župan Cosolini je sprejel odločitev na osnovi podatkov Arpa. Ta opozarja, da se je nad Trstom in sploh deželo FJK dvignil oblak smoga, ki bo vztrajal na tem območju več dni. Občinska uprava zaradi tega poziva občane k sodelovanju. V primeru, da se stanje po petih dneh ne bo izboljšalo, bodo rok zapadlosti odredb podaljšali.

v Trstu javno podprl. To me je tudi razveselilo, toda Alfano je minister v levosredinski vladi. NCD torej nima kaj opraviti z volitvami, poleg tega se NCD in Severna liga nimata sestavni. To sicer ni pravi razlog. NCD je sestavni del vlade, in naj torej ostane v vladi z Renzijem.

Kakšni so odnosi z drugimi listami in gibanji, kot so Fratelli d'Italia nekdanje ministrice Gioie Meloni ali Drugi Trst Franca Bandellija?

Torej, z Bandellijem smo že 100-odstotno domenjeni, kmalu bomo sklenili dogovor tudi s Fratelli d'Italia in drugimi.

Najboljša rešitev je torej sledeča: Dipiazza kandidat na čelu liste, ki jo podpirajo vse desnosredinske stranke vsaka s svojim simbolom. Ali bo to končna odločitev?

To bi bil optimum. Zadeva pa še ni dokončna. Kar bo treba še izpiliti, bomo izpili.

Aljoša Gašperlin

TRST - V Glavni bolnišnici od februarja dalje

Prva klinična študija hlajenja lasišča med kemoterapijo

Dobri obeti za vse pacientke, ki izgubo las doživljajo kot psihično breme

V iskanju človeških odnosov med zdravniki in pacienti, ki se borijo z različnimi rakavimi obolenji, se v ospredje prebija zgledno sodelovanje med javnimi zdravstvenimi zavodi in neprofitnimi združenji. Dober primer sodelovanja so vzpostavili Bolnišnično-Univerzitetno podjetje, Zdravstveno podjetje in Italijanska zveza za boj proti tumorjem LILT, ki so lansirali projekt, s katerim želijo olajšati psihološko stisko tistim ženskam, ki so jim potrdili diagnozo raka in so zaradi kemoterapije izpostavljene izpadanju las (alopecija).

Več o projektu, ki nosi angleško ime scalpcooling, skovanko pa bi prevedli z besedno zvezo hlajenje lasišča, so povedali na včerajšnji odlični obiskani novinarski konferenci v prenovljenem delu Glavne bolnišnice, na kateri so poleg zdravstvenih menedžerjev sodelovale tudi predstavnice javne uprave in zdravstvene delavke. Slednje so povedale, da bodo v tej bolnišnici na začetku februarja začeli izvajati pilotski projekt »scalpcooling« s katerim bodo pacientkam, ki so izpostavljene kemoterapiji, zmanjšali ali preprečili izpadanje las. Napravo, ki jo bodo uporabljali za hlajenje lasišča, je decembra lani odobrila ameriška uprava za hrano in zdravila FDA, klinično študijo s to napravo pa je priznal tudi deželni etični odbor.

Vodja klinične študije in direktorica onkološkega oddelka Bolnišnično-Univerzitetnega podjetja dr. Alessandra Guglielmi je izpostavila duševno obremenitev, ki jo ob srečanju z izgubo las doživljajo z rakom obolele pacientke. »Naše zadovoljstvo je v tem, da vemo, da čeprav ima človek hudo bolezen, je z našo pomočjo kakovost njegovega življenja veliko boljša kot brez nje,« je poudarila onkologinja. Izredni komisar Bolnišnično-Univerzitetnega podjetja Nicola Delli Quadri je opozoril, da brez skupinskega in multidisciplinarnega dela ta projekt ne bi bil mogoč. O napredku pri zdravljenju rakavih obolenj pa je spregovoril predsednik italijanske zveze LILT, sicer priznani kirurg in onkolog, Francesco Schittulli, ki je optimistično napovedal, da bodo v bližnji prihodnosti zdravniki lahko ozdravili kar 80 odstotkov rakavih bolnikov. »Samo lani je v Italiji za rakom zbolelo 363.000 oseb, kar pomeni, da rakava obolenja postajajo kronična. Čeprav uspešno pozdravimo 61 odstotkov pacientov, menim, da moramo stremeti tudi k temu, da bi izboljšali kakovost življenja naših pacientov,« je opozoril predsednik LILT-a in pozdravil tržaški projekt lajšanja alopecije.

Novo zdravstveno storitev so pozdravile občinska odbornica za šolstvo Antonella Grim, ki je nadomeščala kolegico Lauro Famulari, deželna odbornica za zdravje Maria Sandra Telesca in predsednica Dežele FJK Deborah Seracchiani. Ta se je v nagovoru osredotočila na zdravstveno reformo, s katero želijo, tako Sarracchianijeva, mladi generaciji zagotoviti čim boljše zdravstvene storitve in obenem sistem, v katerem bo ključno vlogo imel pacient. Novega postopka za preprečevanje izpadanja las pa se je iskreno razveselila deželna odbornica za zdravje Maria Sandra Telesca, ki meni, da je napačno razmišljanje, da je izpadanje las med kemoterapijo minorni problem. »Izguba las je lahko za ženske izredno čustven dogodek in jo lahko prestraši v enaki meri kot sama diagnoza,« je prepričana Telesca, ki je pohvalila sodelovanje zveze LILT z javnimi zdravstvenimi zavodi.

Sanela Čoralič

Alessandra Guglielmi: »Napredek in korak naprej«

Izguba las, ki nastane kot posledica obsevanja ali prejetja citostatikov, močno prizadene samozavest bolnice in občutno vpliva na njeno samopodobo. O tem veliko ve onkologinja dr. Alessandra Guglielmi, ki vodi klinično študijo, v okviru katere bodo bolnicam z rakom olajšali psihično breme med kemoterapijo. Z onkologinjo smo na kratko spregovorili o metodi hlajenja lasišča in cilju klinične študije.

Je metoda hlajenja lasišča med kemoterapijo uveljavljena praksa v kateri od italijanskih bolnišnic?

Postopek izvajajo na nekaterih onkoloških oddelkih, v Trstu pa bomo prvič v okviru javnega zavoda izvedli klinično študijo o preprečevanju izpadanja las med izpostavljanjem kemoterapiji.

Rekli ste, da predstavlja študija napredek in korak naprej. Kolikšno je upanje za pacientke?

Mi smo zelo optimistični. Študijo je odobrila tudi ameriška uprava za hrano in zdravila FDA, ki se drži zelo strogih kriterijev.

Je postopek varen za pacientko in kako poteka?

Postopek je popolnoma varen. Gre za hladilna pokrivala, s katerimi bomo preventivno ohladili lasišče pred aplikacijo citostatikov in še po

končani aplikaciji. In s tem preprečili izumrtje mešičkov.

Koliko pacientk boste vključili v študijo?

K projektu bomo povabili 50 pacientk, ki se bodo nato same odločile, če bodo poskusile s postopkom ali ne.

Koliko časa bo trajal projekt?

Našim pacientkam bomo sledili 18 mesecev. V tem času bomo redno beležili opažanja, pri študiji bo sodeloval tudi psiholog, ki bo ugotavljal, ali učinkovitost te terapije pozitivno vpliva na samopodobo pacientk. Nameravamo primerjati občutja bolnic, ki bodo pri nas poskusile ta postopek, in bolnic iz drugih onkoloških centrov, ki med kemoterapijo ne bodo deležne hlajenja lasišča. Če bodo rezultati klinične študije spodbudni, bomo začeli razmišljati v smeri, da bi to napravo uporabljali pri vsakodnevni praksi.

Sanela Čoralič

GLAVNA BOLNIŠNICA - Muzej medicinskih znanosti in razstava

Triaža med vojno

V prihodnje nameravajo pripraviti še druge tematske razstave o razvoju medicinske stroke

Med eksponati tudi taki, ki kažejo, kako so zdravniki oskrbovali ranjence med prvo svetovno vojno

FOTODAMJ@N

V kletnih prostorih novega tehnološkega pola Glavne bolnišnice so včeraj odprli Muzej medicinske znanosti, ki je bil doslej v katinarski bolnišnici (od leta 2010). V pasaji so postavili vertikalne in horizontalne vitrine, v katere so položili eksponate, ki pričajo o zdravstveni oskr-

bi med prvo svetovno vojno. Postavitev so poimenovali Triaža med prvo svetovno vojno, na ogled pa so izredno zanimivi predmeti in fotografije, ki kažejo, kako so zdravniki na fronti nudili nujno pomoč. Rekonstruirali so tudi vojni jarek na Krasu. (sč)

TRG OBERDAN - Predstavitev V TKS

V Brück taborišču avtorja Vilija Prinčiča

Na prvi Kavi s knjigo v novem letu je v Tržaškem knjižnem središču Martina Kafol predstavila knjigo Vilija Prinčiča V Brück taborišču

FOTODAMJ@N

TRST - Filma in srečanje s pevko Salomè

Nekoč moški, danes pa ženske

Trsta ima bogate izkušnje s spolno disforijo, pri kateri je transseksualnost eden od možnih izrazov. Kirurški oddelk katinarske bolnišnice je na tem področju na italijanskem vrhu. V kinodvorani Cinema dei Fabbri bo danes govor o tem pojavu, posebna gostja bo slovensko-hrvaška transseksualna pevka Salomè (*na sliki*), ki je bila nekoč moški, zdaj pa je ženska. Njej je posvečen kratki dokumentarec *Boža napaka* Eve Matarranz in Anne Savčenko, ki ga bodo predvajali ob 17. uri. Sledil bo ogled dela Ivane Todorović *Ja kada sam bio klinac bila sam klinka*, ob 18. uri pa bo razprava s Salomè, Todorovičev, seksologom Federicom Sandrijem, urologom Stefanom Buccijem in drugimi gosti.

TRST - Dežela FJK Dovoljenje AIA za škedenjsko železarno

Dežela Furlanija Julijska krajina je včeraj izdala novo okoljsko dovoljenje AIA za škedenjsko železarno. To je popolnoma nov dokument, ki je nadomestil prejšnjega in uvaja vrsto predpisov in vinkulacij, ki se jih bosta morala skupina Arvedi in specifično družba Siderurgica Triestina (ST) strogo držati.

Izdaja dovoljenja pomeni, da bo lastnik Arvedi lahko nadaljeval na poti preobrazbe železarne in se bo proizvodna dejavnost nadaljevala še vsaj deset let. Pri tem se bo morala družba ST držati postavk AIA, ki jo bodo letno posodabljali in ažurirali. Če tega ne bo storila, bodo pristojne oblasti takoj odredile zmanjšanje proizvodnje. Stroge predpise so med drugim predvideli tudi glede na to, da so letos prvič uvedli t.i. oceno o vplivu na zdravje (it. kratka VIS). Družba ST je že izrazila zadoščenje, kajti AIA postavlja jasna in točna pravila, na tej osnovi pa bo mogoče izvajati novi poslovni načrt. Skupina Arvedi je v tej luči med drugim najavila, da bo 7. maja v železarni dan odprtih vrat.

Novo okoljsko dovoljenje predvideva med drugim omejitve emisij, zmanjšanje proizvodnje v primeru prekomernega onesnaževanja, periodičnost kontrol in možnost spreminjanja določil dovoljenja AIA po potrebi. To so tudi iztočnice, ki so izšle iz zadnje servisne konference, ki je zasedala od junija do decembra lani. Na konferenci so vsi dejavniki razpravljali in skupaj postavili črno na belem smernice in pogoje, ki jih je morala nato upoštevati deželna uprava v okoljskem dovoljenju AIA. Pri servisni konferenci so sodelovali Dežela FJK, Pokrajina Trst, Občina Trst, deželna agencija za okolje AR-PA, tržaško zdravstveno podjetje, gasilci in predstavniki družbe ST.

Strukturnim obnovitvenim delom za zmanjšanje emisij, ki so se sicer že začela na podlagi programskega sporazuma, bodo morali slediti konkretni rezultati, za stalno nadzorovanje pa se bodo posluževali merilne naprave agencije za okolje AR-PA v Ul. S. Lorenzo in Selva. (ag)

Na demonstraciji tudi WWF in Legambiente

Na demonstraciji proti onesnaževanju železarne, ki jo prireja Odpor 5. december v nedeljo ob 15. uri na Trgu Oberdan, bosta sodelovala tudi naravovarstveni organizaciji WWF in Legambiente.

TRST - Izredna seja pokrajinskega sveta v judovskem muzeju

Srebrni pečat Pokrajine v spomin na Carla Morpurga

Rešil je mnogo ljudi pred nacifašisti, sam pa končal v Auschwitzu - Simbol in zgled

Tržaški pokrajinski svet se včeraj izjemoma ni sestal v svoji sejni dvorani na sedežu Pokrajine, ampak v judovskem muzeju Carla in Vere Wagner v Ul. del Monte, kjer je predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat ob dnevu spomina na holokavst izročila srebrni pečat tržaški judovski skupnosti ob prisotnosti pokrajinskih svetnikov s predsednikom Maurizioom Vidalijem na čelu, tržaške podžupanje Fabiane Martini, deželnega svetnika Emiliana Edere, škofovega vikarja za kulturo msgr. Ettoreja Malnatija in predstavnikov drugih tržaških skupnosti.

Pečat, ki so ga sprejeli predsednik skupnosti Alessandro Salonichio, odbornik za kulturo Mauro Tabor in rabin Eliezer Shai Di Martino, je pokrajinska uprava izročila v spomin na nekdanjega tajnika judovske skupnosti Carla Morpurga (1890-1944), ki je skupnost vodil v tragičnih letih fašističnega preganjanja in medvojnega holokavsta. Kljub iredentistični usmeritvi družine Carlo Morpurgo ni zapadel skušnjavi, da prestopi v fašizem, nasprotno: sodeloval je v delegaciji, ki je pomagala Judom pri izseljevanju v Palestino. Tako je Morpurgo pomagal tisočim judovskim beguncem iz vzhodne Evrope, ki so sprva bežali pred pogromi, nato pa pred nacistično nevarnostjo, prav tako je med drugo svetovno vojno pomagal mnogim judovskim družinam, da so zapustile Trst in našle skrilavice pred nacifašisti ter se tako izognile deportaciji v uničevalna taborišča. Le-tej pa se Morpurgo ni mogel izogniti, saj so ga leta 1944 nacisti aretirali in odpeljali v taborišče Auschwitz, kjer je našel smrt. Zaradi vsega tega je Carlo Morpurgo postal simbol skupnosti in zgled državljan-ske prizadevnosti.

Predsednica
Pokrajine
Maria Teresa
Bassa Poropat
je pečat izročila
predsedniku
judovske skupnosti
Alessandru
Salonichiu

FOTODAMJ@N

TRST - Pobuda odbora Danilo Dolci na Velikem trgu

Z instalacijo in cvetjem žalovali za žrtvami taborišč

Odbor za mir, sožitje in solidarnost Danilo Dolci je v sredo popoldne ob dnevu spomina na žrtve holokavsta priredil že tradicionalno krajšo slovesnost na Velikem trgu, in sicer pri plošči, ki opozarja na razglasitev rasnih zakonov leta 1938.

Na trgu so postavili izvirno instalacijo piramidalne oblike, sestavljeno iz mreže, v katero so udeleženci namestili cvetje v spomni na žrtve koncentracijskih taborišč. Sodelovale so tudi osebe s posebnimi potrebami organizacije Oltre quella sedia onlus, ki so vzklikale »zakaj?« ter tako opozarjale na nesmisel grozodejstev 20. stoletja.

Spregovorili so predstavnik zveze VZPI-ANPI Dušan Kalc, Laura Muzzi in predsednik odbora Dolci Luciano Ferluga, ki je spomnil na zbiranje podpisov za namestitev večjezične spominske plošče na Velikem trgu. Mlada udeleženka je prebrala nekaj pesmi, trobentač pa je kot običajno zaigral pesem Tišina (Il silenzio).

Mrežna piramida na Velikem trgu

FOTODAMJ@N

V Nabrežini danes o Viscu

Danes ob 18.30 bo v Kamnarski hiši Igo Gruden v Nabrežini srečanje s prof. Ferrucciom Tassinom z naslovom Prej bratje v razširjeni Evropi, potem sovravniki v imenu kulta države. Koncentracijsko taborišče v Viscu.

Pobudo prireja Občina Devin Nabrežina v okviru prireditve ob Dnevu spomina.

SV. SOBOTA - 40 let po prvi ureditvi muzeja

Rižarna: nova postavitve

Z novimi tehnološkimi prijemi za bolj poglobljeno in posodobljeno zgodbo o Rižarni

V Rižarni so že namestili table za uporabo novih tehnoloških sredstev FOTODAMJ@N

V Rižarni bodo v nedeljo odprli novo postavitev v dvorani muzeja. Štiri desetletja po izvirni postavitvi bodo z novo pobudo - ob spoštovanju in ovrednotenju prvotnega okolja in opreme - s pomočjo zvočnih in drugih tehnoloških pripomočkov omogočili »bolj korektno, poglobljeno in posodobljeno zgodbo o Rižarni,« kot piše v tiskovnem sporočilu Občine Trst.

Poseg je opravil muzej Rižarne v sodelovanju z italijanskim združenjem bivših deportirancev ANED, Vsedržavnim združenjem partizanov-ANPI, Židovskim dokumentacijskim centrom iz Milana, židovsko skupnostjo iz Trsta, Deželnim inštitutom za zgodovino osvobodilnega gibanja FJK, zavodom Deledda-Fabiani in Narodno in študijsko knjižnico.

Včeraj danes

Danes, PETEK, 29. januarja 2016
FRANC

Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 17.06 - Dolžina dneva 9.36 - Luna vzide ob 22.47 in zatone ob 10.25.

Jutri, SOBOTA, 30. januarja 2016
MARTINA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 11 stopinj C, zračni tlak 1020 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, veter 2 km na uro jugovzhodnik, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10 stopinj C.

Izleti

ŽUPNIJA REPENTABOR prireja od 31. maja do 8. junija 9-dnevno popotovanje z avtobusom po Poljski preko Češke. Prijave (do 15. februarja) in vse info na tel. 335-8186940.

Člani jamarskega društva
Grmada iz Mavhinj

čestitajo svojemu predsedniku
Danijelu Šuligoju in ženi Sari
ob rojstvu male

Agate,

bodoči jamarki pa želijo
obilo uspehov v življenju.

Akela in Bagheera
sta starša postala,
malo

Nežo

bosta pestvovala.
Z njima se veseli in jima čestita

celotna SZSO

Čestitke

Danes naša DANJA rojstni dan ima in z njo se veseli družina vsa. Vse najboljše ti želimo Deva, Dara, mama in pači.

Naj se sliši, naj se zna, danes naša DANJA rojstni dan ima. Vse najboljše ji želimo in z njo se veselimo. Nona, nono, Joli, teta in stric.

Metko in Alexa je osrečila mala NEŽA. Srečni družinici iz srca čestitamo vsi pri odboru Kraškega pusta.

Kino

AMBASCIATORI - 16.00, 18.40, 21.30
»Revenant - Redivivo«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Il figlio di Saul«.

CINEMA DEI FABBRI - 17.00 »M/F frontiere di genere«; 21.00 »Corpi«.

FELLINI - 16.40, 18.20 »Il piccolo principe«; 20.00, 22.10 »La grande scommessa«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.20, 18.30, 21.00 »La corrispondenza«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 20.30, 21.30 »Joy«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.45 »Carol«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.40 »Cred: Rojstvo legende«; 16.10, 18.45 »Joy«; 15.30, 16.30 »Medo s severa«; 18.20, 20.20 »Očka proti fotru«; 16.00 »Podlih osem«; 17.30, 19.00, 20.30, 22.00 »Povratnik«; 18.15, 21.10 »Soba«; 20.40, 22.20 »Svaka pod krinko«; 16.20, 21.00 »Velika poteza«; 19.10 »Volčja družina«.

NAZIONALE - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »L'abbiamo fatta grossa«; 20.30 »Revenant - Redivivo«; 16.30, 18.20, 20.20, 22.00 »Quo vado?«; 20.10, 22.15 »Steve Jobs«; 16.40, 18.20 »Piccoli brividi«; 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Point break«; 16.40, 18.20 »Doraemon: Nobita e gli eroi dello spazio«; 21.20 »Il ponte delle spie«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 18.30 »Creed«; 16.30, 19.20 »Doraemon: Nobita e gli eroi dello spazio«; 16.30, 19.05, 21.40 »Joy«; 16.40, 19.50, 21.10, 22.10 »L'abbiamo fatta grossa«; 16.35, 19.10, 21.45 »Point break«; 16.20, 18.15, 20.10, 22.05 »Quo vado?«; 16.15, 18.40, 21.30 »Revenant - Redivivo«; 16.30 »Se mi lasci non vale«; 21.45 »Steve Jobs«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.50, 20.00, 22.15 »L'abbiamo fatta grossa«; Dvorana 2: 17.20, 19.50, 22.10 »Joy«; Dvorana 3: 17.00, 21.15 »Revenant - Redivivo«; 19.50 »Quo vado?«; Dvorana 4: 17.45 »Steve Jobs«; 20.00, 22.15 »Point break«; Dvorana 5: 17.30 »Doraemon: Nobita e gli eroi dello spazio«; 19.50 »La corrispondenza«; 22.10 »Steve Jobs«.

SKD BARKOVLJE

Ul. Bonafata 6

Dan slovenske kulture

**'...In
mimogrede
tudi o kulturi'**

danes, 29. januarja, ob 20.30

**Slavnostni govornik
Miroslav Košuta,
za njegov ustvarjalni opus
odlikovan z
Redom za zasluge
Republike Slovenije 2015;****glasbeni utrinek Jasna
Corrado Merlak - harfa
(J.S. Bach - G.B. Pescetti -
C. Debussy)****Poslovni oglasi****RESTAVRACIJA KARIS****NA PESKU** prireja večerje
z glasbo v živo in plesom:**30. januarja Dalmatinska fešta
z duom Laguna Blu iz Hrvaške****6. februarja pustna sobota s sku-
pino Giuliapellizzariballaben(d)****Za info in rezervacije: 040-226294****Mali oglasi****25. DECEMBRA** sem na Napoleonski
cesti pri Proseku izgubila zlato ogrli-
co z barvanimi kamenčki, na katero
sem zelo navezana. Tel. št.: +39/339-
5034365.**DAJEM V NAJEM** lepo opremljeno stan-
ovanje v Sežani. Tel. št. 338-4216746
(v večernih urah).**NEZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE** 4.000
kv.m., med Opčinami in Repnom, do-
stop z avtom, prodam za 14.500,00
evrov. Tel. 380-3017723.**PRODAM** po zelo ugodni ceni dolg ko-
žuh lisice, bele barve, mera 46/48. Tel.:
349-7769394.**SOCIALNA DELAVKA** z večletno iz-
kušnjo kot vzgojiteljica pomaga pri pi-
sanju nalog učencem osnovne in
srednje šole. Tel. št.: 348-2591457.**Osmice****FRANC IN TOMAŽ** sta v Mavhinjah od-
prla osmico. Vljudno vabljeni. Tel.
040-299442.**PRI DAVIDU**, Samatorca 5, je odprta
osmica. Vabljeni. Tel.: 040-229270.**ROBERTO ŠAVRON** je v Gabrovcu št.
27 odprl osmico. Vesel bo vašega obiš-
ka! Tel. št.347-2511947.**V LONJERJU** ima osmico Fabio Ruz-
zier. Toči pristno domačo kapljico s
prigrizkom. Tel. 040-911570, 334-
3095019.**Lekarne****Do nedelje, 31. januarja 2016:
Običajni urnik lekarn: 8.30-13.00
in 16.00-19.30****Lekarne odprte tudi 13.00-16.00
(ob delavnikih,
od ponedeljka do petka)**Capo di piazza Mons. Santin 2 - 040
365840, Borzni trg 12 - 040 367967, Trg
Garibaldi 6 - 040 368647, Ul. dell'Oro-
logio 6 - 040 300605, Ul. Fabio Severo
122 - 040 571088, Ul. Oriani 2 - 040
764441, Ul. Roma 16 - 040 364330, Ul.
Belpoggio 4 - 040 306283, Oširek Pia-
ve 2 - 040 361655, Ul. Brunner 14 - 040
764943, Ul. Cavana 11 - 040 302303, Ul.
Dante 7 - 040 630213, Ul. Ginnastica 6
- 040 772148, Ul. Giulia 1 - 040 635368,Ul. Giulia 14 - 040 572015, Istrska ul.
18/B - 040 7606477, Ul. Stock 9 - 040
414304, Bazovica - 040 9221294 - sa-
mo s predhodnim telefonskim pozivom
in z nujnim receptom.**Lekarne odprte tudi 19.30-20.30
(ob delavnikih,
od ponedeljka do petka)**Trg Garibaldi 6 - 040 368647, Ul.
Oriani 2 - 040 764441, Trg Giotti 1 -
040 635264.**Lekarne odprte v soboto
(tudi 13.00-16.00), v nedeljo
in med prazniki (8.30-19.30)**Trg Libertà 6 - 040 421125, Istrska ul.
18/B - 040 7606477, Škeđenjska ul. 44
- 040 816296, Bazovica - 040 226165 ali
040 9221294 - samo s predhodnim te-
lefonskim pozivom in z nujnim recep-
tom (sobota 13.00-16.00 in prazniki
13.00-19.30).**NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta (19.30-8.30)**

Trg Ospedale 8 - 040 767391.

www.ordinefarmacistitrieste.gov.it118: hitra pomoč in dežurna zdrav-
stvena služba (od 20. do 8. ure, pred-
praznična od 14. do 20. ure in prazni-
čna od 8. do 20. ure)Za dostavljanje nujnih zdravil na dom,
tel. 040 350505 - Televita.Telefonska centrala Zdravstvenega
podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.Informacije KZE, bolnišnic in otroške
bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 -
991170, od ponedeljka do petka od 8. do
18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nu-
di informacije o zdravstvenih storitvah,
o združenih tržaških bolnišnicah in o
otroški bolnišnici Burlo Garofolo.**Šolske vesti****VEČSTOPENJSKA ŠOLA** Nabrežina
sporoča razpored informativnih se-
stankov na posameznih otroških
vrtcih, osnovnih šolah in na nižji sred-
nji šoli: OV v Nabrežini danes, 29. ja-
nuarja, ob 15.45.**VEČSTOPENJSKA ŠOLA** Vladimir
Bartol pri Sv. Ivanu sporoča, da bo
dan odprtih vrat danes, 29. januarja,
v vrtcu v Lonjerju, Lonjerska cesta
240. Starši se ga lahko udeležijo sku-
paj z otroki, od 10. do 12. ure.**HUMANISTIČNI IN DRUŽBENO-EKO-
NOMSKI LICEJ** Antona Martina
Slomška v Trstu, vabi dijakke tretjih raz-
redov nižjih srednjih šol na dan od-
prtih razredov, ki bo potekal v torek,
2., in v torek, 16. februarja, od 8. do
13.30. Zainteresirani dijaki naj svojo
prisotnost javijo tajništvu liceja Slom-
šek najkasneje do sobote, 30. januar-
ja, oz. do sobote, 13. februarja.**VEČSTOPENJSKA ŠOLA** J. Pangerca
sporoča koledar informativnih se-
stankov za vpise v vrtce: OV Miško-
lin-Boršt in OV Kekec-Boljunec, Bo-
ljunec 473, 2. februarja, ob 16.30; OV
Mavrica, Ul. D'Annunzio 62 - Milje,
1. februarja, ob 16.30.**VEČSTOPENJSKA ŠOLA** Opčine vabi
starše, ki bodo vpisali otroke v prvi
letnik otroških vrtcev, v prvi razred
osnovne šole in v prvi razred nižje
srednje šole na informativna srečanja,
ki bodo potekala po posameznih šol-
lah oz. vrtcih. OV Vrabec - Bazovica:
1. februarja, ob 16.00 in OV Košuta -
Križ: 5. februarja, ob 15.45. Nižji sred-
nji šoli: NSŠ Kosovel - Opčine: 4. fe-
bruarja ob 16.30 in NSŠ Levstik - Pro-
sek: 4. februarja ob 17.30.**VEČSTOPENJSKA ŠOLA** Vladimir
Bartol pri Sv. Ivanu sporoča, da bo in-
formativni sestanek za vpis v prvi raz-
red OŠ F. S. Finžgarja v Barkovljah,
Ul. Cerreto 19, v ponedeljek, 1. fe-
bruarja, ob 17. uri; OŠ F. Milčinske-
ga na Katinari, Ul. Marchesetti 16, v
sredo, 3. februarja, ob 17. uri.**VEČSTOPENJSKA ŠOLA** Vladimir
Bartol sporoča, da bo dan odprtih vrat
na srednji šoli sv. Cirila in Metoda na
Katinari (Reška cesta 519) 1. fe-
bruarja, pri Sv. Ivanu (Ul. Caravaggio
4) pa 3. februarja, od 10. do 12. ure.
Bodoči srednješolci si bodo lahkoogledali šolo, prisostvovali učnim
uram in sodelovali pri didaktičnih de-
javnostih.**VEČSTOPENJSKA ŠOLA** J. Pangerca
sporoča koledar informativnih se-
stankov za vpise v osnovne šole: COŠ
M. Samsa - I.Trinko - Zamejski (Dom-
jo 72) ob 16.30 v sredo, 3. februarja.**VEČSTOPENJSKA ŠOLA** Nabrežina
sporoča, da bo potekalo vpisovanje v
otroške vrtce, osnovne šole in državno
srednjo šolo I. Grudna do vključno 22.
februarja. Vpisovanje v otroške vrtce
se bo odvijalo na ravnateljstvu s sle-
dečim urnikom: od ponedeljka do
petka od 8.00 do 10.00 in od 12.00 do
14.00. Vpisi za osnovne šole in za
srednjo šolo I. Grudna bodo letos
prvič on-line. Vsa dodatna navodila
bodo na spletni strani www.vesna-
brezina.it.**Obvestila****OBČINA DEVIN NABREŽINA**, ob Dne-
vu spomina, prireja srečanje s prof.
Ferrucciom Tassinom »Prej bratje v
razširjeni Evropi, potem sovražniki v
imenu kulta države. Koncentracijsko
taborišče v Viscu« danes, 29. januar-
ja, ob 18.30 v Kamnarski hiši Igo Gru-
den v Nabrežini. Toplo vabljeni!**TEČAJ ŠIVANJA**, ki bo v društvu V.
Vodnik v Dolini, se začne danes, 29.
januarja, ob 17.30. Če te zanima ši-
vanje, se nam pridruži.**KRAŠKA OH CET:** organizatorji vabijo
mlade pare, zainteresirane, da se vz-
amejo »po starih običajih«, naj pošlje-
jo svoj CV in kontakte na Občino Re-
pentabor, Col 37 - 34016 Trst, s pri-
pisom Kraški par 2016, do 30. ja-
nuarja.**NA DOLGI KRONI** z Marizo Cepach
»Olje kot protagonist v mediteranski
kuhinja«: srečanje z degustacijo ek-
stradeviškega oljčnega olja bo v so-
boto, 30. januarja, ob 16. uri. Omeje-
no št. mest. Info in vpis: ob petkih
17.00-20.00 in v soboto 11.00-13.00;
dolgakrona@gmail.com; tel. 338-
5722967.**SOBOTNO DOPOLDNE V KNJIŽNICI**
- NŠK obvešča, da bo v soboto, 30. ja-
nuarja, Oddelek za mlade bralce v Na-
rodnem domu odprt od 9.30 do 12.30
s pravilničnim utrinkom ob 11.00. Va-
bljeni predšolski otroci in osnovno-
šolci!**AŠD SK BRDINA** obvešča, da bo v ne-
deljo, 31. januarja, ob priliki smučar-
skih tečajev, na razpolago avtobusni
prevoz za člane društva v Forni di Sopra.
Odhod avtobusa ob 6.30 iz par-
kirišča izpred črpalke Esso na Opči-
nah. Prosimo za točnost. Informaci-
je in rezervacije 340-5814566 (Val-
entina).**PUSTNA SKUPINA ŠEMPOLAJ** ob-
vešča vse, ki bi se radi udeležili povork
na Opčinah in v Sovodnjah s šempo-
lajskim vozom, da se prijavijo na taj-
nistvo@skdvigred.org, tel. 380-
3584580 ali pri vozu v Šempolaju.**UNINT** - Šola Umetnosti (MFU - Kul-
turni dom F. Olivares) vabi na vode-
ni ogled razstave »Sonce noči - J.
Mirò« v Villi Manin z Leonardom
Calvom v nedeljo, 31. januarja. Info na
tel. 338-3476253.**KD RDEČA ZVEZDA - HATHA YOGA**
- V sodelovanju z vaditeljem Janom,
društvo organizira tečaj Hatha Yoge.
Lekcije se bodo odvijale ob ponedelj-
kih in četrtnih v društvenih prostorih
v Saležu. Urnik lekcij: od 18.00 do
19.30. Tečaj se bo začel v ponedeljek,
1. februarja, in se bo zaključil v po-
nedeljek, 30. maja. Vabljeni na fizično,
psihološko in duševno sprostitve! In-
fo: 340-6887720 (Jan).**SKD TABOR - HATHA YOGA** - Društvo
organizira tečaja yoge v Prosvetnem
Domu na Opčinah. Lekcije se bodo
začele v ponedeljek, 1. februarja. Te-
čaja se bosta odvijala v večernih in ju-
tranjih urah, in sicer ob ponedeljkih
ob 20.00, ob torkih in petkih ob 9.00.
Vabljeni na spoznavanje in vadbo sta-
rodavne indijske modrosti, ki omo-
goča razvoj vašega telesnega in um-
skega potenciala ter duševno sprosti-
tev. Info: 340-6887720 (Jan).**SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB**
L.KOŠIR vabi člane in slovenske fila-
teliste na občni zbor kluba, ki bo v sre-
do, 3. februarja, ob 18.30 v Gregorči-
čevi dvorani, Ul. Sv. Frančiška 20.**SPDT** obvešča člane in prijatelje, da bo-
do odborniki na razpolago za obno-
vitev društvene članarine za leto 2016
v sredo, 3. februarja, od 19.00 do 20.30
v Razstavnih dvorani Zadružne kraške
banke, na Opčinah, Ul. Ricreatorio 2.
SKD BARKOVLJE (Ul. Bonafata 6) - v
četrtek, 4. februarja, ob 19.30 bo lju-
bitelj vrtnic Ivo Sosič prikazal obre-
zovanje raznih vrst vrtnic. Vabljeni!
Info na tel. št. 040-415797 (ob uri obe-
dov).**MEDVEJSKO-ŠTIVANSKI PUSTARJI**
vabijo vse ljubitelje najbolj norega ob-
dobja v letu k sodelovanju na pustnem
vozu. Za obleke in ostale info tel. št.:
342-1003364 (Erik) ali 347-5447788
(Erica).**TEČAJ ZA ZAROČENCE** v Marijanišču
na Opčinah: srečanja priprave na po-
roko (skupno 7) bodo potekala ob sre-
dah, ob 20.30 s pričetkom 10. fe-
bruarja. Nadaljnji razpored na prvem
srečanju. To je edini slovenski tečaj v
zamejstvu. Vabljeni.**SDGZ** prireja v ponedeljek, 15. fe-
bruarja, tečaj HACCP za higieno ži-
vil. Prijavnice na www.sdgz.it. Prija-
ve zbiramo do 12. februarja po mai-
lu ali faksu.**SLOVENSKA PROSVETA** razpisuje šti-
ri študijske štipendije iz Sklada Albina
Ločičnika za slovenske univerzitetne
študente in študentke inženirstva s stal-
nim bivališčem v FJK, ki so se v študij-
skem letu 2015/16 vpisali na študij
omenjene smeri. Prošnje je treba na-
sloviti na Slovensko prosveto, Ul. Do-
nizetti 3, 34133 Trst do 15. februarja.
Razpis je objavljen tudi na spletni stra-
ni www.slovenskaprosвета.org.**JASLI V SLOVENSKEM DIJAŠKEM
DOMU S. KOSOVEL:** sporočamo, da
smo pričeli z vpisi otrok od 1. leta da-
lje za š.l. 2016/17. Info in vpisi v pisarni
Dijaškega doma - Ul. Ginnastica 72, od
pon. do pet., od 8.00 do 16.00; tel. št.
040-573141 ali urad@dijski.it.**Prireditve****DAN SPOMINA** - Občina Devin Na-
brežina vabi na srečanje s prof. Fer-
rucciom Tassinom »Prej bratje v raz-
širjeni Evropi, potem sovražniki v
imenu kulta države. Koncentracijsko
taborišče v Viscu«, ki bo danes, 29. ja-
nuarja, ob 18.30 bo v Kamnarski hiši
Igo Gruđen v Nabrežini.**SKD BARKOVLJE**, Ul. Bonafata 6 - Dan
slovenske kulture »...In mimogrede
tudi o kulturik danes, 29. januarja, ob
20.30: slavnostni govornik Miroslav
Košuta, za njegov ustvarjalni opus
odlikovan z Redom za zasluge Repu-
blike Slovenije 2015; glasbeni utrinek
Jasna Corrado Merlak - harfa (J.S.
Bach - G.B. Pescetti - C. Debussy).
SLORIN SLOVIK v sodelovanju z NŠK,
vabita na predstavitev znanstvene mo-
nografije »Jezik: sistem, sredstvo in
simbol. Identiteta in ideologija med
Slovenci v Italiji« dr. Matejke Grgič, ki
bo danes, 29. januarja, ob 18. uri v Na-
rodnih in študijskih knjižnici v Trstu, Ul.
sv. Frančiška 20. O delu se bo z avto-
rico pogovarjala psihologinja in razi-
skovalka dr. Suzana Pertot.**SPDT** vabi na ogled razstave Med
morjem in gorami v veži Slovenske-
ga stalnega gledališča v Trstu do 30.
januarja.**ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP.** in SOMPD
Vesela pomlad vabita v nedeljo, 31. ja-
nuarja, ob 17. uri v župnijsko cerkev
na Opčinah na koncert »Spectrum«. Skupina
pevk VokalArt bo s prilož-
nostno instrumentalno skupino pod
vodstvom Mire Fabjan, ob prepleta-
nju поезij zamejskih avtorjev, izved-
la delo Adiemus: Pesmi iz svetišča,
skladatelja Karla Jenkinsa.**KD KRAŠKI DOM** vabi na ogled ko-
medije »Vaška ambulanta«, v izvedbi
gledališke skupine ŠOOV, KPD Lipa
iz Šempasa. Prireditve bo v nedeljo,
31. januarja, ob 17. uri v kulturnem
domu na Colu.**PIHALNI ORKESTER BREG**, v sode-
lovanju s KD F. Venturini, prireja kon-
cert »Pozdrav novemu letu« v nede-
ljo, 31. januarja, ob 17.30 v centru An-
ton Ukmar pri Domju. Sodeluje de-
kliška vokalna skupina Primorsko in
harmonikaš Marino Zobin.**SKD TABOR** - Prosvetni dom Opčine
vabi na Openska glasbena srečanja v
nedeljo, 31. januarja, ob 18.00. Na-
stopali bodo dijaki Umetniške gim-
nazije Koper.**DRUŠTVO NOE'** organizira konferen-
co v ponedeljek, 1. februarja, ob
20.30 v oratoriju v Ul. Chiadino 2
(župnija Ul. Rosetti): »Varstvo pravic
državljanov: Zakon št. 3/2012 o pre-
prečevanju prevelike zadolženosti.«
Predavala bo Marina Trenta. Info:
349-8419497, noeinfo@ yahoo.it.**DSI** prireja v sodelovanju z Glasbeno ma-
tico diskusijski večer po izidu mono-
grafije »Umetnostni izraz ob nacional-
nem vprašanju«. Pogovor bo ob ured-
niku zbirke esejev Aleksandru Rojcu vo-
dil Bojan Brezigar. Sodelovali bodo tu-
di nekateri avtorji objavljenih referatov.
Ponedeljek, 1. februarja, ob 20.30 v Pe-
terlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3.**NŠK** obvešča, da bo v sredo, 3. fe-
bruarja, ob 14. uri v Oddelku za mla-
de bralce v Narodnem domu odprtje
razstave ilustracij prof. Jasne Merku
z naslovom Kraljestvo morja in pred-
stavitev istoimenske zbirke pravljic av-
torice Mire Zelinka.**TRŽAŠKO KNJIŽNO SREDIŠČE** TS360,
ZTT in Mladika vabijo v sredo, 3. fe-
bruarja, v Tržaško knjižno središče na
Kavo s knjigo. Gost srečanja bo Tanja
Tuta, avtorica slaščičarskega projekta
»Il Dolce Carso«. Začetek ob 10. uri.
OBČINA ZGONIK vabi od 4. do 29. fe-
bruarja na županstvo na ogled raz-
stave Nivee Mislei »Bakrene slike Kra-
sa«. Razstava bo odprta med uradni-
mi urami.**Prispevki**Ob plačilu društvene članarine za leto
2016 daruje Marija - Janka Plahuta
60,00 evrov za ANED.Ob 5. obletnici smrti Severina Slapni-
ka darujeta žena Marija in hči Daniela
z družino 100,00 evrov za tabornike
Rodu modrega vala.V spomin na Ivana Drnovška daruje-
jo Lea, Valentina in Mikela 50,00
evrov za MePZ Lipa v Bazovici.Ob upokojitvi kolegov Tatjane Čuk in
Dušana Jelinciča darujejo kolegi
300,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.V spomin na gospo Aleksijo Možina in
gospoda Walterja Puriča daruje Ma-
rica Dolenc 40,00 evrov za OŠ A.
Gradnika na Repentabru.**Loterija**

28. januarja 2016

Bari	46	73	37	58	45
Cagliari	6	22	41	69	14
Firence	60	77	87	17	5
Genova	15	16	50	45	46
Milan	75	47	49	28	35
Neapelj	52	44	75	31	86
Palermo	11	45	9	78	55
Rim	37	25	9	86	23
Turin	29	4	88	51	11
Benetke	16	25	18	3	5
Nazionale	76	86	74	82	4

Super Enalotto

št. 12

2	6	15	39	80	83	jolly 47
Nagradni sklad						40.433.640,29 €
Brez dobitnika s 6 točkami						– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
9 dobitnikov s 5 točkami						21.802,69 €
660 dobitnikov s 4 točkami						299,39 €
26.231 dobitnikov s 3 točkami						15,01 €

Superstar

48

Brez dobitnika s 5 točkami	– €
Brez dobitnika s 4 točkami	– €
109 dobitnikov s 3 točkami	1.501,00 €
1.784 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
11.296 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
23.580 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

MILJE - Predsednik Društva skupin miljskega pusta Mario Vascotto

Od zelenjavnega plesa do »mega frtalje«: pust je resna stvar!

Danes bodo na novinarski konferenci predstavili program 63. Miljskega pusta 2016. Bellezze naturali, Brivido, Bulli e Pupe, La Bora, Lampo, Mandrioi, Ongia in Trottole so skupine, ki se bodo kot vsako leto izkazale z bujno domišljijo in ustvarjalnostjo. Miljski pust, pri katerem sodelujejo prav vse generacije Miljčanov (dojenčki niso izključeni), je zelo občuten dogodek, trenutek druženja, povezovanja, dolgoletna tradicija, ki jo udeleženci ponosno ohranjajo in razvijajo z vse pogostejšimi državnimi in mednarodnimi stiki. Da bi razumeli, v kolikšni meri seže dogodek veliko dlje od priljubljene nedeljske povorke, smo se pogovorili s predsednikom Društva skupin Miljskega pusta Mariom Vascottom.

Verjetno je treba pojasniti, da tekmujoče skupine se ne istovetijo z mestnimi četrtmi.

Nastale so v povojnem času kot skupine somišljenikov; čeprav so se njihova stališča razlikovala, jih je ljubezen do pustne zabave družila vsaj enkrat na leto. Teh razlik danes ni več: mladi iz različnih, tudi nasprotujočih si skupin so se zaljubili in posledično je prišlo do sprememb v zasedbah. Zadnje čase so se nam pridružili še prijatelji iz Trsta. Rivalstvo nastaja v trenutku kompeticije, na sami povorki, pred tem pa vsi sodelujejo. Če potrebuje skupina pomoč pri pripravi voza, ji člani drugih skupin z veseljem priskočijo na pomoč.

Na vaši facebook strani ste napisali, da je pust »resna stvar«. Ni težko verjeti, da je v Miljah res tako, če upoštevamo velike investicije, trud, ljubezen in brezpogojna prizadevanja udeležencev.

Razlikujemo se, ker je smisel naših prizadevanj ustvarjanje »komedij«. Vsaka skupina uprizori zgodbo na dano temo. Potrebujemo režijo, glasbeno kuliso, koreografijo, kostume, scenografijo v skladu z izbranim naslovom. Enotnost, doslednost in lepota so aduti za zmago.

MARIO VASCOTTO

Povorka ni samo spreved ali koreografija ob vozu.

Za dobro komedijo ne potrebuješ samo scene, ampak tudi usklajevanje mnogih elementov: kdor jih najbolje povezuje in koordinira, ta zmaga.

V delovni hali postanejo ljubitelji enkrat na leto umetniki. Ustvarjanje vozov zahteva mnogo različnih kompetenc.

Vsi so prostovoljci in posvečajo temu delu veliko prostega časa. Zbirajo se v tem skupnem prostoru, kjer postanejo to, kar niso v vsakdanjem življenju. V teh letih sem spoznal imenitne obrtnike, ki v življenju niso ime-

li možnosti, da bi študirali in razvijali svojih talentov. Pustni spreved je zanje priložnost, da pokažejo, kaj znajo.

Imate v skupinah tudi poklicne strokovnjake z različnih umetniških področij?

Redkokdaj. Kdor se prvič vključi v ekipo, začne delati s papirjevinno, ker je to nujno potrebno. Kljub strokovni sposobnosti pa bi nekdo težko od samega začetka prevzel velike odgovornosti, saj ima vsaka ekipa svoje izkušene inženirje in strokovnjake, ki jih vsi spoštujejo.

Koliko trajajo priprave na pust?

Dva meseca, pred tem pa je na vrsti načrtovanje. Kdor ima službo, si vzame dopust samo v pustnem času, zato se v hali dela v glavnem zvečer in ponoči.

Hala ima za Miljčane več pomenov.

Je svet prijateljev vseh starosti, ki delajo v istem kraju, kjer sedijo za isto mizo ob prigrizku, se pogovarjajo, se družijo in imajo v znamenju pusta veliko skupnega.

Miljski Pust pa ni samo nedeljska povorka.

Pust se začne na četrtek z županom, ki dvigne pustno zastavo in preda ključ pust-

fotografije na naši facebook strani

[primorskiD](#)

V Miljah se pustne skupine vneto pripravljajo na težko pričakovani spreved, ki bo v nedeljo, 7. februarja

FOTODAMJ@N

nemu kralju, ki bo osem dni vladal nad mestom. Sledi stari miljski običaj zelenjavnega plesa, s katerim Miljčani prosijo za naklonjeno vreme. V petek in soboto je program razvejan, v nedeljo pa je na vrsti znameniti spreved, ki ga bo letos lahko vsakdo spremljal kjerkoli po svetu prek spletne povezave v živo. To lepo novost smo uvedli ob dragoceni pomoči sponzorja.

V ponedeljek bo na vrsti tradicija velike frtalje, v torek pa bodo podelili nagrade za posamezne dosežke: za voz, kostume, režijo in glasbo. V nedeljo žirija podeljuje nagrado za celotni dosežek. Omenil bi tudi zanimive spremne pobude, kot sta loterija, s katero bomo podarili avtomobil, in fotografski natečaj.

Kdo so člani žirije?

Predsednika sta že nekaj let gledališčnika Giuliano in Giuliana Zannier, ki vabita k sodelovanju strokovnjake za posamezna področja. Oba sta zelo sposobna in odprta, predvsem pa nimata osebnih vezi z nobeno skupino, kar zagotavlja nepristransko ocenjevanje.

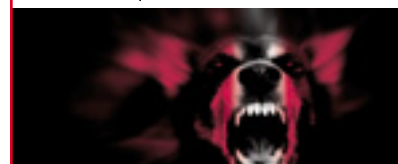
Rossana Paliaga

slovensko stalno gledališče SEZONA 2015/16

Marius von Mayenburg

PES, NOČ IN NOŽ

režiser Matjaž Farič (slovenska prizredba)

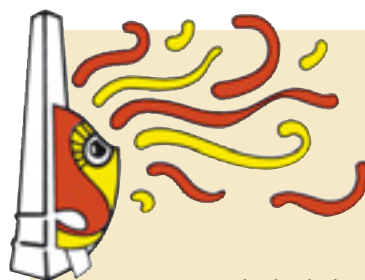

DANES - petek, 29. januarja, ob 20.30
v soboto, 30. januarja, ob 19.00
v nedeljo, 31. januarja, ob 16.00

z italijanskimi nadnapisi

Zaradi omejenega števila sedežev je rezervacija obvezna!

Blagajna SSG: +39 040 2452616
(od pon. do pet. 10.00-15.00)
www.teaterssg.com

KRAŠKI PUST - Medvejci in Štivančani hočejo ubraniti lanski naslov

V obdobju hude krize potrebujemo ... superjunake

»Svet je zašel v hudo krizo, teptane so vse vrednote in principi zdravega sobivanja. Spori in vojne krojijo naš vsakdan in se širijo po svetu. Egoizmi, ekstremizmi in fundamentalizmi ustvarjajo teror v ljudeh. Politika temu dogajanju ni več kos, na pomoč pa nam lahko priskočijo le superjunaki.« V to so prepričani fantje in

dekleta iz Medjevasi in Štivanja, ki se že nekaj mesecev vneto pripravljajo na Kraški pust. Zmagovalci lanske povorke se vsak popoldan zberejo v Devinu, kjer gradijo nov voz, s katerim bodo poskusili tudi letos stopiti na najvišjo stopničko Kraškega pusta. »Končna zmaga sicer ni glavni cilj vsega tega,« nam je razkril Igor To-

masetig. »Veliko bolj pomembna sta družabnost in prijateljsko ozračje, ki dan za dnem raste ob vozu.« Stroške za gradnjo voza si vaščani krijejo sami in sicer s pomočjo domačega društva Timava in delom izkupička oktobrskega priljubljenega praznika Konji in vonjave mošta.

Superheroji so torej glavni junaki voza skupine Medjevas-Štivan. Na približno deset metrov dolgi zgradbi je kar nekaj nebotičnikov različnih velikosti, med njimi pa ponosno stoji tri ogromne lutke – to so Stotnik Amerika, Thor in Iron Man. Ti nam bodo povrnili upanje v boljšo bodočnost in prikazali vrednote, s katerimi bomo lahko mirno živeli v sožitju. Na koncu voza se v velikem nebotičniku skriva še največji superjunak, čigar imena ne bomo razkrili. Zamisel za letošnje pustno tematiko se je fantom porodila oktobra na enem izmed prvih sestankov. Poleg Tomasetiga in Marka Radetiča (»duše medvejskega pusta«) sestavlja delavsko ekipo še šest, sedem mladih fantov. Odločilen doprinos pa dajejo tudi sestre, mame, none in tete, ki doma skrbno šivajo oblačila za

Veselo razpoloženje v devinski delavnici

FOTODAMJ@N

skoraj stočlansko pustno skupino. Za mehansko strukturo voza je tudi letos poskrbel petindvajsetletni Alan Cadez. Tako številna skupina si je seveda zamislila tudi plesno koreografijo, vaje pa potekajo na sedežu društva Fantje izpod Grmade v Devinu. »Bodimo optimisti in zaplešimo s superheroji iz Medjevasi in Štivanja!«

Rajko Dolhar

ŠKEDENJ - Napredovanje prenove poslopja šole Grbec-Gregorič Stepančič

Računajo na lepo in funkcionalno stavbo

Zaradi odkritja gnilih strešnih tramov se bodo dela zavlekla in šola ne bo vseljiva že septembra

Dela na škedenjski šoli lepo napredujejo, vendar septembra letos ne bo še pripravljena ponovno sprejeti učence, kot je bilo sprva optimistično predvideno: med opravljanjem del so namreč ugotovili, da so strešni tramovi gnili in jih bo zato treba zamenjati, zaradi česar se bodo dela zavlekla. To je bilo slišati včeraj popoldne pred poslopjem na Rebri De Marchi, obdanim z zidarskimi odri, kjer se je zbrala skupina staršev, ki se zanimajo za vpis v škedenjski vrtec oz. Osnovno šolo Ivana Grbca-Marice Gregorič Stepančič. Trenutni položaj sta orisala ravnatelj Večstopenjske šole Sv. Jakob Marijan Kravos in Igor Stopar iz Združenja staršev (slednji je novinarju tudi pikro pripomnil, da je bila šola pet let zaprta in so opravili vse preglede, a so komaj zdaj odkrili, da so tramovi gnili). Zaradi popravila poslopja je škedenjska šola že nekaj let v začasnih prostorih v Ul. Svevo. Aprila lani so končno stekla dela v skupni vrednosti 1,8 milijona evrov, ki jih opravlja podjetje Mari & Mazzaroli.

Ob pogledu na stavbo so že vidne nekatere novosti, saj so postavili zunanje protipožarne stopnice, prenovili sanitarije in uredili prostor, kamor bodo vgradili dvigalo, drugače načrt prenovne predvideva med drugim utrditev statičnosti, nov omet in izolacijo, odstranitev arhitektonskih pregrad, prilagoditev protipožarnim določilom, prenovo ogrevanja in električne napeljave, ureditev jedilnice ter fasad in dvorišča, šola pa bo po novem tudi akustično prijazna. V pritličju bosta delovala šedenjski vrtec in OV Jakoba Ukmarja od Sv. Ane, v prvem nadstropju bo ob eni učilnici vrtca delovala OŠ Grbec-Stepančič, v drugem nadstropju pa bo našla prostor šola De Marchi. Po besedah ravnatelja Kravosa računajo na lepo in funkcionalno stavbo z dvoriščem, kjer bi radi uredili kotichek za najmlajše, večje igrišče, intimnejši kotichek s hišico in manjši vrt za sajenje cvetlic. Kdor bo obiskoval šolo Grbec-Stepančič, pa bo vstopil v šolo s celodnevnim poukom, kjer učenci ostanejo do 16. ure v šolskih prostorih in so popolnoma vključeni v učni proces, ki poteka izključno v slovenščini, kar je pomembno predvsem za neslovenske otroke. Na škedenjski šoli dosežajo tudi dobre rezultate v znanju slovenščine in matematike, kar je morda posledica dejstva, da tam delujejo enorazrednice, kjer učenci večkrat ponavljajo in utrjujejo snov. Prav tako tudi dobro sodelujejo s krajevnimi društvi in organizacijami.

Ivan Žerjal

Skupina staršev z ravnateljem Marijanom Kravosom pred poslopjem šole, ki jo prenavljajo

FOTODAMJ@N

SESLJAN - Delovanje Lokalne akcijske skupine Kras v letih 2012-2015

Več kot milijon za Kras

Sofinanciranje številnih pobud, lani prvič trženje Krasa na državnih sejmih v Italiji

Cela vrsta uspehov je kronala prvo triletnje delovanja Lokalne akcijske skupine Kras. S sodelovanjem pri raznih

Sofinancirane pobude LAS Kras

96 ležišč na petih turističnih kmetijah in v petih objektih, ki ponujajo nočitev z zajtrkom;

5 gozdnih poti: v Praprotnu (kmetija Lupinc), v Medji vasi (Kohišče), v repnu (Jus), na Padričah (Gozdna zadruha) in v Zagraju (Castelvecchio);

26 projektov društev in krajevnih ustanov, namenjenih promociji ozemlja in krajevnih kmetijsko-živilskih verige;

3 tržnice za kmetovalce, med katerimi je tudi sovođenjska.

Promocija Krasa, ena od vlog Lokalne akcijske skupnosti Kras

pobudah je prispevala k nastanku sto novih ležišč tako na tržaškem kot na goriškem Krasu, sodelovala je pri obnovi petih gozdnih poti (štirih na tržaškem, ene na goriškem krasu), ter je podprla več kot dvajset projektov za promocijo kulture, vinarstva in kulinarike s kra-

škega območja.

LAS Kras je konec decembra potegnil črto pod delovanjem v obdobju 2012-2015. Program lokalnega razvoja je bil zahteven, dosežki pa so bili zelo konkretni. V evropskem in deželnem okviru politike za razvoj podeželja je LAS Kras s svojim delovanjem »prislužil« krasu milijon 118 tisoč evrov in jih uporabil pri različnih projektih, ki zadevajo promocijo in varstvo ozemlja. Delovanje je bilo razporejeno tako na pomoč gostinsko-nastanitvenim objektom in vzdrževanju krajine, kot tudi na podporo identiteti ozemlja in krepitvi njegove turistične promocije.

»Lokalna akcijska skupnost Kras je dosegla v teh letih pomemben rezultat. Z vrsto vidnih uspehov je zaključil prvo finančno obdobje, ki katerem je sodeloval,« je ocenil predsednik LAS Kras David Pizziga. »Številke, ki jih danes lahko navedemo, so pomenljive, saj zadevajo konkretne pobude, ki smo jih udeležili, kljub temu, da je naša ustanova še zelo mlada,« je poudaril Pizziga.

Lani je LAS Kras prvič organiziral trženje krasa na državnih sejmih v Italiji, namenjenih tipičnim pridelkom in izdelkom, kar je bilo tudi pomembno. V naslednjem finančnem obdobju programa za razvoj podeželja, ki se začne ta čas, bo imel LAS Kras na razpolago 2 milijona 250 tisoč evrov za posege pri pobudah za ovrednotenje podeželja.

TRST - Trčenje v Drevoredu D'Annunzio

Poškodovan skuterist

Sinoči okrog 20. ure je blizu Trga Perugino prišlo do hude prometne nesreče, v kateri se je poškodoval voznik skuterja, upravitelj neke tržaške trgovine s športno opremo. S svojo hondo 125 se je po Drevoredu D'Annunzio peljal proti središču mesta, ko naj bi avtomobil mercedes nasproti njega z drevoreda zavil levo proti Ul. Conti. Skuterist je zgrmel na tla in izgubil precej krvi. Poškodovani je imel že težave z nogami, ob sebi je imel bergle. Na prizorišču so prispele lokalni policisti in rešilec službe 118 (na sliki Foto-Damj@n), sodeloval je tudi zdravnik. Hudo poškodovanega moškega so z rdečo urgentno oznako sprejeli v katarinsko bolnišnico.

Ob 18.30 in 19. uri je do dveh prometnih nesreč prišlo nad Sv. Ivanom. Pred bencinskim servisom v Ul. Valerio (pri univerzi) sta trčila avto-

mobila, dve osebi sta se poškodovali, na delu so bili tudi gasilci. Nato je prometna policija obravnavala manjšo nesrečo v Ul. Damiano Chiesa. (af)

Gabrovce: društvena gostilna z novo upravo

Društvena gostilna v Gabrovcu bo **jutri zvečer ob 20. uri** ponovno odprla svoja vrata z novim upraviteljskim parom. Gostilno je namreč skupaj z bratrancom Robertom Pizzamusom prevzel Dimitri Ferluga, ki je pred dobrim letom dni prevzel tudi Ošterijo Ferluga na Ferlugih. V gostilni, ki bo z delom dejansko začela prihodnjo sredo, bodo Kraševce razveselili z dobrotami iz kraške kuhinje, nova upravitelja pa načrtujeta tudi kulturne pobude. Na jutrišnjem odprtju bo v prostorih gostilne zaživel tudi razstava krožka Fotovideo Trst 80 o morju in pustu, na slovesnost, ki jo bo povezoval ansambel Lojzeta Furlana v svoji stari postavi, pa sta Ferluga in Pizzamus povabila zgornjsko županjo Monico Hrovatin, prosiškega župnika Jožeta Špeha, kulturno društvo iz Gabrovca, Godbeno društvo Prosek, MePZ Rdeča zvezda, ŠD Kras, karabinjerje, lovsko družino iz Gabrovca, SKD Prosek-Kontovel, MoPZ Vasilij Mirk, Godbeno društvo Nabrežina, MePZ Jacobus Gallus, ansambel Ano urco al pej dvej, FC Primorje in Shinkai Karate klub.

Evropski dialogi o integraciji

Danes ob 17.30 bo v Novinarskem krožku potekala debata o aktualnih problemih evropske integracije. Srečanje je uokvirjeno v cikel Evropski dialogi, tokrat pa bo predaval ugledni profesor na Univerzi Bocconi Paolo Palamiti. Predmet njegovega predavanja bosta kriza procesa evropske integracije in nova italijanska stališča.

Srečanje o »modri rasti«

V palači deželnega odbora na Velikem trgu bo danes ob 14. uri potekalo srečanje z naslovom »Sailing to Blue Growth with mare FVG (Plutje proti modri rasti z mare FVG)«. Delovno srečanje bosta uvedla Massimo Capoleva in predsednica Dežele FJK Deborah Serracchiani, nato pa bosta besedo prevzela predstavnika hrvaškega ministrstva za gospodarski razvoj Tomislav Pokaz in Tomislav Uroda. Ti in drugi gostje bodo govorili o ladjedelništvu, navtiki ter novi pomorski tehnologiji. Ob tej priložnosti bosta dogovor o sodelovanju podpisala deželni in hrvaški ladjedelski grozd.

Juri Dal Dan Trio

V Domu glasbe v Ul. Capitelli bo danes ob 20.30 nastopil Juri Dal Dan Trio, ki ga sestavljajo pianist Juri Dal Dan, kontrabasist Romano Todesco in bobnar Alessandro Mansutti. Predstavil bo zadnjo ploščo Josef, posvečeno preročno umrlemu furlanskemu pozavnistu Giuseppeju Orselliju.

Philippe Daverio jutri v Trstu

Jutri ob 17. uri se v auditoriju Skladišča 26 začne cikel predavanj na temo Trst in morje, ki ga pripravlja kulturno združenje Italian Liners. Na devetih srečanjih, katerih cilj je ovrednotenje starega pristanišča, bo tesno gospodarsko in kulturno vez Trsta z morjem predstavilo devet uglednih strokovnjakov. Na prvem srečanju bo predaval namodni kritik Philippe Daverio, ki bo v fokus postavil umetnike in umetnine na italijanskih transatlantiki.

Popravek

Zborovodja Janko Ban je opozoril na napako, ki se je vrnila v poročilo o zborovskem večeru v DSI. Sam je res potožil, da »prej prideš na časopis, če daš nekaj košev, kot če poješ in vadiš, vadiš, vadiš,« ni pa menil, da imajo športniki na voljo tudi avtobus, celo dva, medtem ko zbori ne morejo računati na to pomoč. Tako je pač ugotavljal njegov zborovski kolega Mirko Ferlan.

INTERVJU - Zvonka T. Simčič, soavtorica dokumentarca Kombinat

»Zbor Kombinat je ženska zgodba in tako je tudi v filmu«

LJUBLJANA - Prvo petletko delovanja je pred nekaj leti Ženski pevski zbor (ŽPZ) Kombinat obeležil z izdajo zgoščenke, ki se je po le nekaj tednih uvrstila na prvo mesto lestvice Slo Top 30. V kolikor pogledamo na politično prizorišče, lahko mirne vesti zapišemo, da praktično ne mine prav noben pomembnejši ljudski dogodek, na katerem ne bi bile s pesmijo in besedo prisotne tudi Kombinatke. Kombinat za vse več ljudi postaja inštitucija – referenčna točka svobodnega, angažiranega, političnega udejstvovanja. Tri vizualne umetnice: Zvonka T. Simčič, Valeria Wolf Gang in Urša Bonelli Potokar so se odločile, da je napočil čas, da se drugo petletko delovanja ŽPZ Kombinat obeleži z dokumentarnim filmom. O filmu Kombinat, ki je premiero doživel v Slovenski kinoteki, smo se pogovarjali s (so)avtorico Zvonko T. Simčič.

Zvonka T. Simčič

kakor tudi ustvarjalke pri filmu ste same ženske. Vam je to pomembno in zakaj?

Zbor Kombinat je ženska zgodba in tako je tudi v filmu. V startu celo nismo razmišljale čisto tako, samo očitno so moški obupali. Mogoče je bilo prezahtevno. (smeh)

Ali se vam zdi, da ima film (tudi) zaradi tega dejstva določene prepoznavne karakteristike, ki jih drugače ne bi imel?

Na to vsekakor lahko pritrdim pozitivno. Ženska estetika je drugačna. To je normalno. Gre za neke senzibilitete, ki delu prinesejo mehko, ponotranjenost in nekaj, kar je povezano z sredino, z materjo zemljo. Mislim, da se to v filmu da dobro čutiti. Sploh smo pa ponosne, ker smo vse delale same. A veste, mi nismo imele kamermama, kaj šele nekoga, ki bi nosil opremo... Ne, vse to smo bile same. Z Valerijo sva se menjali pri snemanju. Se spomnim, da sem bila v Bolnici Franja. Tam med skalami. Delo je fizično naporno, da ne rečem, da sem imela s seboj tudi osemletnega sina. Posnetki pa so zelo resnični in ponotranjeni hkrati. Na robu sublimnosti.

Kaj je bilo tisto, kar vas je najbolj pritegnilo in kar ste hotele kar najbolje iz-

raziti v samem filmu?

Predvsem je neverjetna ta energija Kombinat. Prisotne so vsepovsod. Praktično ni pomembnejšega dogodka, na katerem ne bi bil tako ali drugače udeležen tudi Kombinat. Ste videli posnetek na youtubeu – protest ŽPZ Kombinat proti žici? Kombinatke so povsod prisotne, imajo neverjetno energijo. Po drugi strani pa nas je zanimal Kombinat kot tak, za kakšen organizem gre in kakšna je družbena vloga tega kolektiva, ki je nastal, da bi prepeval o boju za človečnost, enakopravnost, dostojanstvo, pravice in svobodo.

Ali so vas te ugotovitve pritegnile tako močno, da ste postale del njih, del Kombinata?

Ne, ne to pa ne. Nikakor. Kot ustvarjalec dokumentarnega filma moraš vedno paziti in biti na nek način »zunaj«. Si del njih, čeprav korakaš zunaj.

Koliko časa je trajalo snemanje?

Kombinatke smo s kamero na koncertih, nastopih, dogodkih in vajah spremljale od leta 2013. Potem je tu še delo pri montaži, v studiu ipd. Film je nastajal približno dve leti in pol, ali bolje tri leta.

Kaj pa lahko rečete o finančni priložnosti dokumentarnega filma?

Za dokumentarni film nam je sam zbor dal nekaj sredstev za potne stroške. Seveda smo se prijavile na razpis za dokumentarni film in to na Filmski sklad, kjer je potrebno, če se hočeš prijaviti na razpis, plačati 120 evrov. Itak pa tam že vnaprej vedo, komu bodo dali sredstva. Na žalost potem to celo sami povedo ob kaki drugi priložnosti. Žalostno. S tem se kot ustvarjalec moraš sprijazniti in delati mimo tega.

Kako ste zadovoljni s prvimi odzivi publike?

Po pravici povedano svojih misli še nisem uredila. Še vedno čakam, da to pride za mano. Verjetno pa bo za to potrebno nekaj več časa. Ampak imam občutek, da so odmevi dobri, sploh ko slišim, da jih je ganilo, da je nehote pritekla tudi kaka solza.

Kako bo s projekcijami v prihodnje?

Za film je že zdaj veliko zanimanja. Najprej ga nameravamo ponuditi različnim filmskim festivalom, ki jih je v zadnjem času tudi v Sloveniji kar precej. Potem pa naprej. Tudi v tujino. Si bomo vzele čas in sledile. (smeh)

Robi Šabec

27. TFF - Hrvaški film Bolesno

Bolna, ker ljubi

Resnična zgodba o dekletu, ki so ga starši odpeljali v psihiatrično bolnišnico

TRST - Reka, leto 2003. Šestnajstletna Ana je s svojo punco v zvezi približno eno leto, ko jo starši odpeljejo v psihiatrično bolnišnico pod pretezo, da je narkomanka, saj je to po njenem mnenju manj sramotno kot biti istospolno usmerjen. Želijo, da bi jo ozdravili homoseksualnosti. Ana ne more verjeti, da se ji kaj takega dogaja, da so jo lastni starši privedli v tako grozen kraj in misli, da bodo kmalu prišli nazaj in jo odpeljali domov. Ni tako. Anina kalvarija v psihiatrični bolnišnici traja pet let.

Sliši se kot fikcija, grozljivka, a je resnična zgodba. Hrvaški režiser Hrvoje Mabić je posnel dokumentarni film o Ani Dragičević, katere pretresljiva usoda je pred leti šokirala hrvaško javnost. Po petih letih prisilnega psihiatričnega zdravljenja Ana končno ni več za rešetkami, sedaj pa je zaradi globokih travm in samomorilskih nagnjenj res potrebna zdravljenja. »Bila sem srečno, zdravo dekle, ki si je želelo samo ljubezni. Sedaj ni več tako. Nisem več zdrava, ne zaupam več ljudem.« Prizna, da brez pomoči psihoterapevta, ki je tudi zaslužen za to, da se je njena kalvarija v Lopači končala, ne bi mogla živeti. Poleg bitke s posledicami te izkušnje, ki so jo globoko zaznamovale, danes Ana bije drugo bitko, sodne narave. Dr. Vulin, ki je takrat vodila Psihiatrično bolnišnico Lopača, je prijavila sodišču in čaka na pravičen izid sodbe. S časom in velikim trudom je Ani uspelo »preboleti« sovrastvo do lastnih staršev: sedaj razume, da so tudi sami bili neposredne žrtve homofobije, ki je tako močno zakoreninjena v družbi. Tudi italijanski. Mabić je izdelal pretresljiv opomin, ki prikazuje posledice homofobije in nezmožnosti sprejemanja »drugačnih«, ki to sicer niso. Želijo si le svobodno ljubiti. (maj)

Danes Laila Pakalnina

Predzadnji dan bo tržaški filmski festival gostil tudi režiserko Lailo Pakalnina, lansko dobitnico nagrade Darko Bratina. Danes ob 18. uri bodo v dvorani Tripčevih predvajali njen celovečerec *Ausma* (Zora), črno-beli film, v katerem je obdelala zgodbo o pionirju, ki je za časa Sovjetske zveze lastnega očeta prijavil Stalinovi policiji...

GLEDALIŠČE - O srednjem sloju in priseljencih

V Contradi priljubljeni Francesco Pannofino

Prizor iz predstave

TRST - V gledališču La Contrada bo od danes do srede, 3. februarja, na sporedu komedija I suoceri albanesi (Albanska tasta), ki jo je spisal Gianni Clementi, plodoviti in uspešni sodobni gledališki avtor, in v kateri nastopa priljubljeni igralec Francesco Pannofino, ki je zaslovel v vlogi nervoznega režiserja v porogljivo zabavni televizijski nanizanki Boris, katere tema je snemanje osladne televizijske nadaljevanke.

Kljub naslovu sta protagonista Clementijeve komedije Italijana, starša muhaste mladostnice Camille, značilna pred-

stavnika srednjega sloja: oče Lucio je odbornik v levičarsko usmerjeni občinski upravi, mama Ginevra vodi modno restavracijo, ki goji nouvelle cuisine. Ko se nekega dne v stanovanju pokvari vodovodna napeljava, pokličeta na pomoč podjetje albanskega priseljence Iglia in njegovega veliko mlajšega brata Lushana.

Francesco Pannofino igra očeta Lucia, Ginevro Emmanela Rossi, Albanca Iglia, ki je po mnenju nekaterih kritikov najbolj posrečen lik predstave, pa Maurizio Pepe. Komedijo je režijsko postavil Claudio Boccaccini. (bov)

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS

PRISLUHNI HITU!

Arrival

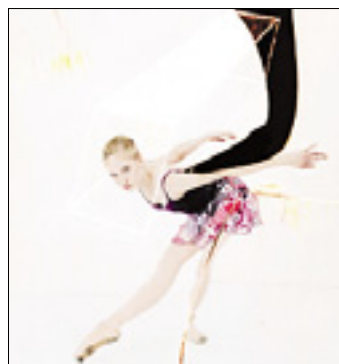
The Vintage Caravan
Vintage rock, space rock
Nuclear Blast, 2015
Ocena: ★★★★★☆☆

Islandijo vsi poznamo, ker je to zelo velik otok s pomembnim vulkanom, ki leži na skrajnem severu Evrope. Iz glasbenega zornega kota pa je ta država širši javnosti bolj malo znana. Nekateri so verjetno že prisluhnili posebni glasbi domače pevke Björk, le redki vedo za post rock skupino Sigur Rós, verjetno pa nihče ne pozna mlade zasedbe The Vintage Caravan. Glasbeno vrzel bomo danes zapolnili s predstavitev plošče Arrival. Plošča je izšla maja lani, izdala pa jo je nemška neodvisna glasbena založba Nuclear Blast. Bend The Vintage Caravan praznuje letos deseto obletnico delovanja. Skupino sta leta 2006 ustanovila pevec in kitarist Óskar Logi Ágústsson ter bobnar Gudjón Reynisson. Komaj dvanajstletna glasbenika sta se namreč spoznala med šolskimi klopmi, po treh letih pa je že zagledal luč njun prvenec The Vintage Caravan, ki sta ga fanta izdala v samozaložbi. Takoj po izidu prve plošče je postal stalen član benda še bobnar Örn Númason. Fantje igrajo sedemdesetih let, ki večkrat spominja na hard rock in prog rock sound iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja. Med glavne vzornike mladih Islandcev spadajo gotovo zasedbe, kot so Cream, Led Zeppelin, Deep Purple in podobne.

Po drugem albumu Voyage je bend podpisal pogodbo s pomembno glasbeno založbo Nuclear Blast, lani pa je bobnarja Numasona zamenjal Stefan Ari. Z novim članom je skupina maja izdala svoj tretji glasbeni izdelek z naslovom Arrival. Novo ploščo sestavlja deset komadov in še dve bonus pesmi, traja pa približno eno uro. Najprej je na vrsti ena izmed daljših skladb albuma, to je šestminutna Last Day Of Light, ki se po krajšem bobnarskem intru spremeni v energično space rock pesem. Sledi stoner rock komad Monolith, tako za njim pa lahko prisluhnemo ravno tako stoner in psihedelični skladbi Babylon. Komad Eclipsed sestavlja posrečena mešanica prijateljskih kitarskih melodij in skoraj doom rock ritmov, ki pa se nekje na polovici spremeni v bolj poskočno prog rock pesem. Crayz Horses je prvi single novega ploščka in verjetno ena izmed njegovih boljših skladb, Innerverse pa je pravo vesoljsko popotovanje, skoraj sedemminutna, psihedelična balada. The Vintage Caravan je nedvomno mlada skupina, fantje pa so z glasbenega vidika že dovolj zreli.

FOTOGRAFIJA Hrana v objektivu

KOPER - V Galeriji Loža bo danes ob 18. uri odprli četrti in zadnji sklop projekta Maravee Therapy, ki si ga je zamislila Sabrina Zannier. S tem se bo zaključil program festivala, ki se je začel julija lani v Pordenonu, nadaljeval pa v Majanu in Guminu. V Kopru bo do 28. februarja vsak dan med 10. in 17. uro na ogled fotografska razstava na temo hrane *Vsakdanji kruh* Špele Volčič in Marka Lipuša, ki jo je uredila Majda Božeglav Japelj.

MARIJA, POMAGAJ NAM SLEHERNI ČAS

Spodbuda za naš čas ...

Pred mnogimi leti mi jo je zapela mama. Obudila je še močan spomin na tisto noč, ko so pesem pele romarke na Sveti Gori pri Gorici, bilo je leta 1942, morda jeseni, morda prej.

»Marija, vse ljudstvo ječi,
Marija, pomagaj nam ti!«

Prosile so k Mariji, a njihovo silno petje, kot da so to vse vedele, je tudi obtoževalo, obtoževalo je nasilje italijanskega fašizma. Petnajstletna Lina Rijavec iz Tržiča ob Soči je takrat na Sveti Gori molila za partizane in hkrati pomislila, da mora še kaj storiti. Tako je tudi bilo, in nekaj časa za tem je dobila svoje ilegalno ime Mira.

Pesem sem v zadnjih letih večkrat slišala, a z drugačnim besedilom, pogosto jo predvajajo na Radiu Trst A.

»Marija, pomagaj nam sleherni čas ...«

Lanskega poletja sem pesem slišala na Koroškem, v tej drugi verziji: pri maši pred partizansko proslavo ob spomeniku padlim Domnove čete na Komlju pri Pliberku so jo zapeli domači ljudski pevci.

Kdaj je torej pesem nastala? Kaj pa njeno novo besedilo? V mnogih zapisih o njej povedo, da je ljudska, da je »verjetno ljudska«, kot beremo izpod peresa muzikologa Tomaža Faganela (1).

Od leta 1942 se je pesem širila, po Gorenjski, v Ljubljani, na Primorskem, v Prekmurju. A najstarejša objava besedila, na katero sem naletela, sega v pomlad 1940. Objavil jo je Izseljenski vestnik (2). Iz francoskega industrijskega in rudarskega mesta Carmaux so 25. aprila 1940 poročali o hudih življenjskih razmerah priseljencev. Dodali so verze te pesmi. Francija je bila že v vojni. V zborniku Slovenci in leto 1941 nam zgodovinar Marjan Drnovšek podaja zgodovinsko razlago tega časa (3).

A najobširnejše in presenetljivo pričevanje o pesmi nam posreduje slovenski duhovnik v ZDA, Rev. James Cherne. Objavilo ga je Amerikanski Slovenec iz Chicaga – »prvi slovenski list v Ameriki«, 23. marca 1945. »Gošarska pesem«, ji reče, zgodba pa sega na Gorenjsko, v prvi čas upora, najverjetneje v leto 1942, morda pa že v leto 1941. Takrat je bil za prve upornike v rabi tudi izraz gošarji, ker so šli v gošo - v gozd.

Organist pri cerkvi sv. Jurija v Gorjah in tajnik domače zadrage Anton Bižal mu je nekega dne pripovedoval: »Tam gori na planinah pojo fantje neko novo Marijino pesem, pravijo pastirji, ki so prišli iz gora. Tako povedo, da je žalostna in lepa. Zložili so jo menda gošarji in ji dali melodijo«. Kmalu se je pesem slišala tudi v cerkvi v Gorjah. V svojem članku je g. Černe besedilo tako zapisal:

KRALJICA MIRU

Marija pomagaj nam vojskini čas
Na Tebe ozira se vsak izmed nas.

Marija, vse ljudstvo ječi.

Marija, pomagaj nam Ti.

Marija pomagaj, reši nas Ti,
že vojske zdaj huje,
da bomo prosti.

Marija,...

Marija pomagaj rodovom zemlje,
ki v vojski zdaj strašni veliko trpe.

Marija,...

Marija pomagaj, Te prosijo vsi,
ki dom zapustili, na vojsko so šli.

Marija,...

Marija pomagaj, vse k Tebi hiti,
kjer v sili veliki pomoč vsak dobi.

Marija,...

Še enkrat zakličem
in prosim na glas:

nikar ne zapusti, Marija, Ti nas.

Marija, vse ljudstvo ječi,

Marija, pomagaj nam Ti!

Partizanski dnevnik, v nedeljo, 24. decembra 1944, na božično noč, št. 342-343. Tiskarna Slovenija pod Vojskim pri Idriji. (Naslovna stran - iz xerografranega ponatisa zbirke tiskanih številki, ki je izšel leta 1975)

Duhovnik Jakob Černe se je rodil leta 1883 na Blejski Dobravi, leta 1902 je odšel v ZDA, malo pred vojno se je vrnil v domače kraje. Po okupaciji Gorenjske, ko so Nemci izgnali skoraj vse slovenske duhovnike, je prevzel več župnij, dokler ga niso aretirali. Zaprt je bil v Begunjah, nato so ga odpeljali v internacijo na Bavarsko. A bil je zaščiten, kot ameriški državljan – februarja 1945 se je vračal v ZDA (4). Kaj je bilo z njim kasneje, nisem našla. A vrnimo se k pesmi. Tudi organista Bižala so zaprli in odpeljali v Dachau, kjer je umrl. Po njegovi smrti je žena poslala g. Černetu v bavarsko taborišče Laufen notni zapis z besedilom.

O pesmi so slovenski ameriški časopisi v letu 1945 pogosto pisali, in takoj se je razširila tudi med izseljenci. Omenjena pa je že 27. januarja 1943 v »pismu iz domovine«, ki ga je objavilo katoliško Glasilo KSK Jednote iz Clevelanda.

Ko pa listamo po monumentalni, presunljivi zbirki Slovensko pesništvo upora 1941 - 1945, obstanemo: med zaporniški in taboriščnimi pesmimi je dvakrat zapisana. Joj! Na zidovih tržaške Rižarne so našli prve štiri vrstice – klic neimenovane jetnice. Vse kitice pesmi pa si je zapisala taboriščnica Anica Janež Poje s Kočevskega: julija 1942 je bila aretirana in istega leta internirana – najprej na Rabu, nato v Gonarsu (5).

Okupatorskim oblastem pesem ni bila vprašljiva. Pogosto jo omenjajo slovenski dovoljeni časopisi in zborniki, ki so med okupacijo izšli v Ljubljani, v Gorici, v Prekmurju - Slovenec, Jutro, Vestnik - Vigred, Bogoljub, Slovenčev Koledar, Slovenski dom, Goriški list, prekmurski Koledar Srca Jezusovega. Pesem so peli v cerkvah širom okupiranih slovenskih krajev in tudi na nekaterih domobranskih slavih. Decembra 1944 so jo dekleta zapela na prireditvi javne slovenske gimnazije v Gorici (6).

Dnevnik Slovenec piše 5. maja 1944, ob šmarnicah na Brezjah: »Ta čudovita, preprosta pesem, ki je postala v teh dneh najgloblji vzklík trpečega ljudstva k Mariji Pomagaj.« O šmarnicah, ki jih navdihuje pesem, zapíše: »(...) ta vojskin čas z vsemi zmedami, prevrati in brezboštvo ter hudobijami in razdiralnimi težnjami. Tako nam prikazuje Marijo kot tisto, ki naj nam pomaga iz te bede in groze.« O trnovi poti Marijine podobe na Brezjah med vojno beremo tudi na posebni spletni strani (7). Našo pesem tam srečamo v pomladi 1943, točneje 29. maja: »Pred Marijo zbrano ljudstvo je obljubilo, da se bo varovalo zlasti tistih pregreh, ki izzivajo božje šibe. Stolnica je postala božja pot – dru-

ge Brezje. (...) Tu je neprestano odmevala pesem (iz Velikih Lašč): »Marija, pomagaj nam vojskini čas (...).

Veliko je povojnih spominskih zapisov. Že Mohorjev koledar za leto 1948 je objavil pripoved Naši romarji Matije Blažiča. V glasilu Naše vezi nam o pesmi in vojnem času pripoveduje Alojz Zaletelj (8). Spominski zapis najdemo tudi iz Kamnika, izpod peresa Janca Majcenoviča (nakamniskem.si). Z Brezij se iz otroških let pesmi spominja pisateljica Berta Golob (9). O pesmi govori Majda Senčar v svoji črtici Razcefrani papirčki, ko pripoveduje, kako so štajerski izgnanci prišli na Dolenjsko (10). Pisatelj Jože Snoj nas v svojem romanu Ubijanje kače ali z zapoznela sporočila o Gadu iz leta 2009 spet popelje v zgodnji čas druge svetovne vojne: »Po cerkvah (...) ko je po božen narod po njih družno, vnebovpijoče proseče, a tudi že čedalje bolj preteče prepeval Marija, pomagaj nam v vojskinem čas« In tako se sklene tudi moj krog spomina.

V goriškem Katoliškem glasu so leta 1963 izšle pripovedi: Ob dvajsetletnici - iz spominov zareskega župnika. V 10. nadaljevanju (21. novembra) beremo o svetogorski podobi Matere božje, ki so jo partizani v dneh kapitulacije Italije, septembra 1943, prenesli v dolino: »V Ajdovščini praznično pritrkuje!« je hrupno vstopil v jedilnico brat Andrej. »Prinesli so svetogorsko Mater Božjo. Mnogi Križani že hodijo tja.« (...) Vstopili smo v cerkev. Praznično je bila okitena in razsvetljena, ol-

Izseljenski vestnik je leta 1940 v svoji majski številki objavil poročilo iz Francije, na koncu katerega najdemo tudi besedilo te Marijine pesmi v svoji vojni verziji. (Ljubljana, leto X. št.5. - Naslovnica - s spletnega portala Dlib.si, avgust 2015)

tar je bil en sam cvet, sredi cvetja in gorečih sveč je kraljevala milostna podoba Matere božje, desno in levo ob oltarju je stala postrojena skupina partizanov z mladim poveljnikom v sredi. (...) V cerkvi je tedaj zadonela pesem, zaupno proseča in obenem prekipajoča od žarkega zanosa (...) peli so otroci s svojimi srebrnimi glasovi, pele so mladenke in matere, fantje in moške in še celo partizanska častna straža je nekako pozabila na svoj uradni značaj in pridružila razvneti množici svoj glas, in še bolj krik svojega srca:

Marija, pomagaj nam vojskini čas,
na tebe ozira se vsak izmed nas. (...)

Drug primorski spomin na pesem beremo spet v Katoliškem glasu, 3. oktobra 1968 (11).

Pesem se je meni zdela starejša. Ta izraz – vojskini čas – zveni starinsko in sega vsaj v sredo 19. stoletja. Še pred drugo svetovno vojno pa nekako odide v pozabo. Tudi v glasbenem ciklusu Vojskin čas Pavla Merkuja in Svetlane Makarovič, 1974, ta beseda izzveni staro ljudsko. Tako seveda tudi v Menartovem ciklusu Srednjeveške pridge in balade (12).

Pisatelj Drago Jančar, v svojem romanu Katarina, pav in jezuit, postavlja pesem v 18. stoletje in čas vojne s Prusijo (13). V zapisu iz leta 1944 pa beremo: »Ko je divjala francoska vojna v naši deželi in ko je donela iz stoterih romarskih src pesem: Vse ljudstvo ječi, Marija pomagaj nam ti!, je Leopold Layer v ječi naslikal čudodelno podobo» - podobo Marije Pomagaj na Brezjah, v letu 1814, za Napoleonovih vojn (14).

Pesem v svoji povojni verziji najdemo tudi v bogoslužni pesmarici in molitveniku Slavimo Gospoda, ki je izšel v Celovcu in tudi v Mariboru leta 1988. Ljudski pevci jo pejejo tudi pri maši, ki jo domači župnik daruje pred partizansko proslavo, ob spomeniku padlim partizanom Domnove čete, na Komlju pri Pliberku na Koroškem. (Reprodukcija notnega zapisa je iz Celovške izdaje)

Še ena literarna zanimivost: pisatelj Vinko Möderndorfer je leta 1989 v svoje delo Žrelo, postavljeno v valpti in grajskimi gospodi v leto 1357, vključil vojno besedilo pesmi, v novejšem delu, komediji Vaje zbora iz leta 1998 pa srečamo tisto drugo verzijo pesmi, današnjo.

Pisatelj, psihiater Jože Felc je v črtici Góri razkril pesmi v novem času novi odmev: med procesijo na Brezje, kmalu po vojni, jo na ves glas zapoje duhovnik, ko »udbovec« preganja romarje (15).

V reviji Družina, ob dnevu vernih duš, 4. novembra 2007, spet stopimo v prvi povojni čas, ko »(...) imamo še bolj v mislih tiste, ki so umirali kot žrtve druge svetovne vojne in povojnih pobojev. Nekateri so še upali na vrnitev svojih pogrešanih, toda zaman. (...) darovale so se maše za pokojne žrtve vojne in za pogrešane. Iz bolečih src so prihajale besede pesmi, ki je nastala med vojno: Marija, vse ljudstvo ječi, Marija, pomagaj nam ti ...» (16).

Vojno besedilo najdemo še po vojni v tržaškem molitveniku Večna molitev (17). Novo besedilo - kaže vsaj, da gre za novo, povojno verzijo - pa srečamo že v molitveniku Mohorjeve družbe v Celju Bog s teboj iz leta 1948. Kmalu po vojni je pesem zaživela v tem besedilu, ki skoraj v celoti opušča sklicevanje na vojno. Pojejo jo širom sveta (18).

In kaj zdaj? Naj potegnemo zaključek? O preteklosti? Ali spodbuda za naš čas? Eno, več, vsak svojo? Kako ta zgodba nagovarja tiste izmed nas, ki nismo verni?

Marta Ivašič

Podatki o virih:

(1) Cerkevni glasbenik, 2011/1 - tudi na portalu Dlib.si; (2) glasilo Družbe sv. Rafaela in Izseljenske zbornice v Ljubljani, 1940, št. 5; (3) Prispevki za novejšo zgodovino, 2001/2, tudi na portalu Zgodovina Slovenije - sisors.si; (4) na spletu je več podatkov, posebej sem jih našla na spletni strani slovenskih notredamk in nekaterih župnij v ZDA; (5) izbral in uredil prof. Boris Paternu, Novo mesto, 1997; (6) Goriški list, 13. XII. 1944. Starejši slovenski tisk je dostopen na že citiranem spletnem portalu Digitalna knjižnica Slovenije - Dlib.si, tako vsa tu omenjena glasila iz slovenskih dežel, kot navedeni ameriški izseljenski listi, a predvsem slovenskih levo usmerjenih in partizanskih listov na spletu večinoma (še) ni. (7) marija.si - besedila sem brala avgusta 2014 in 2015; (8) Zveza društev vojnih invalidov Slovenije in Zveza društev civilnih invalidov Slovenije, september 2010, zdvis.si; (9) Preprosto pismo v raj, Bila je vojska, 2008 - tudi na Wikisource.org; (10) Okruški, Borec 2012/690-693, revija-borec.si; (11) dlib.si - projekt digitisk-digispomin; (12) 1990: v pesmi Tabor, 1483 najdemo tudi odmev naše pesmi; (13) o tem tudi študija Marjetke Golež Kaučič, Traditiones, 2007/2 - zrc-sazu.si; (14) Vigred-Vestnik-Prosvetni oder, maj 1944: Marijina božja pota, V.Z.; (15) Idrijski razgledi 1988/2; (16) družina.si; (17) Trst 1947, na novo priredil dr. Ivan Vrečar; (18) podatke o zborovskih posnetkih na CD in druge natančnejše podatke o objavah najdemo v spletnih katalogih Virtualne knjižnice Slovenije - cobiss.si.

GORICA - Število prošenj je lani rahlo upadlo, a samo zaradi poostritve pogojev

Pol milijona za subvencije stanovanjskih najemnin

V Gorici se je v zadnjem desetletju število prošenj za subvencije stanovanjskih najemnin krepko povečalo. Najvišje število prošenj - kar 443 - je goriška občina prejela leta 2014, rastoči trend pa se je lani prekinil. Med januarjem in decembrom 2015 je namreč za prispevek zaprosilo 390 občanov, torej 53 manj kot pred dvema letoma.

»To žal ne pomeni, da se je znižalo število ljudi, ki potrebujejo pomoč pri plačevanju stroškov za stanovanje. Rahel upad je povezan s spremembo pogojev za pridobitev subvencij. Prošnjo lahko na primer vložijo le tisti, ki dokažejo, da so najemnino poravnali. Kdor zaradi hude gmotne stiske ni plačal, ne more zaprositi za te prispevke, ima pa pravico do drugih oblik subvencij,« pojasnjuje občinska odbornica za socialo Silvana Romano, po kateri je ob rastoči brezposelnosti velik problem tudi staranje prebivalstva: v goriški občini se je namreč v zadnjih letih število ljudi, ki imajo nad 75 let, povišalo za šest odstotkov.

Leta 2015 je občina kot omenjeno prejela 390 prošenj za subvencijo najemnin, ki so jih občani plačali v letu 2014, sprejela pa jih je 358. Med upravičenci je porazdelila 530.418 evrov. 445.034 evrov je bilo deželnih in državnih prispevkov, preostalih 85.383 pa je prispevala občina sama. »Vsi upravičenci seveda niso prejeli enake vsote. Višina subvencije je izračunana na podlagi potrdila o premoženjskem stanju Isee vsake družine,« pojasnjujejo na uradu za stike z javnostmi goriške občine. Najvišje število prošenj je občina Gorica kot omenjeno prejela leta 2014 - skupno 443 -, ugodila pa je 408 občanom, ki so skupno prejeli 544.397 evrov (od tega 441.683 iz deželnega in državnega proračuna ter 100.337 evrov iz občinske blagajne). Prag 400 prošenj je bil v Gorici prvič presežen leta 2013, ko so občani oddali 420

Leta 2015 je goriška občina prejela 390 prošenj za subvencijo najemnin

vlog. Prispevek je takrat prejelo 384 upravičencev, med katerimi so porazdelili 354.435 evrov, od tega 259.149 evrov deželnih in 95.286 lastnih sredstev.

Pred enim desetletjem je bilo tovrstnih prošenj v Gorici bistveno manj: za najemnine, plačane v letu 2004, jih je na občino prispelo 262. Sprejetih je bilo 211, upravičencem pa so skupno dodelili 484.932 evrov. Tudi delež, ki ga je občina prispevala takrat, je bil manjši od današnjega. Leta 2004 je dežela zagotovila 427.414 evrov, občina pa »le« 57.517, medtem ko je lani subvencijam namenila 85.383 evrov. Še višji je bil delež leta 2014, ko je občina Gorica za tovrstne subvencije odštela 100.337 evrov. (ale)

TRŽIČ - Spremembe v sestavi prebivalstva

Narašča število tujcev, domačini se selijo v okolico

V Trziču narašča število tujih državljanov, medtem ko se vse več domačinov seli v druge občine tržiškega mestnega okrožja in sploh goriške pokrajine. Sestava prebivalstva se je v zadnjih letih zelo spremenila, kar morajo krajevne uprave upoštevati tudi pri nujenju svojih storitev. Iz podatkov o

številu prebivalcev v petletju od leta 2010 do leta 2015 izhaja, da se je število tujih državljanov povečalo za 1468 ljudi, okrepila se je tudi prisotnost italijanskih državljanov, ki prihajajo iz raznih dežel južne Italije (+727). Po drugi strani se je kar 745 Tržičanov preselilo v druge občine tržiškega mestnega okrožja. Podatki, ki jih je posredovala tržiška občina, so sicer tesno povezani z gospodarskimi dejavniki - še zlasti s proizvodnimi dejavnostmi ladjedelnice Fincantieri.

Tržiška občina ima 28.122 prebivalcev, med katerimi je 5517 tujih državljanov, ki predstavljajo 19,62 odstotka prebivalstva. Med tujimi državljani jih je največ po rodu iz Bangladeša; v tržiški občini živi namreč kar 1866 Bangladeševcev, kar predstavlja 33,8 odstotka vseh tujih državljanov. Na drugem mestu so romunski državljani (904 oz. 3,21 odstotka), sledijo Hrvatje (448 oz. 1,59 odstotka), državljani Bosne-Hercegovine (377 oz. 1,34 odstotka), Makedonci (301 oz. 1,07 odstotka) in Albanci (178 oz. 0,33 odstotka). V Trziču živijo predstavniki 82 različnih držav. Na tržiški občini opažajo, da se tuji državljani v zadnjih časih ustalijo, podobno velja tudi za delavce iz južne Italije. V obravnavanem petletnem obdobju se je v Trzič priselilo 2195 tujih državljanov, med njimi jih iz držav Evropske unije prihaja 751. Med 2241 italijanskimi državljani jih 800 prihaja z juga, medtem ko se je iz goriške in iz tržiške pokrajine v Trzič priselilo 2241 ljudi. S Tržaškega jih je 553, z Goriškega 251, 1437 jih pa prihaja iz drugih občin tržiškega mestnega okrožja. Iz tržiške občine se je odselilo 2986 domačinov; 544 jih je odšlo na Tržaško, 387 na Goriško in kar 2055 v druge občine tržiškega mestnega okrožja.

FARA - Iz gorečega tovarnjaka

Šoferja je rešil karabinjer

Z dvigalko je razbil šipo in skozi okno povlekel iz kabine 62-letnega slovenskega državljana z zlomljenim kolkom

Ko so požarovanca odpeljali reševalci iz službe 118, je karabinjer s svojim mobilnim telefonom posnel fotografijo gorečega tovarnjaka

Slovenskega šoferja je rešil karabinjer. Na avtocestnem odseku A34 med Fara in Sovodnjami se je v torek popoldne zgodila prometna nesreča. Kot smo že poročali, se je tovornjak prevrnil na bok in kmalu zatem zagorel. V tovarnjaku je ostal ujet 62-letni slovenski državljan; zlomil si je kolk in ni uspel izstopiti iz vozila. Ravno takrat se je

po avtocesti izven svojega delovnega urnika peljal 34-letni karabinjer iz 13. karabinjerskega regimenta, ki ima svoj sedež v Tržaški ulici v Gorici. Karabinjer je takoj parkiriral svoj avtomobil ob robu avtoceste in stekel proti tovarnjaku, iz katerega se je benzin izlil po cestišču. Opazil je, da je šofer ostal ujet v kabini, zato se je vrnil do svojega av-

tomobila, iz prtljažnika pobral dvigalko in z njo razbil šipo na vratih tovarnjaka. Karabinjer je nato povlekel šoferja iz kabine, mu pomagal na varno in mu nudil prvo pomoč. Le nekaj minut zatem se je vnel požar, ki je povsem uničil tovarnjak; brez takojšnjega posega pogumnega karabinjerja bi bile posledice nesreče veliko bolj tragične.

Nehumani Danci

»Zakon glede migrantov, ki so ga sprejeli na Danskem, je v nasprotju z vrednotami solidarnosti in humanosti, na katerih smo v povojnem obdobju zgradili Evropo.« Tako podarjata poslanca Demokratske stranke Giorgio Brandolin in Maria Chiara Gadda, člana odbora Schengen, ki sta se včeraj udeležila srečanja dvodomske komisije z danskim veleposlanikom Birgerjem Riis-Jorgensenom. Na podlagi novega danskega zakona bodo zaplenili imetje migrantov nad 1300 evri vrednosti, kar je po mnenju dveh poslancev skrajno nečloveško. »S tovrstnimi ukrepi se vračamo v preteklost; v severni Evropi postavljajo stvari na glavo in pozabljajo, da najbolj občutita pritisk migrantov Italija in Grčija. Preseči je treba nekdanji dublinski dogovor, saj ne moremo več pričakovati, da bodo skrbele za nadzor zunanjih mej le države, ki jim te meje pripadajo,« pravita Giorgio Brandolin in Maria Chiara Gadda.

Bauhaus v Gorici

Državna knjižnica v Gorici vabi danes ob 18. uri v knjižarno Antonini na Korzu Italia na predstavitev knjige »Bauhaus« Maurizia Platanie. Srečanje z avtorjem prirejajo v sodelovanju z združenjem Dante Alighieri, vodila ga bo Silvia Clama. Odlomke iz romana bo prebiral Tullio Svetini.

Goriški pustni sprevod

Gorico bodo v nedeljo, 31. januarja, poživeli pustarji. Sprevod se bo začel ob 14. uri v Ulici Cadorna, zatem bodo pustarji korakali po ulicah Margotti in IX agosto, po Korzu Verdi do Ulice Boccaccio. Nagrajevanje bo ob 18. uri v ljudskem vrtu. Z občine sporočajo, da so se dogovorili tudi za organizacijo pogreba pustnega kralja, ki bo na pepelnico sredo. Program bodo predstavili v prihodnjih dneh.

Salemme v Verdiju

V Verdijevem gledališču v Gorici bo jutri ob 20.45 gledališka predstava »Sogni e bisogni«. V glavni vlogi nastopa priznani gledališki in televizijski igralec Vincenzo Salemme.

GORICA

Vlom in kraja

Tatovi naj bi v sredo zvečer vlomili v stanovanje v Ascolijevi ulici v Gorici, včeraj dopoldne naj bi dve torbičarki ukradli denarnico v trgovini Oviessie v središču mesta. Na Facebook strani »Sei di Gorizia se...« sta primera opisali soseda okradenih stanovančev in hčerka ženske, ki naj bi ostala brez denarnice. Vlomilci naj bi bili na delu v tretjem nadstropju hiše v Ascolijevi ulici, s silo naj bi odprli vrata in zatem prebrskali celo stanovanje. V trgovini Oviessie naj bi se mladi torbičarki - na spletu trdijo, da naj bi šlo za tujki - približali ženski in naj bi ji nato iz torbice pobrali denarnico z nekaj gotovine in osebnimi dokumenti.

Z obema primeroma se ukvarjajo sile javnega reda, ki so v zadnjih dneh obravnavale več primerov vlomov v severnem delu mesta.

GORICA - Dan odprtih vrat na Ad Formandumu

Za bodoče kuharje

Zavod za poklicno izobraževanje Ad Formandum se predstavlja. Potem ko so dan odprtih vrat v prejšnjih dneh priredili v gostinskem učnem centru na Fernetičih, so v petek, 22. januarja, obiskovalce sprejemali v hotelu Best Western Gorizia Palace na Korzu Italia v Gorici, kjer poteka med šolskim letom praktični del pouka tečajev za gostinske delavce. Goriškega dneva odprtih vrat so se udeležili številni starši in nižješolski učenci, ki so prisostvovali pravemu prikazu kuhanja. Na zavodu Ad Formandum so sklenili, da svojo ponudbo predstavijo z dvema učnima urama, med katerima so za kuharski prikaz poskrbeli profesor oz. šef kuhinje in dijaki, ki so bili na voljo staršem in najstnikom tudi za razgovor.

Tečaji poklicnega izobraževanja pri Ad Formandumu so namenjeni mladim od 14. do 18. leta starosti. Na voljo imajo program za natakarje in program za kuharje. Prvi letnik je skupen za obe smeri, medtem ko se predmetnika v drugem in tretjem letniku razlikujeta. V Gorici lahko dijaki obiskujejo le smer za kuharje, medtem ko se morajo bodoči natakarji odpraviti v Trst, seveda pa lahko v prvem letniku svobodno izbirajo med obema sedežema. Ob koncu triletnega šolanja prejmejo dijaki diplomsko poklicno kvalifikacijo, ki jo priznava v vseh državah članicah Evropske unije, v drugem in tretjem letniku pa je predvidena tudi delovna praksa.

Šolanje je za dijake brezplačno, vpisovanje na omenjena programa

poklicnega usposabljanja morajo učenci opraviti z ročno izpolnjeno vpisno polo. Izročiti jo morajo tajništvu svoje nižje srednje šole, ki bo nato dokumentacijo posredovalo zavodu Ad Formandum. Za tiste, ki so zamudili dneva odprtih vrat, prireja zavod za poklicno izobraževanje še dva *open daya*, in sicer v goriškem hotelu Best Western Gorizia Palace v ponedeljek, 1. februarja, med 14. uro in 16.30 in na sedežu v Ulici Ginnastica 72 v Trstu v soboto, 13. februarja, med 9. in 13. uro.

Vpisovanje na oba tečaja poklicnega izobraževanja poteka do 22. februarja, zamudniki se lahko vpišejo tudi naknadno. Iz zavoda Ad Formandum še sporočajo, da starši in učenci lahko zaprosijo tudi za individualno predstavitev tečajev; za več informacij se lahko interese pokličejo na telefonski številki 0481-81826 (Gorica) in 040-566360 (Trst); na voljo je tudi naslov elektronske pošte info@adformandum.org. (av)

Prikaz učne ure
v hotelu Best
Western Palace
v Gorici

BUMBACA

GORICA - »Brand« Qubik

Študentje načrtovali notranjo opremo bara

Delavnica
načrtovanja
notranje opreme

Na goriškem sedežu tržaške univerze v Ulici Alviano bodo danes ob 17. uri nagradili najboljše projekte študentov, ki so se udeležili prve delavnice načrtovanja notranje opreme za oblikovanje konceptnega bara in kavarne »branda« Qubik caffè. Žirijo, ki bo nagradila najbolj inovativno in funkcionalno delo, sestavljajo strokovnjaki, ki so predavali v sklopu štirih pripravljanih predavanj, in docenta »workshopa«: to sta arhitekta Nuno Griff in Paulo Goinhas iz studia Ambaixada Arquitectura v Lizboni.

»Zelo smo zadovoljni, da smo dali mladim možnost, da se prvič srečajo z delovnim svetom, podrobneje s svetom "Food & Beverage" (hrane in pijače, op.ur.), ki se v zadnjih letih precej razvija,«

pravi »Chief Blend Designer« Qubika Diego Vidiz in pojasnjuje, zakaj se je odločil za sodelovanje z univerzo v obliki »workshopa«. »Prepričani smo, da iz mladih in svežih misli udeležencev lahko dobimo odlične ideje za naš prvi "concept store",« razlaga Vidiz, po katerem je blagovna znamka Qubik vse bolj usmerjena v mednarodno dimenzijo, hkrati pa ne izključuje sodelovanja z lokalnimi stvarnostmi.

Qubiku se je za lepo priložnost zahvalila koordinatorka pobude Giuseppina Scavuzzo; docentka tržaške fakultete za arhitekturo ne izključuje, da bi v prihodnosti podoben študijski projekt lahko ponovili v sodelovanju z drugimi krajevnimi ustanovami in podjetji.

ŠTANDREŽ - Jutri premiera nove komedije dramske družine

Pokojna gospejina mama

V enodejanki francoskega komediografa Faydeauja bodo nastopili štirje igralci

Štandreški igralci
med eno izmed
zadnjih vaj pred
premiero

FOTO VIP

V štandreškem župnijskem domu Anton Gregorčič bo jutri, 30. januarja, ob 20. uri na sporedu premiera gledališke igre, ki so jo pripravili prizadevni člani dramskega odseka prosvetnega društva Štandrež. To bo že 51. sezona, ko to društvo iz goriškega predmestja pripravi odrsko delo, ki v veliki večini primerov zadeva igre s poudarjenim komičnim pečatom. Nič drugače ne bo niti tokrat, ko si bodo zvesti gledalci, ki vselej spremljajo bogato delovanje štandreške dramske skupine, ogledali in se bržčas nasmejali ob dogajanju na odru. Gre za igro, ki jo je leta 1908 napisal znani francoski komediograf Georges Faydeau, ki ga poznavalci imajo za naslednika slavnega Molièra. Naslov igre je *Pokojna gospejina mama*, režiral pa jo je Jože Hrovat, dolgoletni sou-

stvarjalec štandreških odrskih uprizoritev. Kot se spodoby za sleherno komedijo, se tudi to Faydeaujevo delo suče okrog družinskih zapletov, sumničenj o morebitni nezvestobi, razuzdanosti, več ali manj utemeljenih očitkov in ne nazadnje hudih nesporazumov, ki privedejo do tragikomičnega zaključka.

Pred kakim dnem smo obiskali eno izmed zadnjih vaj pred sobotno premiero in kljub napetosti, ki običajno spremlja vsak tak dogodek, smo z veseljem opazili, da so se igralci kar dobro vživeli v zaupane jim vloge. V igri nastopajo štirje igralci, in sicer Mojca Dolinšek kot gospa Yvonne, Matej Klanjšek kot njen mož Luciene, služkinja Anette, ki jo zelo dobro igra Polonca Cijan, in Egon Cijan, ki igra vlogo Josepha, nekoliko nerodnega predstavnika

pogrebne službe. Vsi odrski liki govorijo v knjižni slovenščini - razen služkinje, ki se ne odreče mešanici goriških slovenskih narečij.

V kratkem klepetu po vaji sta nam glavna akterja štandreških odrskih postavitev, Božo Tabaj in Marko Brajnik, povedala, da so za letošnjo sezono načrtovali neko drugo igro z več igralci. Vmes pa so posegle bolezen in druge tehnične ovire, tako da so se na začetku decembra na vrat na nos odločili za uro in četrt dolgo Faydeaujevo enodejanko s samo štirimi igralci. S to izbiro štandreških gledališnikov gledalci ne bodo v ničemer prikrajšani, saj jih bo igra o pokojni tašči prav gotovo spravila v dobro voljo. Ponovitev igre, ki sodi v abonmajske ponudbo, bo na sporedu v nedeljo, 31. januarja, ob 17. uri. (vip)

TRŽIČ

Satirična revija Serpentade tudi o Doberdobcih

V satirični reviji »Serpentade - la vose del Serpente, la vose de la zente« bodo prvič od njene ustanovitve leta 2008 pisali tudi o Doberdobcih. Revijo izdaja združenje Centro Studi Bisiachi, njen glavni pobudnik je Sergio Marini, ki je svojčas sodeloval pri pisanju tržaškega satiričnega lista La Cantada. Po sporu z nekaterimi javnimi osebnostmi, ki so se pritoževale nad njegovimi zbadljivimi puščicami, je zapustil list La Cantada in ustanovil novo revijo. Pred osmimi leti je imela Serpentade le štiri strani, letos so jo izdali na kar 86 straneh. Pri njenem nastajanju je sodelovalo trindvajset piscev, sploh pa se širi območje, o katerem piše. V letošnji številki bomo tako lahko prebiral satirične članke tudi o Goričanih in Doberdobcih. V Ronkah in Tržiču je včasih težko prepoznati osebe, ki so jim satirične puščice namenjene; za Doberdob verjetno ne bo tako, po vsej verjetnosti bodo domačini dvanajst ljudi, ki se bodo znašli na posebni satirični lestvici. Če se bodo morebiti užalili, jih bodo prihodnje leto uvrstili v kategorijo »I ofendini«.

PODGORA - Člani sprejeli sklep o prenehanju delovanja

Društva Paglavec ne bo več

Na izrednem občnem zboru bi morali izvoliti nov odbor, volitev pa niso izpeljali, saj ni bilo kandidatov

Slovensko kulturno rekreacijsko društvo Andrej Paglavec iz Podgore bo prenehalo delovati. Sklep so člani sprejeli v torek na izrednem občnem zboru, ki sta se ga udeležila tudi predsednica Zveze slovenskih kulturnih društev za Goriško Bruna Visintin in pokrajinski predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze David Peterin. Odločitev o ukinitvi je bila boleča, a pričakovana: na izrednem občnem zboru bi morali izvoliti nov odbor, volitev pa niso izpeljali, saj ni bilo kandidatov. Ožja skupina mlajših članov, ki se je društvu posvečala v zadnjih letih, je želela vajeti prepustiti drugim, prevzel pa jih ni nihče. Zaradi tega se je na občnem zboru večina članov izrekla za prekinitev dejavnosti, saj drugih realnih poti ni bilo.

Podgorsko društvo Andrej Paglavec so po daljši nedejavnosti obudili pred štirimi leti. Na torkovem občnem zboru je podpredsednik društva Luciano Pelizzo spomnil, da je do ponovnega zagona delovanja prišlo zaradi želje po ohranitvi in oživitvi stavbe v Ulici 4. Novembra, v kateri imata sedež tudi krajevna sekcija zveze borcev VZPI-ANPI in kajakaški klub Šilec: od leta 2012 je bila tako dvorana Rastislava Delpina ponovno prizorišče kulturnih in drugih srečanj, delavnic za otroke in razstav. V stavbi je vadilo tudi nekaj glasbenih skupin, s katerimi si je društvo delilo stroške za elektriko, kurjavo in odvoz odpadkov, občasno je prostore uporabljal sindikat upokojevcov SPI-CGIL. Lani se je društvo posvetilo zlasti organizaciji 40-letnice postavitve vaškega spomenika in obletnici svoje ustanovitve, medtem ko je na društvenem seдеžu potekalo manj dejavnosti. To, je pojasnila predsednica Barbara Ursic, je bi-

Sedež društva Paglavec v Podgori

BUMBACA

lo tudi posledica tehničnih težav, ki so se pojavile z nepremičnino in so bile v glavnem vezane na kurjavo (pred kratkim je bil sicer ta problem odpravljen) ter samo namembnost stavbe.

O teh vprašanjih ter pomanjkanju zlasti mladih ljudi, ki bi bili pripravljeni prevzeti vodenje društva, sta se Ursiceva in Pelizzo pred občnim zborom že pogovorila tako z Visintinovo kot s Peterinom. »Praktične težave bi se tako ali drugače dalo rešiti, vzgib za delovanje pa mora seveda priti iz vasi,« je dejal Peterin in nadaljeval: »Podgora je za Slovence v Gorici pomembna, čeprav smo tu kot skupnost šibkejši kot drugje. Tudi društvo Podgora ni posebno vitalno, zato bi bilo morda treba

razmisliti o konkretnem sodelovanju. Škoda je, da se odgovemo temu predelu občine.« Obžalovanje je izrazila tudi Visintinova: »Društvo nam je predstavilo svoje težave. Pri ZSKD smo pripravljeni pomagati, kaže pa, da zaledja ni,« je povedala pokrajinska predsednica ZSKD, ki je naklonjena združevanju moči med društvi.

Med razpravo se je pojavilo tudi vprašanje, kaj bo s sedežem VZPI-ANPI in kluba Šilec, ki v Podgori prireja nagajanje Soške regate. Ob zaključku seje so člani sklenili, da bodo morebitni preostanek društvenega denarja po izplačilu položnic in drugih obveznosti namenili podgorski sekciji združenja borcev, ki skrbi za krajevni spomenik padlim v NOB.

NOVA GORICA - Spor v družini

Poskus uboja v središču mesta

Novogoriški kriminalisti in policisti so v sredo v zgodnjih večernih urah na območju Nove Gorice obravnavali sum storitve kaznivega dejanja poskusa uboja. Policija je z informacijami o dogodku skopa: »V zvezi z omenjeno zadevo so bila izvedena nujna preiskovalna dejanja, sicer pa kriminalistična preiskava suma storitve kaznivega dejanja še vedno poteka v okviru predkazenskega postopka in ni zaključena. Policija v tem trenutku še vedno preverja vse okoliščine navedenega kaznivega dejanja, v zvezi z omenjeno zadevo je bilo obveščeno tudi pristojno Okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici,« je pojasnil Dean Božnik iz službe za odnose z javnostmi na novogoriški policijski upravi. Dodaja še, da zaradi interesa kriminalistične preiskave drugih podrobnosti javnosti drugih podatkov

Policijski avto

FOTO KM.

ne morejo posredovati. Neuradno smo včeraj sicer uspeli izvedeti, da naj bi se dogodek zgodil v središču Nove Gorice. Osumljenec naj bi bil že znan, po neuradnih podatkih naj ne bi šlo za družinsko zadevo, žrtev pa naj bi utrpela hujše poškodbe. (km)

GORICA - Za podjetje Biolab

30-odstotna rast

Od leta 2012 do leta 2015 se je promet skoraj potrojil

Massimo Santinelli

Goriško podjetje Biolab je med lanskim letom preseglo 10.500.000 evrov prometa, kar predstavlja 30-odstotno rast v primerjavi z letom 2014. Podjetje, ki ga je ustanovil Massimo Santinelli leta 1991, sicer raste že štiri leta; od leta 2012 do leta 2015 se je promet skoraj potrojil.

Podjetje Biolab proizvaja biološke vegetarijanske in veganske jedi. Lani so zaposlili 20 delavcev, ki so pred tem imeli terminsko pogodbo; skupno je uslužbencev okrog 70, med katerimi jih je 45 neposredno zaposlenih. Podjetje Biolab ima v Gorici dva proizvodna obrata, v katerih so lani proizvedli 8.800.000 porcij raznih veganskih in vegetarijanskih jedi - od tofu-

ja do saitana, vegetarijanskih kotletov, polpet in raguja. Posebno pozornost namenja izvozu, saj so italijanske jedi zelo cenjene po vsem svetu. Zaradi tega se bo podjetje Biolab med 10. in 13. februarjem mudilo na nurnberškem sejmu bioloških živil Biofach. Santinelli veliko stavi tudi na goriško rožo, značilen rdeč radič; v novem kmetijskem podjetju je zaenkrat zaposlil dve osebi, vendar računa, da bo število zaposlenih v prihodnosti povečal. Podjetje Biolab je ravnokar obnovilo tudi spletno stran in pripravilo 17 kratkih promocijskih videospotov; njihov režiser je Gorican Matteo Oletto, ki je znan predvsem zaradi filma »Zoran, moj nečak idiot«.

NOVA GORICA - Rak na materničnem vratu in cepljenje proti HPV

Pojavnost med najnižjimi, zgodnje odkritje je ključno

Pojavnost raka na materničnem vratu na Goriškem je med najnižjimi v državi, kar je razveseljiv podatek, pravi Marko Vudrag, predsednik novogoriškega društva ko-RAK.si in predstojnik novogoriške enote nacionalnega inštituta za javno zdravje, je pa bila na Goriškem po drugi strani precejšen izziv proti virusom HPV (humani papiloma virus), ki so glavni povzročitelji tega raka, nekaj let med najnižjimi v Sloveniji. Stanje se je precej poboljšalo v šolskem letu 2014/2015.

V Sloveniji za rakom materničnega vratu vsako leto na novo zbolijo okoli 130 žensk, od tega okrog 5 v Goriški regiji. Število novih bolnic pa se znižuje zahvaljujoč državnemu presejalnemu programu ZORA, s katerim ginekologi načrtno iščejo zgodnje oblike tega raka.

»Rak materničnega vratu je med vsemi raki na enajstem mestu glede pogostosti, med ginekološkimi raki pa na drugost,« pravi Neda Bizjak, predstojnica ginekološko-porodniške službe v šempetrski bolnišnici, ki opozarja tudi na predrakave spremembe na materničnem vratu, vsako leto na Goriškem zaradi tega vzroka zdravijo okoli 2.000 žensk. »Po sedanjih smernicah državnega programa ZORA se pri ženskah bris materničnega vratu jemlje enkrat na tri leta, od 20. do 65. leta starosti. Zaradi tega se je stopnja incidence znižala, pa tudi starost obolelih premaknila navzgor. Sedaj zbolevalo predvsem tiste ženske, ki so starejše od 50. let oz. tiste, ki se ne odzivajo na vabila za odvzem brisa,« pojasnjuje Bizjakova. Po podatkih slovenskega registra raka in Zdravstveno statističnega letopisa, je na Goriškem najnižja incidenčna stopnja raka materničnega vratu v zadnjem desetletju. Podatek za regijo v letu 2012 je 3,3 primera na 100.000 prebivalcev, medtem ko slovensko povprečje v tistem letu zna-

ša 11,4 primere na 100.000 prebivalcev.

Cepljenje proti HPV je v Sloveniji od leta 2009 brezplačno na voljo vsem deklkam v 6. razredu osnovne šole, če se takrat ne cepijo, pa imajo možnost to storiti še v 8. razredu. Cepljenje je dostopno tudi vsem ostalim ženskam, vendar proti plačilu.

»Nastanek raka materničnega vratu je v najtesnejši povezavi s prisotnostjo humanega papiloma virusa. Ne povzroča pa le raka materničnega vratu, ampak tudi nekatere druge rake, predvsem raka vulve, vagine, anusa, penisa, grla in vratu. Ker se proti HPV lahko cepimo, lahko s tem ukrepom obenem tudi preprečimo razvoj drugih naštetih rakov,« zatrjuje Vudrag.

Precejšenost v regiji se je sicer izboljšala, še v šolskem letu 2013/2014 je znašala 35 odstotkov, leto kasneje pa že 52 odstotkov, kar regijo uvršča nekako na sredino v primerjavi z drugimi regijami.

»Cepljenje je trajna zaščita, zanjo so potrebni trije odmerki. Društvo se bo borilo, da bi cepili čim več ljudi ter da bi v cepljenje bili vključeni tudi dečki, saj so ogroženi tudi oni,« poudarja Vudrag, ki pri obveščanju staršev poudarja veliko vlogo izobraževalnih ustanov. »Šola kot vzgojno-izobraževalna institucija uči tudi odnos do zdravja. Smo eden ključnih elementov, kjer se te informacije lahko tudi širijo: z zdravstvenimi delavnicami in zdravstveno vzgojo na učence, pa tudi s predavanji za starše. Prav na temo možnosti cepljenja proti HPV smo ugotovili, da imajo starši pomanjkljive informacije ali pa veliko vprašanj v zvezi s tem. Zato smo tudi letos organizirali predavanje enega od strokovnjakov z starše. Ko se je to cepljenje začelo, smo takšno predavanje že organizirali,« pravi Nataša Nanut Brovc, pomočnica ravnateljica na šempetrski Osnovni šoli Ivana Roba.

Katja Munih

Marko Vudrag

FOTO KM.

ŠTANDREŽ - Ob dnevu spomina na holokavst

Sanje o svobodi

Med večerom so prebirali tudi pričevanja preživelih slovenskih deportirancev

Na sedežu zadruga Arcobaleno v Štandrežu so se v sredo poklonili spominu na žrtve koncentracijskih taborišč; med večerom so se prepletali ples, petje in prebiranje pričevanj preživelih. Posamezna besedila so prebirali Robert Cotič, Lucia Calandra, Edi Bramuzzo, Franco Perazza in Bruno Tofful; s tangom, polko in drugimi plesi se je številnim prisotnim predstavila čezmejna skupina GO folk Gorica-Nova Gorica.

Posebno ganljiv in pristen je bil dvojezični nastop recitatorja Roberta Cotiča, ki je v svojem tipičnem slogu najprej predstavil pesnika Srečka Kosovela, nato pa prebral pisma nekaterih slovenskih deportirancev. Večer v Štandrežu so skupaj priredili zadruga Arcobaleno, Kulturni dom iz Gorice, združenje Amici di Israele in plesno-glasbena skupina Go folk Gorica-Nova Gorica.

Robert Cotič med prebiranjem pričevanj

Poginulega divjega prašiča je odpeljala pokrajinska policija

DAVID AMBROŽIČ

Zbili divjega prašiča

Ravno v prejšnjih dneh smo poročali o problemu nesreč z divjadjo in o učinkovitosti odsevnikov, ki jih pokrajina pravkar namešča na pokrajinskih cestah. Mednje pa ne spada deželna cesta št. 351, kjer je v noči s srede na včerajšnji dan pogi-

nil divji prašič. Truplo so zjutraj našli na travniku v bližini vodovodnega črpališča na Majnicah. »Šlo je za večjega samca, težkega med 90 in 100 kg. Domnevamo, da ga je zbil kakšen tovornjak ali drugo vozilo,« pravi podpredsednica pokrajine Mara Černic. Truplo je odpeljala pokrajinska policija.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, Ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KRAJU SAN PIER
VISINTIN, Ul. Matteotti 31, tel. 0481-70135.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.00 - 22.10 »L'abbiamo fatta grossa«. Dvorana 2: 16.50 »Doraemon il film - Nobita e gli eroi dello spazio«; 18.30 - 21.15 »Revenant - Redivivo«. Dvorana 3: 17.30 - 19.50 - 22.00 »Joy«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 20.00 - 22.15 »L'abbiamo fatta grossa«. Dvorana 2: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Joy«. Dvorana 3: 17.00 - 21.15 »Revenant - Redivivo«; 19.50 »Quo vado?«. Dvorana 4: 17.45 »Steve Jobs«; 20.00 - 22.15 »Point Break«. Dvorana 5: 17.30 »Doraemon il film - Nobita e gli eroi dello spazio«; 19.50 »La corrispondenza«; 22.10 »Steve Jobs«.

DANES V NOVI GORICI

V KULTURNEM DOMU 18.00 »Misi-ja Arktika« (Filmski vrtljak); 20.15 »Amaterji« (Filmsko gledališče).

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v soboto, 13. februarja, krajšo ekskurzijo za obisk in ogled spomenika na Cerju nad Mirnom. Odhod z lastnimi sredstvi ob 14. uri s parkirišča tržnice v Mirnu. Obvezna prijava do konca januarja. Po obisku bo valentinovo večerno srečanje udeležencev. Vpisujejo po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.).

SPDG prireja v nedeljo, 31. januarja, izlet na Kojco (1303 m); informacije in prijave andrej@spdg.eu in tel. 320-1423712 (Andrej).

DOBERDOB

Roman upornika

Društvo Jezero iz Doberdoba v sodelovanju s Kinoateljcem in Hišo filma v Gorici, občino Doberdob in doberdobsko župnijo sv. Martina prireja projekcijo celovečernega igrano-dokumentarnega filma režiserja Martina Turka *Doberdob-Roman upornika*. Gre za spomin na Prežihovega Voranca, po katerem nosi ime tudi šola v Doberdobu, na njegov roman Doberdob ter na prvo svetovno vojno in soško fronto, ki je zajela tudi območje današnje občine Doberdob. Pred več kot stotimi leti se je na doberdobski planoti bojeval tudi dvaindvajsetletni pisatelj s pravim imenom Lovro Kuhar. Njegova knjiga Doberdob velja za edini slovenski avtobiografski roman na temo prve svetovne vojne. Film je nastal v produkciji Bela Film ter v koprodukciji z RTV Slovenija in slovenskim programom RAI - sedež za FJK. Na večeru, ki bo v torek, 2. februarja, ob 20. uri v župnijski dvorani v Doberdobu bo prisoten tudi tržaški režiser Martin Turk. Vstop je prost.

Koncerti

»**VEČERNI KONCERTI**« združenja Rodolfo Lipizer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici: 5. februarja ob 20.45 Flamencason; informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it, prodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212); več www.lipizer.it.

GLASBENI VEČERI V BUKOVICI: v četrtek, 11. februarja, ob 20. uri bosta igrala duo Luca Ferrini in Črtomir Šiškovič ter trio flavt Trije letni časi. Vstopnice uro pred koncertom v avli Kulturnega doma Bukovica.

GRAJSKE HARMONIJE NA GRADU KROMBERK: danes, 11. februarja, ob 20. uri bo »Večer samospevov«, nastopata sopran Elvira Hasanagić in pianist Aleksandra Pavlovič; informacije pri blagajni vsak delavnik 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred pričetkom prireditve, tel. 003865-3354016; blagajna@kulturnidom-ng.si.

Razstave

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ pripravlja, ob svetovnem dnevu žena, skupinsko likovno razstavo ženskih portretov pod naslovom »Ženski obrazi in izrazi«. Za obogatitev razstave organizatorji naprošajo zasebnike, ki imajo v lasti kakšen ženski portret, da posodijo delo za obdobje razstave; informacije po tel. 0481-531445. Likovna dela bodo zbirali do 12. februarja.

V GORICI: v galeriji Kulturnega doma v Ul. Brass 20 je na ogled razstava slikarke Stanke Golob; do 8. februarja od ponedeljka do petka 9.00-12.00, 16.00-18.00 ter med prireditvami.

V GORICI: v Fundaciji Goriške hranilnice v Gosposki (Carduccijski) ulici 2 je na ogled razstava z naslovom »Soldati - Quando la storia si racconta con le caserme«; do 28. februarja. Do 31. januarja je na ogled tudi razstava »Il Cioccolato nella Grande Guerra - Da peccato di gola a genere di conforto«. Odprti sta od torka do petka 9.30-12.30, ob sobotah 15.30-19.00, ob nedeljah 10.00-13.00, 15.30-19.00; vstop prost. Vsako soboto in nedeljo ob 17. uri vođeni ogledi.

V GALERIJ A. KOSIČ v Raštelu 5-7 v Gorici je na ogled slikarska razstava umetnika in akademskega restavradorja Marina Beroviča iz Ljubljane; do 30. januarja ob odprtju trgovine.

V GALERIJ LEG ANTIQUA je na ogled razstava z naslovom »Una Gorizia lontana. Sergio Altieri. Tempere su tela 2010-2015«; do 30. januarja od torka do sobote 9.00-12.30, 15.30-19.30; več na www.legantiqua.it.

V MULTIMEDIJSKI POSTAJI PRVE SVETOVNE VOJNE v bivši železniški postaji v Redipulji je na ogled razstava z naslovom »Che il bambino Gesù faccia che presto cessi la guerra...«; do 31. januarja od ponedeljka do petka 9.30-12.30, 15.00-18.00, ob sobotah in nedeljah 9.30-12.30, 16.00-19.00.

V MUZEJU SV. KLARE, na Verdijevem korzu v Gorici je na ogled razstava »Habsburžani - Štiri stoletja vladavine v obmejni grofiji 1500-1918«. Uredila sta jo Marina Bressan in Marino De Grassi in vsako nedeljo ob 16.30 nudita brezplačen vođeni ogled razstave. Urnik: do 31. januarja ob petkih in sobotah 10.30-13.00, 15.30-19.00, ob nedeljah 10.30-19.00. Vstop prost.

V DRŽAVNI KNJIZNICI v Ul. Mameli v Gorici je na ogled razstava, ki jo je uredil Luciano Rossetto, z naslovom »Baionette e puntesecche. Incisione, cento anni dopo Anselmo Bucci«. Sodelujejo umetniki: Eva Aulmann, Roger Benetti, Graziella Da Gioz, Arianza Loscialpo, Stefano Luciano, Cesco Magnolato, Raffaele Minotto, Ivo Mosele, Luciana Nespeca, Maristella Pau, Olivia Pegoraro, Francesco Sciacaluga, Elena Sevi, Elisabetta Viarengo Miniotti. Na ogled do 6. februarja od ponedeljka do petka 10.30-18.30, ob sobotah 10.30-13.00.

Gledališče

»**ŠTANDREŽ 2015 - ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN**« v župnijski dvorani Anton Gregorič v Štandrežu v organizaciji PD Štandrež: v soboto, 30. januarja, bo ob 20. uri premiera komedije »Pokojna gospojina mama«, nastopa dramski odsek PD Štandrež v režiji Jožeta Hrovata (ponovitev 31. januarja ob 17. uri). Prodaja vstopnic pri blagajni eno uro pred predstavo ali po tel. 0481-20678, 328-6669048 od 12. do 14. ure.

GLEDALIŠKI FESTIVAL »CASTELLO DI GORIZIA«. NAGRADA MACEDONIO: v gledališču Verdi v Gorici bo danes, 29. januarja, ob 20.30 predstava v furlanščini »Divine Comedie«, nastopa skupina I Trigemini; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI bo v soboto, 30. januarja, ob 20.45 gledališka predstava »Sogni e bisogni«, režija: Vincenzo Salemme. Več na www3.comune.gorizia.it/teatro.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADIŠČU ob 21. uri: 11. februarja »Il pranzo di Babette«, igra Lella Costa; informacije po tel. 0481-969753 in na www.artistiassociaigorizia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V KRMINU ob 21. uri: 5. februarja »Slurp. Lecchini, cortigiani & penne alla bava al servizio dei potenti che ci hanno rovinati«, napisal in nastopa Marco Travaglio; informacije po tel. 0481-532317 ali na info@artistiassociaigorizia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU ob 20.45: 31. januarja ob 17. uri »Hansel e Gretel«. 10. in 11. februarja »La scuola«, nastopajo Vittorio Ciorcalo, Roberto Citran, Marina Masironi, Roberto Nobile, Silvio Orlando, Antonio Petrocelli, Maria Laura Rondanini; informacije pri blagajni gledališča v Tržiču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664; več na www.teatromonfalcone.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU v Novi Gorici bo danes, 29. januarja, ob 20. uri »Švejk«; informacije po tel. 003865-3352247 ali na blagajna@sng-ng.si.

ZIMSKI POPOLDNEVI v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici so v teku gledališke predstave za otroke od 6. leta dalje: v soboto, 30. januarja, ob 16.30 »Storie del Buon Dio«, v izvedbi gledališke skupine Teatro Causa; informacije v uradih CTA, Drevored 20. septembra 14 v Gorici (tel. 0481-537280, 335-1753049, info@ctagorizia.it, www.ctagorizia.it).

Mali oglasi

PRODAM dve diatonični harmoniki H, E, A in B, ES, AS vsako po 1000 evrov; tel. 335-5387249.

PRODAM kmečko zemljišče v Sovodnjah; tel. 0481-21601.

Obvestila

NA KMETIJI KOMJANC ALEŠ v Števerjanu bodo v petek, 5. februarja, ob 18. uri predstavili knjigo Pierpaola Cociannija v italijanskem jeziku o avstroogrskih čeladah v prvi svetovni vojni.

Šolske vesti

AD FORMANDUM vabi na dan odprtih vrat Gostinske šole v ponedeljek, 1. februarja, od 14. do 16.30 v hotelu Best Western Palace (Korzo Italia 63 v Gorici). Obiskovalci bodo spoznali didaktične in izobraževalne aktivnosti Gostinske šole predvsem pa triletni program poklicnega izobraževanja in usposabljanja Gostinski delavec, s katerim lahko pridobijo potrdilo o poklicni usposobljenosti za kuharja ali natakarja. Starši in dijaki bodo imeli priložnost, da spoznajo dejavnost Gostinske šole, da si ogledajo učilnice in laboratorije, spoznajo učno osebje in pridobijo dodatne informacije o izobraževalni ponudbi za šolsko leto 2016-2017.

TEČAJ ANGLEŠČINE ZA UČENCE 1. IN 2. RAZREDA OSNOVNE ŠOLE bo potekal ob sredah, od 17. do 18. ure, od 17. februarja do 11. maja v Dijaškem domu v Gorici. Cena za celoten tečaj je 45 evrov. Informacije in vpisovanje do zasedbe mest po tel. 0481-533495 v popoldanskih urah.

VISOKA ŠOLA ZA UMETNOST Univerze v Novi Gorici organizira 12. in 13. februarja informativne dneve za akademsko leto 2016-17 v prostorih visoke šole v palači Alvarez v Diazovi ulici 5 v Gorici: Digitalne umetnosti in prakse (prva stopnja) v petek, 12. februarja, ob 10. in 15. uri ter v soboto, 13. februarja, ob 10. uri; Medijske umetnosti in prakse (druga stopnja) v petek, 12. februarja, ob 13. uri in v soboto, 13. februarja, ob 11. uri.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA DOBERDOB obvešča, da bo informativni sestanek za vpis v nižjo srednjo šolo v Doberdobu za družine iz Doberdoba danes, 29. januarja, ob 17.30.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA DOBERDOB obvešča, da bo dan odprtih vrat v otroškem vrtcu Črčiček v Doberdobu v torek, 2. februarja, od 10.30 do 11.30. Informacije po tel. 0481-78009.

V PALAČI LOCATELLI v Krminu je odprta razstava z naslovom »Thea Grusovin Geromin. Ricordi di una vita in punta di pennello«, ki jo organizira kulturni krožek Tullio Cralli iz Gorice. Razstavo predstavlja Serenella Ferrari, ki je uredila katalog; na ogled bo do 29. februarja ob petkih, sobotah in nedeljah 15.30-18.30.

V GRADIŠČU: v galeriji Spazzapan v palači Torriani, Ul. Ciotti 51, je na ogled razstava z naslovom »Natura e design. Le collezioni Gervasoni dal 1882 al 2015«; do 6. marca od srede do petka 15.00-19.00, ob sobotah in nedeljah 10.00-19.00; informacije po tel. 0481-960816 ali www.galleriaspazzapan.it.

Prireditve

V KNJIGARNI LEG na Korzu Verdi 67 v Gorici bo danes, 29. januarja, ob 18. uri predstavitev knjige »L'ultimo canto del Codirosso« Stefanie Conte; informacije po tel. 0481-33776 ali leg@leg.it.

»**REVIJA PEVSKIH ZBOROV GORIŠKE 2016**« v Kulturnem domu Deskle bo danes, 29. januarja, ob 20. uri ter v soboto, 30. in nedeljo, 31. januarja, s pričetkom ob 18. uri. Pobuda v organizaciji Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in Območne izpostave Nova Gorica. Več informacij na www.jskd.si.

V KNJIGARNI ANTONINI na Korzu Italia 51 v Gorici bo danes, 29. januarja, ob 18. uri predstavitev romana Maurizia Platanie »Bauhaus«.

»**PRAZNIK MIRU» V KRMINU** bo v soboto, 30. januarja, v župnijski dvorani Trevisan za mlade od 15. ure dalje in za odrasle od 16. ure. Ob kulturnem programu bo med drugimi gosti tudi novinar Mitja Volčič; ob zaključku bo maša, ki jo bo daroval nadškof msgr. Redaelli in ob 20.45 bo v občinskem gledališču koncert skupine The Sun. Koncert je brezplačen, nujna pa je predhodna najava na naslov thesuncorcommons@gmail.com. Prireja organizacija Azione Cattolica iz Gorice.

SREČANJA Z AVTORJI V SOVO- DENJSKI KNJIZNICI: v torek, 2. februarja, ob 18. uri bo Ferruccio Tassin orisal zgodovino taborišča v Viscu. V torek, 6. februarja, bosta avtor Danijel Čotar in ilustrator Matije Susič predstavila knjigo »Ptičje kvatre«, ki je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi. V torek, 1. marca, bo Barbara Žetko, avtorica knjige »Sedem mostov po prstih«, ki je izšla pred nedavnim pri ZTT, predstavila svoje izkušnje s tapkanjem.

V NOVI GORICI: V knjižnici Franceta Bevka na Trgu Edvarda Kardelja 4 bo v sklopu računalniških delavnic »Z nami po e-znanje« srečanje o spletnih straneh za hrambo dokumentov v torek, 2. februarja, med 17. uro in 18.30; več na www.ng.sik.si.

Pogrebi

DANES V GRADIŠČU: 11.00, Nicola Sgobba (iz hiše žalosti v Ul. Gorizia 67) v stolnici Sv. Petra in Pavla in na pokopališču.

DANES V ZAGRAJU: 15.00, Angela Mauro vd. Bellani (iz goriške splošne bolnišnice), ležala bo od 14.00 dalje v kapeli v Ul. Vittori, sledila bo upepelitev.

DANES V TRŽIČU: 9.30, Luciano Pellegri obred v kapeli bolnišnice, sledila bo upepelitev; 10.00, Rosanna Faccio por. Beraldo obred v kapeli bolnišnice, sledila bo upepelitev.

DANES V BISTRIGNI PRI ŠTARAN-CANU: 11.00, Lina Pizzignacco vd. Pelos (iz tržaške bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

prej do novice

www.primorski.eu

ŽARIŠČE

Ob 60-letnici smrti Michaela Gamperja

ERIKA JAZBAR

Pri nas je ime Michael Gamper (1885-1956) v glavnem neznano, pa čeprav bi se lahko njegova življenjska zgodba krila s tisto katerega od naših zavednih primorskih duhovnikov, ki so živeli za svoje ljudstvo. Če preletimo postaje njegove tuzemske poti, bomo dojel visoki etični, človeški, pa tudi poklicni format njegove osebnosti, saj je bil Michael Gamper dušni pastir, izobraženec in časnikar, ki je bil z besedo in predvsem z dejanji glasnik pravic Južnih Tirolcev v težavni prvi polovici 20. stoletja, ko so se nacionalizmi znesli tudi nad tem obmejnimi prebivalstvom: od konca prve svetovne vojne do fašizma in preko opcij za tretji rajh ter nacistične okupacije do povojnih prizadevanj, da bi ta košček Tirolske pripadel matični Avstriji.

Več je skupnih poti in stičnih točk z nami, ki se začnejo v letih monarhije Austrie Felix v tirolskem Landu, nacionalističnimi izpadi italijanske strani, krščansko socialno politiko duhovnika, ki je bil tudi v družbenem smislu blizu svojim ljudem. Med fašizmom, ki so ga Nemci na Južnem Tirolskem okusili v vseh oblikah, ki smo jih poznali tudi pri nas, so med drugim nanovo napisali 10 tisoč krajevnih imen, saj je bilo dvojezičnih inčič manj kot 50. Ukinili so šolstvo v maternem jeziku, Gentilejeva reforma namreč. Michael Gamper je bil tako leta 1925 ustanovitelj Katakombenschulen (šol v katakombah), kar smo poznali tudi pri nas s skritim poučevanjem slovenskega jezika v župniščih, ki ga je spodbujal zadnji goriški nadškof slovenskega rodu Frančišek Borgia Sedej, uresničevali pa so ga njegovi primorski duhovniki. Tudi Gamper je naletel na gluha ušesa pri vrhovih tedanje Cerkve, zato se je s svojimi učitelji preselil v katakombe, kot so to storili prvi preganjani kristjani.

Zavedal pa se je tudi pomena tiskane besede, časopisov, dnevnikov, tednikov in revij, bil je časnikar in urednik, tri desetletja predsednik založbe, ki je bila in je še danes najpomembnejša tovrstna realnost na Južnem Tirolskem, imenuje se Athesia. Preimenovanje so vsilili med fašizmom, njeno izvirno ime je bilo Tyrolia. Uspelo mu je prebroditi burna leta in ohraniti pri življenju založbo, ki je odigrala bistveno vlogo pri ohranjanju identitete narodne manjšine.

Opcije za tretji rajh leta 1939 pri nas poznamo le v Kanalski dolini. Gamper je bil med maloštevilnimi Južnimi Tirolci, ki so se odločili za

Heimat, da ostanejo torej doma z italijanskim državljanstvom. V tej smeri je agitiral s članki in uvodniki, hodil od vasi do vasi, bil je Dableiber, kot so nazivali tiste, ki so hoteli »tam ostati«. Deležni so bili psovnanja in šikaniranja, češ da so kolaboranti. Pod nacistično okupacijo, ko so pri njih ustanovili operacijsko cono Alpenvorland (pri nas smo imeli operacijsko cono Jadransko primorje), so jih nacisti aretirali, pošiljali pred posebno sodišče, nekaterim je uspelo zbežati. Gamperja so nacisti označili za »sovražnika ljudstva«, rešil se je z umikom v Firence. Iz Dableiberjev je maja leta 1945 nastala Südtiroler Volkspartei (SVP).

Mihael Gamper je pred koncem vojne zaveznikom napisal spomenico, s katero je utemeljil prizadevanja za priključitev Južne Tirolske novi Avstriji, kar je v svojem prvem programu imela tudi SVP, ki je nato sprejela razmejitve ter se pogajala o avtonomiji, medtem ko je bil Gamper do zadnjega prepričan v nujno združitev in je doživljal razmejitve kot veliko zgodovinsko krivico.

Nekaj let pred smrtjo pa je ubesedil Todesmarsch, pohod smrti Južnih Tirolcev, saj je s politiko rimske vlade, naselitvijo 60.000 Italijanov, načrtno industrializacijo ter neizvajanjem avtonomije na Bocenskem tirolska identiteta hiral. To je sprožilo proces, ki je v sedemdesetih letih pripeljal do izredne avtonomije, ki jo ta zemlja pozna še danes.

Mihael Gamper je umrl 15. aprila 1956. Italijansko zgodovinsko je poudarja njegovo vlogo iz svojega zornega kota, marsikje beremo, da je bil predstavnik nemškega iredentizma, nacionalist ipd. No, saj tudi naši primorski duhovniki marsikdaj delijo z njim podobne nazive.

Z Južno Tirolsko nas vežejo večstoletne vzporednice, ki ne segajo le v avstroogrske čase, temveč črpajo iz skupnih vsebin, načel in tudi prizadevanj za pravice avtohtonih narodnih manjšin. Binomij narodnost - vera, zbirnost v politiki, avtonomistične ideje, pomen identitete: škoda, da smo se temu skupnemu bogastvu v povojnem obdobju odpovedali in se je s časom v glavnem izgubilo. Izbrali smo drugačno pot, pot ideologije, ki nas je pripeljala drugam. O tem, kje smo pristali, naj pišejo drugi. Moj namen je bil le ta, da opozorim na lik, ki ni šel skozi sito vsebin, osebnosti in sporočil, ki jih naši skupnosti v povojnem času namenjajo mediji, zgodovinarji, raziskovalci, pisci, šolniki, in ga zato v naši zavesti ni.

BRESTANICA - Razstava v gradu Rajhenburg

Zametek evropskega muzeja o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi

BRESTANICA - V muzeju gradu Rajhenburg nad Brestanico so odprli dokumentarno razstavo o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi, ki jo je pripravilo Društvo izgnancev Slovenije 1941 - 1945. Predstavili so tudi pobudo za Evropski muzej žrtev fašizma in nacizma na Rajhenburgu, kjer je bilo leta 1941 največje taborišče za izgon Slovencev. Predsednica Društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič je ob odprtju razstave povedala, da so dan pred svetovnim dnevom spomina na žrtve holokavsta odprli razstavo, ki jo je društvo pripravilo kot zametek evropskega muzeja o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi in drugimi narodi.

Na razstavi so prikazali le ledno zbrano dokumentarno gradivo o nasilju nad Rusi, Poljaki, Čehi, Ukrajinci, Belorusi, Srbi, Hrvati in Slovenci v Avstriji ter Italiji. Pri posredovanju slikovnega in drugega gradiva pa so pomagali nekateri člani Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev oziroma žrtev fašizma in nacizma med letoma 1920 in 1945, je dodala.

Razstavo so z njenim odprtjem predali v varstvo Občini Krško in Kulturnemu domu Krško, ki upravlja z Mes-

Grad Rajhenburg nad Brestanico na Dolenjskem

izgon Slovencev si tudi prizadeva, da bi razstava postala stalna ter da bi se pridružila rajhenburški že postavljeni stalni postavitvi o slovenskih izgnancih.

Pri svoji pobudi za ustanovitev evropskega muzeja so se začeli povezovati tudi s sorodnimi evropskimi organizacijami in društvi, je med drugim povedala Žnidaršičeva.

Kustosinja Muzeja novejših zgodovine Slovenije in vodja brestaniške muzejske enote, zadolžene za tematiko slovenskih izgnancev, Irena Fürst, pa je glede zamisli evropskega muzeja žrtev fašizma in nacizma novinarjem pojasnila, da so po prenovi gradu Rajhenburg tam leta 2014 postavili stalno muzejsko razstavo o slovenskih izgnancih.

Da bi odprta razstava Društva izgnancev Slovenije postala stalna in del predlaganega evropskega muzeja, bi se sicer morali dogovoriti na ustrezni ravni. Pri tej gre namreč predvsem za vprašanje širše internacije med slovanskimi narodi in ne toliko izgnancev. Hkrati pa so vsi razstavnici prostori gradu Rajhenburg že zasedeni z drugim stalnimi zbirkami, je še opozorila Fürstova. **(sta)**

Na razstavi o nasilju nad Rusi, Poljaki, Čehi, Ukrajinci, Belorusi, Srbi, Hrvati in Slovenci v Avstriji ter Italiji.

tnim muzej Krško in razstavišči gradu Rajhenburg. Hkrati pa društvo upa, da bo ta postala zametek omenjenega evropskega muzeja, je nadaljevala njegova predsednica.

Leta 1991 ustanovljeno društvo s približno 9.500 člani je sicer pobudo za omenjeni evropski muzej dalo že leta 2002. Ob ohranjanju dejavnega zgodovinskega spomina na genocidno okupacijo Slovenije in

TDD Predstavlja, z Iztokom Spetičem o nasilju med najstniki

Tedensko poglobitveno srečanje slovenske informativne redakcije deželne sedeža Rai TDD Predstavlja tokrat sovпада s tednom, ki ga vse deželne redakcije Rai posvečajo varnosti in zakonitosti. V oddaji bo tako v ospredju medvrstniško nasilje. Ivan Bajc se bo o tem vprašanju pogovoril s psihologom in psihoterapevtom Iztokom Spetičem, ki se s to obliko nasilja med mladostniki ukvarja tudi na naših šolah. Beseda pa bo tekla tudi o ostalih težavah, s katerimi se spopada odrasčajoča mladina, ki večkrat potrebuje kvalificirano psihološko podporo.

Režijo oddaje je podpisala Loredana Gec. Ponovitev bo v sredo, 3. februarja, pred televizijskim dnevnikom.

PISMO UREDNIŠTVU

»Začeli so s tem, da bodo napravili red ...«

Živimo v čudnih časih, za katere marsikdo meni, da so primerljivi z onimi med prvo in drugo svetovno vojno. Vojna?! Pa se sploh zavedamo, kaj pomeni vojna? Totalna vojna v razmerah globaliziranega sveta! Spet (svetovna) vojna? Sovražstvo, ker si drugačen, ker nisi pripadnik »mojega« naroda, ker si druge vere, ker si njihov ali nikogaršnji ... Fašizem?

Pesnica Erna Muser in njena prijateljica Vida Zavrl, obe aktivistki Osvobodilne fronte, aretirani in odgnani na suženjsko delo v Nem-

čijo, sta po vojni pripravili monografijo o ženskem koncentracijskem taborišču Ravensbrück (Ljubljana, 1971). Uvodoma sta izpostavili nekaj misli različnih avtorjev o fašizmu in nacizmu. Navajam jih kot najresnejši opomin pred obujanjem diktatur in v osvežitev odgovornosti voditeljem držav(e), demokratičnim strankam in gibanjem, z leve in z desne.

Vicki Baum, avstrijska pisateljica, 1888 – 1960, o pojavu fašizma: »Začeli so s tem, da bodo napravili red v Evropi, a nasledek vsega je bil kaos, zmeraj večji kaos.«

Dr. Marja Grölmusec, lužiško-srbska pisateljica, 1896 – 1944 (umr-

la v Ravensbrücku): »Bistvo fašizma je, da sme samo eden delati politiko ... Diktator izsrka svoji deželi politično kri ... in dežela propada zaradi politične slabokrvnosti.«

Ignazio Silone, italijanski pisatelj, 1900 – 1978 o možnosti dialoga: »S fašizmom ni mogoče razpravljati.«

Danes se oglašam z mislijo na vse trpine sedanjega, prihodnjega in tistega groznega časa pred skoraj osemdesetimi leti. Trpko izkušnjo izdajstva, mučenja in poniževanja so v letih 1941-45 izkusili tudi moji bližnji. Samo iz moje vasi jih je sedemnajst (17) za vedno ostalo v Nemčiji. Brez groba. »In gnojili bo-

ste nemško zemljo,« je vzkliknil nacistični veljak. Teta se je izčrpana in hudo bolna komaj vrnila, ženin stric pa je živ zgorel v krematoriju.

Oglašam se s šibkim glasom posameznika. Za življenje. Za korak v pravo smer, od pameti k modrosti, od bivanja k sobivanju, od žitja k sožitju, od imeti k biti.

Radivoj Pahor

KMEČKA ZVEZA Podpora za nakup lesenih sodov

Kmečka zveza obvešča, da je Dežela FJK izdala razpis za predstavitev vlog za podporo pri nakupu lesenih sodov namenjenim zorenju in staranju vin (tudi barriques).

Sklep deželnega odbora določa pomoč v višini 40% predvidenega stroška. Vloge je treba predstaviti izključno preko spletnega portala SIAN, do 29. februarja 2016. Za vročitev prošenj in ostalih potrebnih dokumentov na Deželo, pa je čas do 7. marca 2016.

Za podporo lahko zaprosijo vinarska podjetja v deželi FJK. Najnižja vrednost nakupa znaša 5.000,00 €, za podjetja s sedežem v tržaški pokrajini pa 3.000,00 €. Razpis predvideva tudi obveznost uporabe sodov najmanj za dobo petih let po prejetju podpore. Razpoložljivi sklad je 400.000,00 €. V primeru, da sklad ni zadošten za finansiranje vseh vlog, se upošteva sledeča prednostna lestvica: kmetije, ki jih upravlja podjetnik vpisan v pokojninski sklad INPS in ni še dopolnil 40 let starosti; kmetije, ki jih upravlja podjetnik vpisan v pokojninski sklad INPS in ima vsaj enega sorodnika, ki je sodelavec in ni dopolnil 40 let starosti; kmetije, ki jih upravlja podjetnik vpisan v pokojninski sklad INPS, ki nimajo zgoraj opisanih pogojev; kmetije, ki jih upravlja podjetnik, ki ni vpisan v pokojninski sklad INPS in ni še dopolnil 40 let starosti; vse ostale kmetije.

V primeru enakih pogojev prosilcev ima prednost tisti, ki predvideva višjo investicijo.

Prošnji je treba predložiti tehnični opis investicije ter tehnično ekonomsko poročilo o izbiri predračuna med tremi predloženimi ponudbami (preventivi).

Kmečka zveza je na razpolago za podrobnejše informacije in izpolnjevanje vlog v uradih v Trstu (040/362901), Gorici (0481/82570) in Čedadu (0432/703119).

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786350
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

Messina na All Star Game

NEW YORK - Bližajoči All Star Game severnoameriške košarkarske lige NBA po vsej verjetnosti ne bo dočakala italijanskega zvezdnika na parketu v Torontu, na klopi Zahoda bo ob 66-letnem trenerju Spursov iz San Antonia sedel tudi njegov pomočnik in novopečeni selektor italijanske košarkarske reprezentance Ettore Messina. Trenerska dvojica bi lahko, čeprav so možnosti zelo skromne, vpo-klicala tudi italijanskega zvezdnika Danila Gallinarija, ki bi lahko postal prvi italijanski košarkar z nastopom na prestižni tekmi zvezd.

Bernardi na poti Modene

LUKSEMBURG - Po skupinskem delu odbojkarske Lige prva-kov se je žreb šestih novih parov nasmešnil italijanskim ekipam. Trento po igral proti belgijski ekipi Asse Leni, Civita-nova proti arkasu iz Izmirja, medtem kot Modena proti Hal-bank iz Ankare, ki ga vodi Lorenzio Bernardi. Ostali pari: Lotos Trefl Danzica (Pol) – Zenit Kazan (Rus), Tours (Fra) – Belgorod (Rus), Skra Belchatow (Pol) – Ziraat Ankara (Tur). Zaključni del turnirja bo med 16. in 17. aprilom v Krakovu.

TENIS - Odprto prvenstvo Avstralije

Vse po starem

MELBOURNE - Srbski teniški igralec Novak Đoković se je po zmagoslavju nad Švicarjem Rogerjem Federerjem s 6:1, 6:2, 3:6 in 6:3 uvrstil v finale odprtega prvenstva Avstralije v Melbournu. Prvega igralca na svetu in prvega nosilca turnirja z nagradnim skladom 28,36 milijona evrov v finalu čaka zmagovalce kanadsko-bri-tanskega dvoboja Miloš Raonić - Andy Murray. Uvodna niza sta minila v absolutni prevladi 28-letnega Srba, ki je rekorderja po številu zmagoslavij na turnirjih za grand slam iz Švice - Federer je dosegel kar 17 tovrstnih zmag, od tega je sedemkrat slavil v Wimbledonu, petkrat v New Yorku, štirikrat v Melbournu in enkrat v Parizu - zasenčil v vseh teniških prvinah.

Srb je v uvodnih dveh nizih prikazal igrivo in raznovrstno predstavo ter uvodna dva niza dobil po vsega 54 minutah igre, 34-letnemu Federerju pa je prepustil vsega tri igre. Na osrednjem igrišču v Melbournu je šele tretji niz prinesel izenačeno predstavo, Švicar se je namreč podal v odprt lov za Srbom, zaigral bolj tvegano in drzno ter povzročil veliko več pregledov v uvodnih dveh nizih dominantnemu Srbu. Tudi gledalci so stopili na stran teniškega veterana, vseskozi so ga glasno spodbujali in z ovacijami nagrajevali vsako njegovo uspešno potezo. Švicar je dobil dodatno energijo, v tretjem nizu povedel s 5:2, z velikim navdušenjem do zadnjega ktička napolnjene Rod Laver Are-ne pa niz po 45 minutah igre dobil s 6:3.

V četrtem nizu se je odvijal zelo ize-načen boj, vsak igralec je imel začetni uda-rec v svoji posesti, v osmem pa je Đoković odvzel servis tekmecu in povišal na 5:3, nato pa je branilec lanskega naslova - na tem turnirju je skupno zmagal petkrat, ob tem še trikrat v Wimbledonu ter dvakrat v New Yorku - zanesljivo serviral ter dobil dvoboj po dveh urah in 23 minutah.

»Uvodna dva niza sta bila naravnost popolna, kar je zelo pomembno v dvobojih proti Federerju, ki je skozi celoten turnir igral na zelo visoki ravni in do polfinala izgubil le en niz. Vedel sem, da bo agresiven in ve-liko igral na mreži, vendar sem bil na to pri-

pravljen,« je po dvoboju dejal Đoković in do-dal: »Veliki finale bo ne glede na tekmece pra-va poslastica. Raonić je v zadnjem času ze-lo napredoval, Murray pa je zelo kakovosten tek-mec. Pred mano sta dva dneva premora in naredil bom vse, da se čim bolje pripra-vim na finalni obračun.«

Včeraj sta bila v Melbournu na spo-redu tudi ženska posamična polfinalna dvoboja. Američanka Serena Williams je na dobri poti, da ubrani lansko zmago z odpr-tega teniškega prvenstva Avstralije v Mel-bournu in osvoji še svoj 22. turnir za grand slam. Američanka je ugnala Poljakinj-o Agnieszko Radwansko s 6:0 in 6:4, v finalu pa bo igrala z Nemko Angelique Kerber, ki je bila boljša od Britanke Johanne Konta s 7:5 in 6:2. (sta)

34-letna ameriška teniška igralka Serena Williams se je rodila leta 1981 v kraju Saginaw v Michiganu v Združenih državah Amerike

ANSA

ALPSKO SMUČANJE

Tina in Andrea

»Partnerski odnos je pomembnejši od dosežkov« - Na Pohorju kot gledalka

KRANJSKA GORA - Nekdanji vodja ekipe Tine Maze **Andrea Massi** je v tej sezoni v svetovnem pokalu alpskega smu-čanja v vlogi svetovalca v slovenski repre-zentanci. V primeru, da bi se Tina Maze odločila za nadaljevanje športne poti, pa se ne vidi več v vlogi vodje ekipe. To naj bi si-cer odločila čez kak mesec. »Sedaj je na prvem mestu najin osebni odnos, prej je bi-lo drugače,« je pojasnil Massi. Življenjski so-potnik Tine Maze je dodal: »Če se bo odlo-čila za nadaljevanje športne poti bo mora-la do Söldna, do začetka sezone, ali če se bo odločila le za hitre discipline, do Lake Loui-sa, delati s polno paro. Sestaviti bomo mo-rali ekipo, nekaj imen že imam, ji bom po-magal pri tem, potem pa se bo morala odlo-čiti, kdo ji bo vodil celoten program. Mislim, da ne bi bilo prav, če bi bil znova jaz tisti na čelu ekipe. Imam težko roko, kup napak, najin odnos je trpel, šport je imel prednost

pred najinim osebnim življenjem. Sedaj pa je na prvem mestu partnerski odnos.«

Tina Maze še vedno precej dela na svoji fizični pripravljenosti. »Potrebuje vzdrževanje kondicije. Po fizioloških zaka-nih tekmovalka, ki je trenirala po 8500 do 9000 ur v zadnjih sedmih, osmih letih, ni-sem še točno izračunal, potrebuje konti-nuiteto, predvsem iz psihičnega, pa tudi anatomsko-fiziološkega vidika. Ker imam druge zadolžitve, mora sama delati. To je drugače kot v času kariere, ker je imela ved-no od a do ž napisane programe in moti-vatorja, ki jo je gнал, vendar ji gre v zadnjem času že kar dobro,« je ocenil Massi.

Ne strinja se z Mazejevo, da bi se mo-goče, če bo nadaljevala, posvetila le hitrim disciplinam. »To je stvar želje, ni fizično omejena, čeprav ima čez 30 let. S trenu-no konkurenco v svetovnem pokalu nima omejitev. Zavedam pa se sedaj, ko gledam druge ekipe, kakšna velika razlika je bila v našem sistemu. Me čudi in je sramota za naš šport, ker se mladi ne ukvarjajo z vse-mi disciplinami. Sam česa takega s Tino ne bi nikoli naredil. Šli smo v boj v vseh di-sciplinah in nam je tudi uspelo. Ne verja-m, da ni možno ponoviti naše zgodbe. Plavalci, atleti in drugi trenirajo ogromno, ne vidim razloga, zakaj bi bil smučar tak frajer, da bi naredil tri ali štiri vožnje in od-šel potem domov.«

Rad dela s slovensko reprezentanco. »Zelo sem vesel, da sem dobil to priložnost. V teh mesecih so mi zlasti mlajši dali ve-liko emocij, kar je zame koristno in dobro. Vloga mi pristaja, veseli me dogovora s Smučarsko zvezo Slovenije, bili smo učinkoviti in kar žal mi je, da nisem bil danes v Garmischu ... Na smuku v Kitzbühlu sem bil na najtežji poziciji ob progi in je bilo za-me zelo stresno. Tini bi znal takoj svetova-ti, ostalih tekmovalcev ne poznam od a do ž, moram paziti pri besedi, biti moram ze-lo natančen. Se pa ne strinjam s prekinit-vijo tekme v Kitzbühlu, toda pravil ne do-ločam jaz,« je končal Massi.

Tina Maze je v sezoni, v kateri ima tekmovalni premor, ob koncu lanskega le-

Andrea Massi in Tina Maze na arhivskem posnetku

ta začela delati kot strokovna sodelavka med prenosi za televizijsko mrežo Euro-sport. V okviru svojega smučarskega dne-va v Kranjski Gori je dejala, da se o nada-ljevanju športne poti še ni odločila, ob mo-rebitni vrnitvi pa se verjetno ne bo pono-vno posvetila vsem disciplinam. »Preklopiti na normalno življenje po tako dolgi kari-ri je v zelo kratkem času težko. O nadalje-vanju ali koncu tekmovalnega smučanja se še nisem odločila. Dejansko pogrešam smu-čanje, pogrešam zavoje, tekmovalnost, ne pogrešam pa količkov,« je dejala najboljša slovenska športnica. Trikrat je zmagovala na Zlati lisici v Mariboru, kjer bo jutri in v nedeljo svetovni pokal. Tokrat bo pod Po-horjem le v vlogi gledalke, največja priča-kovanja pa bodo usmerjena v Ano Drev.

Mazejeva je smučji zamenjala za no-vinarski mikrofoni. »Odlično se počutim v tej novi vlogi in mi je domača. St. Moritz, kjer bom delala letos za Eurosport na finalu svetovnega pokala, bo nov izziv. Kot tek-movalka sem se ukvarjala samo s sabo, no-va vloga pa je razbremenjujoča in iščem zgodbe ter se ukvarjam z drugimi. Če ne bom tekmovala, bom lahko nadaljevala v tej smeri. Rada govorim o stvareh, ki jih po-znam. Zato se mi zdi pametno, da ostajam v športu, ki ga živim in doživljam ter la-hko tudi prek televizijskih ekranom to delim z ljudmi.« (sta, jng)

ALPINIZEM - Planinska zveza Slovenije

Markovičeva, Škofic in indijski Kašmir

LJUBLJANA - Mina Marković je najuspešnejša športna plezalka, Domen Škofic pa najuspešnejši športni plezalec minulega leta. Oba sta pričakovano pre-jela omenjena laskava naslova, potem ko sta tudi v minuli sezoni postavljala mej-nike in krojila vrh svetovnega tekmo-valnega športnega plezanja. Markoviče-va je začetek sezone v težavnosti začela z zlato kolajno in naslovom evropske prvakinja. Za Škoficem je najboljša se-zona doslej, saj je dosegel tisto, kar je že nekaj časa viselo v zraku. Na tekmah sve-tovnega pokala v težavnosti je trikrat stal na odru za zmagovalce, piko na i pa je postavil s svojo prvo zmago na tekmi v belgijskem Puursu. Planinska zveza Slo-

venije je včeraj na Gospodarskem raz-stavišču podelila priznanja in nagrade najboljšim v vseh športnih panogah, združenih pod njeno okrilje. Nejcu Ku-harju je pripadel naslov najuspešnejše-ga turnega smučarja, Janezu Svoltšaku pa naslov najuspešnejšega lednega plezalca v letu 2015. Podelili so tudi nagrade za izstopajoče alpinistične dosežke. Naj-u-spešnejša slovenska alpinista leta 2015 sta člana alpinistične naveze Marko Prezelj in Urban Novak, ki sta lani jeseni v vzhodnem delu gorovja Kašmir v Indiji preplezala prvenstveno smer na 6173 metrov visoko goro Cerro Kištvar. Na-slov najuspešnejše alpinistke v minulem letu je pripadel Anastasiji Davidovi.

Rim 2024 se bo predstavil

RIM - Italijanski olimpijski komi-te bo načrt za kandidaturu za olimpijske igre Rim 2024 uradno predstavil 17. februarja.

Iz Kopra v Francijo

NOVA GORICA - Slovenska re-prezentantka Sara Valenčič, ki je na začetku letošnje sezone okre-pila vrste odbojkaric GEN-I Vol-lejja, bo svojo kariero nadaljeva-la v Franciji. Do konca sezone bo igrala za francosko ekipo Stella Calasai. Za 25-letno odbojkarico iz Kopra bo Stella Calasai drugi klub v tujini. V sezoni 2012/13 je igra-la za belgijsko ekipo Dauphines Charleroi, sicer pa bo to njen še-sti klub.

Novogoričan ni v formi

BERLIN - Najboljši slovenski nam-iznoteniški igralec Bojan Tokić tu-di na mednarodnem prvenstvu Nemčije v Berlinu ni prekinil seri-je slabših nastopov na turnirjih sve-tove serije. Novogoričan, trenutno 65. igralec sveta (januarja je pri-dobil štiri mesta), je izpadel v tret-jem krogu kvalifikacij, s 4:2 ga je premagal Nemec Steffen Mengel. **KOŠARKA - Evroliga**, skupina E: Fenerbahçe - Cedevita 86:73; sku-pina F: Real Madrid - Olympiacos 84:72, Cska - Bamberg 91:70.

SP V RUSIJI 2018 Živalski »orakelj« bo surikata

JEKATERINBURG - Surikata z imenom Suri iz živalskega vrata v Jekaterinburgu bo »živalski orakelj« nogometnega svetovnega prvenstva leta 2018 v Rusiji, so potrdili pri-reditelji SP in živalskega vrta. »Suri ima izkušnje,« je povedal predstavn-ik živalskega vrta Permjakov, saj je že pomagal pri napovedovanju izi-dov na evropskem prvenstvu 2012 in pravilno napovedal izid 4:1 na tek-mi med Rusijo in Češko. »Trenutno preizkušamo dve možnosti, kako bo Suri napovedoval, a imamo še kar nekaj časa za končno odločitev,« še pravi Permjakov. V živalskem vrtu za Surija pripravljajo labirint z dvema izhodoma, od katerih bo vsak na-menjen enemu nastopajočemu mo-štvu, drugo možnost pa sta dve po-sodici za hrano, od katerih bi bila vsaka postavljena za eno ekipo.

O DERBIJIH

Jan Grgič

jan.grgic@primorski.eu

Sveti ali prekleti?

V prihodnjih desetih dneh bomo imeli priložnost, da si ogledamo tri »močne« derbije. Prvega, na katerem lahko že vnaprej napovemo, da se bo zbralo največ ljudi, bomo videli že jutri v Križu, kjer se bosta pomerili ekipi slovenskih klubov v nogometni elitni ligi. Vesna - Kras je pravi »el clasico«. Kot je nekoč bil Primorje - Zarja ali Primorje - Vesna. Drugi bo prav tako jutri, nekaj ur kasneje na Stadionu 1. maja v Trstu. Med seboj se bodo pomerili košarkarji Bora in Brega. Tudi v tem primeru že vnaprej vemo, da bo dvorana Bojana Pavletiča nabito polna. Tretji »big match« bo drugi konec tedna. Na pustno nedeljo bo v repenski občinski telovadnici pri državnemu B2-ligašu Slogi Tabor Televita gostila goriška združena ekipa Olympie.

Derbiji so napeti, zanimivi, posebni. So del športne folklorne. Morda so najbolj pričakovane tekme igralcev v vseh športnih panogah. Lepo je igrati proti prijateljem, znancem, in jih seveda premagati ter se iz njih nato tudi norčevati. Navijači pričakujejo tovrstna športna dogajanja. Odborniki naših društev (predvsem blagajnik) tudi, saj ponavadi priteče v blagajne nekaj svežih (prepotrebni) novcev.

Če so derbiji po eni strani koristni, po drugi strani razdvajajo. Včasih (večkrat) pride do slabe krvi, do zamer in nepotrebnih trenj. Različni navzkrižni interesi privedejo do nesodelovanja med društvi. Najhujšo ceno plačujejo mladinske ekipe, saj ne uspejo sestaviti skupnih selekcij, skupnega mladinskega programa. Če pa do tega le pride, so težave velike.

Morali bi se torej odločiti: derbiji in folklor ali skupaj do višjih bolj ambicioznih ciljev? Kompleksno vprašanje, ki zahteva tehten razmislek.

V NG »rekordno« zamejcev

Na 21. mednarodni šahovski turnir Hit Open, ki se bo danes začel v Novi Gorici, je letos vpisano rekordno število zamejcev. V A turnirju so že prijavljeni mojster Pino Lakovič, prvokategorniki Elia Riccobon, Matej Gruden in Saša Kobal ter drugokategorniki Enrico Genzo, Igor Lakovič, Jan Gergolet in Lejla Juretič. V B turnir, namenjen mlajšim igralcem pa se bosta predvidoma vpisala Jaro in Jasna Breclj. Ob dobri igri se lahko naši tekmovalci uvrstijo tudi v prvo petdeseterico oz. med elito tistih, ki imajo več kot 2000 elo točk. Turnir bo predvsem pomemben za Elio Riccobona, ki bi lahko dosegel naziv mojstrskega kandidata, in Enrica Genza, ki bi lahko postal prvokategornik. (mo)

KOŠARKA - V deželni C-ligi silver derbi Bor Radenska - Breg na Stadionu 1. maja v Trstu

2:0 ali mašččevanje?

KOŠARKA - Trenerja Bora in Brega
Želita, da bi se ljudje zabavali in uživali

Dean Oberdan (Bor Radenska)

Tomo Krašovec (Breg)

Vsaka zmaga šteje v košarki dve točki, uspeh na derbiju pa ima vendar nekoliko večjo težo, čeprav trenerji večkrat tega ne priznajo. Ne glede na to sta Breg in Bor pripravljena na jutrišnji spopad, tako Tomo Krašovec kot Dean Oberdan pa ne bosta razpolagala s popolnim igralskim kadrom. Med igralci Bora je pod vprašajem nastop Doza, saj je center zbolel, poleg tega pa še okreva po poškodbi, odsotna bosta zagotovo Marchesan in Albanese, medtem ko naj bi bil Bole nared. Okrnjen bo tudi Breg, ki bo nastopil brez Spigaglie (poškodba mečne mišice), vprašljiv pa je tudi nastop Cigliance.

»Slišal sem govorice, da se želi Breg mašččevati za poraz iz prvega dela prvenstva. Sam v to ne verjamem, računam pa, da bo vladalo na Stadionu 1. maja lepo vzdušje. Derbijem sledi nekoliko več gledalcev, tako da bo kar prijetno, nato pa naj zmaga boljša ekipa. Sami bomo nastopili sproščeno, saj bomo igrali proti vodilnemu na lestvici, tako da zagotovo ne gre za srečanje, ki ga moramo absolutno osvojiti,« napoveduje trener Bora Dean Oberdan.

Tudi krmar Brega si želi, da bo jutrišnja tekma košarkarski praznik. »Upam, da se bodo ljudje zabavali in uživali. Tekma v prvem delu prvenstva bolj malo šteje, saj smo mi danes popolnoma različna in bolj uigrana ekipa. Verjamem pa, da se bodo igralci Bora maksimalno potrudili, saj imajo vsa moštva, ki nastopajo proti vodilni sili prvenstva, še dodatne motivacije. Zaustaviti bomo morali njihove protinapade, pripravili pa smo se tudi na Borovo consko postavitev obrambe,« razlaga Tomo Krašovec. (av)

Na derbiju v Dolini so slavili zmago košarkarji Bora Radenske

FOTODAMJ@N

NOGOMET - Sistiana, društvo iz Občine Devin Nabrežina

Trkajo na vrata ZSŠDI

Veliko je slovenskih članov in odbornikov - Že sodelujejo z Vesno na mladinskem področju

Po lanskim zmagi Sistiane v finalu končnice prvenstva 1. amaterske lige proti Bregu, je predsednik zahodno kraškega kluba Andrea Disnan izjavil, da bo društvo zaprosilo včlanitev v Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. Želja sesljanskega kluba izhaja iz dejstva, da so društveni odbor, člansko moštvo in mladinske ekipe sestavljene iz številnih slovensko govorečih članov.

Po tekmi zadnjega kroga promocijske lige med Primorcem in Sistiano v Trebčah je kapetan sesljanskega moštva Alen Carli pred mikrofonom novinarja slovenske redakcije deželnega sedeža Rai, na vprašanje o možnosti včlanitve Sistiane v ZSŠDI, odgovoril, »da je to nujna poteza in, da pogovorji v tej smeri že potekajo.«

Možnost, da bi zaprosili za članstvo v ZSŠDI, je ponovno potrdil tudi predsednik Andrea Disnan: »Uradno prošnjo včlanitve nismo še pripravili, neuradni pogovori pa so v teku. Vemo, da bi na tak način vstopili v veliko športno družino Slovencev v Italiji in kot se spodobi v takih primerih, bomo najprej potrkali in se obnašali kot gostje,« je dejal Disnan, ki je obenem dodal: »Želimo si, da bi se naši slovenski nogometaši in odborniki počutili ponosne, da se lahko preko naših barv počutijo polno-

pravni del slovenskega športa v Italiji.«

Pravilnik ZSŠDI zahteva, da včlanjen društva morajo delovati v interesu Slovencev v Italiji, odbor mora biti slovenski, pogovorni jezik tudi. Do uradnega stika med Sistiano in ZSŠDI-jem še ni prišlo. Predsednik ZSŠDI Ivan Peterlin je o delovanju Sistiane občasno obveščen preko formalnih pogovorov s predsednikom Vesne Robertom Vidonijem. Kriško društvo že več časa tesno sodeluje s sesljanskim klubom na mladinskem področju. »Kontakta doslej ni bilo. Sicer postopek predvideva predstavitev statuta, izvršni odbor prošnjo analizira in nato o sprejetju članstva odloča izvršni odbor ZSŠDI. Ovíra bi lahko v tem primeru bila jezik, ampak ne poznam dovolj razmer v tem klubu, razen to da na mladinskem področju sodeluje z Vesno,« je namene sesljanskega društva komentiral Peterlin.

Pri Sistiani so pripravljene na kompromise. Med temi na dvojezično preimenovanje kluba. Pri tem bi po razmišljanju odbora društva sedanji uradni naziv ASD Sistiana Duino Aurisina, spremenili v Sistiana-Sesljan. Popolnega dvojezičnega naziva pa nogometna zveza ne bi sprejela, saj po pravilniku uradno ime društva ne sme presegati 23 znakov.

Pomembno vlogo v tej zgodbi, ki naj-

brž nima precedensov v zgodovini slovenskega športa v Italiji, bo imel tudi športni vodja in pokrovitelj sesljanske ekipe, cirovejski podjetnik Kristjan Pacor, ki je pred štirimi leti pristopil k Sistiani in odtlej pripomogel dobrim rezultatom in dvojnemu napredovanju iz 2. amaterske vse do promocijske lige. Prvi uradni sestanek med predstavnikoma Sistiane in vodstvom ZSŠDI naj bi bil že prihodnji teden. Vsaj tako nam je napovedal Pacor.

Andrej Marušič

Alen Carli (Sistiana)

FOTODAMJ@N

Sesljanska slovenska kolonija

Sistiana zaseda v letošnji sezoni promocijske lige v skupini B šesto mesto in resno naskakuje uvrstitev v ožjo skupino, ki jamči nastop v končnici za napredovanje v elitno ligo. Na klopi sedi nekdanji trenerjev pomočnik Krasa Michele Campo. Pod njegovo taktirko nastopajo še nekdanja nogometaša Krasa in odmevni imeni na deželni nogometnem scenariju kot sta Alen Carli in Dimitri Batti, poleg njih še nekdanji igralci Vesne Erik Rebula, Thomas Renar (na posodo), Daniel Bubnich, medtem ko je Erik Colja v novoletnem prestopnem roku prestopil k Vesni. Poleg teh sta standardna igralca Sistiane še sezanski napadalec Marko Kočič ter Žiga Miklavc. Trenutni adut slovenskega nogometa v Italiji David Colja je nogometno zrasel pri Sistiani. Moštvo se je po polletnem premoru ponovno pridružil tudi nekdanji igralec Vesne in Krasa Dimitri Batti (letnik 1986). »Ekipi sem na popolno razpolago do konca sezone. Prišel sem, da bom pomagal pomlajenemu moštvu, pri katerem se poznajo še določene vrzeli. Dokaj razvidno je, da nas večina igra skupaj le prvo leto. Treniramo trikrat tedensko, le včasih ob posebnih nastopih štirikrat. Prva želja je vsekakor obstanek, kar bo odveč bo vse dobro, elitna liga ja za nas trenutno zelo oddaljeni cilj,« je dejal Batti. (mar)

de na športni rezultat – oplemenitila prisotnost članov neprofitnega združenja Un canestro per te – ONLUS, ki skrbi za pomoč košarkarjem in športnikom tako na zdravstvenem kot na ekonomskem področju. Bor se je v tem primeru odločil, da bo omenjeni organizaciji namenil izkupiček običajnega nagradnega srečelova.

V deželni D-ligi pa sta naša predstavnikoma odigrala derbi prejšnji teden in ravno po zmagi proti Kontovelu vlada pri Sokolu odlično vzdušje. Vodilna ekipa na lestvici (16 točk) bo tokrat nastopila v gosteh že danes ob 20.45 v Krminu, kjer čaka varovance trenerja Vatovca srečanje proti Albi, ki je doslej zbrala sedem zmag in prav toliko porazov. Hmeljak in soigralci ne smejo podcenjevati nasprotnikov, saj je Alba pred dvema tednoma z odlično predstavo premagala solidno Goriziano (16 točk). Ravno goriško moštvo pa bo jutrišnji nasprotnik Kontovela (10 točk), ki bo v telovadnici na Rouni nastopil ob 20. uri. Lisjaka in soigralce čaka težka naloga, saj igrajo košarkarji Goriziane kot preroreni, odkar je prišlo do zamenjave na klopi, nastopili pa bodo brez poškodovanega Nella Laezze.

V promocijski ligi na Goriškem bo Dom igral že danes ob 20.30 v Štandrežu, kjer čaka varovance trenerja Dellisantija zahtevno srečanje proti Atletismu. (av)

Jadran in Breg OK

UNDER 20 ELITE

Jadran - Ardita 70:54 (20:18, 37:25, 49:41)

Jadran: Kojanec 4, Peric 10, Kocijančič 19, T. Daneu 6, Skoko 2, A. Daneu 15, Cettolo 12, trener Mura. 3 točke: Cettolo 3, Peric 2, Kojanec 1.

Breg - EnergyLab 86:60 (22:12, 21:15, 23:16, 20:17)

Breg: Igor Gregori 10, Pugliese, Gelleni 18, Tul, L. Gregori, Crismani 13, Schiano 13, Bandi, Zobec 8, Giuliani 6, Coretti, Bazzarini 18; trener Kladnik; 3 točke: Bazzarini 4, Schiano 2.

UNDER 14

Ardita Gorica - Bor ZKB 58:42 (15:8, 28:21, 44:29)

Bor: El Baji (-, 0/2, -), Maniago 6 (2/8, 2/6, -), Kovačič 5 (3/4, 1/6, -), Simoniti (-, -, -), Pieri 3 (1/2, 1/7, -), Čok (-, -, -), Bremec (-, 0/2, 0/2), Fontana 3 (1/4, 1/3, -), Terčon 11 (1/2, 2/8, 2/3), Vertovec 7 (1/5, 3/3, -), Favento 7 (1/2, 3/12, -). Trener: Meden Igor. 3 točke: Terčon 2.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik **20.50** TDD
predstavlja, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik
Slo 1

RAI1

6.00 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00,
9.55, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme
6.45 Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie ve-
re **11.10** A conti fatti **12.00** La prova del
cuoco **14.05** 16.40 La vita in diretta **15.00**
Torto o ragione? Il verdetto finale **18.45**
Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.20**
Così lontani così vicini **23.30** TV7

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **7.10** Nad.: Il tocco di
un angelo **7.55** Serija: Un ciclone in con-
vento **9.25** 13.30 Rubrike **10.30** Cronache
animali **11.00** I fatti vostri **13.00** 17.45,
18.20, 20.30, 0.20 Dnevnik in vreme **16.15**
Serija: Cold Case **18.00** Šport **18.50** Serija:
N.C.I.S. **21.00** Zio Gianni **21.10** LOL **21.15**
Serija: L'ispettore Coliandro **23.35** Serija:
The Blacklist

RAI3

6.30 Rassegna stampa **7.00** Buongiorno
Italia **7.30** Buongiorno Regione **8.00** Agorà
10.00 Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **11.55**
14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik, vreme in ru-
brike **12.45** Pane quotidiano **13.10** Dok:
Il tempo e la storia **15.15** Nad.: La casa nel-
la prateria **16.00** Aspettando Geo **16.40**
Geo **20.00** Sconosciuti **20.30** Nad.: Un po-
sto al sole

21.00 Film: In Darkness (voj., '11) **23.15**
Dok. serija: Chiedi a papà

RAI4

13.00 Heroes **14.35** Fairy Tail **15.25** Streg-
he **17.45** Novice **17.50** Rookie Blue **19.25**
Rai Player **19.30** Supernatural **20.20** Once
Upon a Time **22.00** Doctor Who **22.50**
Film: Hansel & Gretel – Cacciatori di streg-
he (fant., '13)

RAI5

14.10 Wild Italy **15.00** Oceani **16.00** Tos-
canini: Il coraggio della musica **18.30** No-
vice **18.35** I tesori dell'architettura **19.35**
Memo – L'agenda culturale **20.30** Rai
Player **20.45** Passepartout **21.15** Dok. film:
Salinger – Il mistero del giovane Holden
23.30 Terza pagina

RAI MOVIE

13.45 Film: The Burma Conspiracy – Lar-
go Winch II (pust., '11) **15.45** Film: Il pri-
mo uomo (dram., '11) **17.30** 0.40 Novice
17.35 Rai Player **17.45** Film: Play the Game
– La partita dell'amore (kom., '09) **19.35**
Film: Giochi d'estate (kom., It., '84) **21.20**
Film: The Contract (krim., '06, i. J. Cusack,
M. Freeman) **22.55** Film: Harry Brown
(akc., '09, i. M. Caine)

RAI PREMIUM

11.20 Nad.: Un posto al sole **12.10** 19.15 Rai
Player **12.15** Nad.: Il maresciallo Rocca
13.15 Nad.: Le ragazze di piazza di Spagna
13.45 Nad.: La ladra **14.35** Anica – Ap-
puntamento al cinema **14.40** Nad.: Cuori
rubati **15.40** Serija: Un medico in famiglia
17.25 0.50 Novice **17.30** Nad.: Il paradiso
delle signore **18.25** Nad.: Pasión prohibida
19.20 Nad.: Terra Nostra **20.10** Nad.: Una
grande famiglia **21.20** Nad.: Sant'Agostino
23.10 Nad.: Non uccidere

RETE4

6.20 Media Shopping **6.50** Nad.: Quincy
9.10 Nad.: Bandolera **9.40** Serija: Carabi-
nieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55
Dnevnik, vreme in prometne informacije
12.00 Serija: Detective in corsia **13.00** Se-
rija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello
di Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **16.10**
Film: Splendore nell'erba (rom., '61, i. N.
Wood) **19.30** Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Dalla vostra parte **21.15** Quarto
Grado

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, promet-
ne informacije, vreme, borza in denar **8.45**
Mattino Cinque **11.00** Forum **13.00** 19.55
Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: Una vita **14.45** Uomini e don-
ne **16.10** Nad.: Il segreto **17.10** Pomeriggio
Cinque **18.45** Caduta libera! **20.40** Striscia
la notizia – La voce dell'invadenza **21.10**
Nad.: Tutti insieme all'improvviso **23.30** Su-
percinema

ITALIA1

6.45 Risanke in otoške oddaje **8.25** Nad.:
Una mamma per amica **10.25** Serija: Ever-
wood **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.05**
Športna rubrika **13.45** Nan.: Simpsonovi
14.35 Nan.: Futurama **15.00** Serija: The Big
Bang Theory **15.35** Nan.: 2 Broke Girls
16.00 Nan.: E alla fine arriva mamma! **16.55**
Nan.: La vita secondo Jim **17.45** Nan.: Mi-
ke & Molly **18.10** Nan.: Camera Café
19.25 Serija: C.S.I. - Scena del crimine
21.10 Serija: The Flash **22.00** Serija: Arrow

23.05 Serija: Gotham

IRIS

13.35 Film: La dottoressa preferisce i mari-
nai (kom., It., '81) **15.20** Film: Tickets (dram.,
'05) **17.25** Film: Camerieri (kom., It., '95, i.
P. Villaggio) **19.20** Serija: Renegade **20.05** Se-
rija: Walker Texas Ranger **21.00** Film: Romeo
deve morire (akc., '00, i. J. Li) **23.15** Film:
Heat (akc., '95, i. A. Pacino, R. De Niro)

LA7

7.30 13.30, 20.00, 0.40 Dnevnik **7.50** Vre-
me **7.55** Omnibus **9.45** Coffee Break **11.00**
L'aria che tira **14.00** Kronika **14.20** Tagadà
16.30 Serija: Il commissario Cordier **18.20**
Serija: L'ispettore Barnaby **20.35** Otto e
mezzo **21.10** Crozza nel Paese delle mera-
viglie **22.40** Bersaglio mobile

LA7D

6.20 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint
6.30 11.20, 19.00 Cuochi e fiamme **8.30**
15.20 I menù di Benedetta **12.55** 0.40 Se-
rija: In Treatment **13.30** Nad.: Grey's Ana-
tomy **17.05** The Dr. Oz Show **18.55** Dnev-
nik **21.10** Nad.: Sex and the City **23.30** La
mala educaxcion

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **10.30** 21.00 Ring
13.00 Aktualno: Musa Tv **13.15** 17.55,
20.20 Oggi è **13.20** 17.45, 19.30, 20.30, 23.00
Dnevnik **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00**
19.00, 23.30, 23.55 Trieste in diretta **20.00**
Aperti cielo **20.05** Happy Hour

LAEFFE

11.00 14.00, 20.00 Il cuoco vagabondo
13.05 Bourdain: Cucine segrete **15.00** Chef
Sara in Italia **15.55** David Rocco: Dolce vi-
ta **17.00** Jamie: Ricette a 5 euro **18.55** Il re
dello street food **21.05** Film: L'età barbari-
ca (kom.) **23.05** Serija: Annika – Crime Re-
porter

CIELO

12.15 13.15 MasterChef USA **13.00** Novi-
ce **14.15** MasterChef Australia **16.15** 18.15

Fratelli in affari **17.15** Tiny House – Picco-
le case per vivere in grande **19.15** Affari al
buio **20.15** Affari di famiglia **21.10** Film:
Codice 51 (akc.)

DMAX

12.30 Property Wars **13.20** Storage Wars
Canada **14.10** 20.20 Banco dei pugni **15.05**
Nudi e crudi **15.55** Matto da pescare **16.50**
Airport Security **17.45** Affari a quattro ruo-
te **18.35** Due macchine da soldi **19.30** Te
l'avevo detto **21.10** Oro degli abissi **23.00**
Prigionieri di viaggio

SLOVENIJA1

6.00 Odmevi **6.55** Dobro jutro **11.15** 18.20
Kviz: Vem! **11.40** Ugriznimo znanost **12.25**
Nad.: Trpljenje mladega Igorja **13.00** 15.00,
17.00, 18.55, 22.35 Poročila, športne vesti,
vreme **13.30** Tarča **14.25** Globus **15.10** Mo-
stovi – Hidak **15.40** 18.10 Otroški program:
OP! **16.30** Duhovni utrip **17.30** Slovenski
magazin **17.55** Novice **18.00** Infodrom
19.30 Slovenska kronika **20.00** Mi pa ga
žlindramo **21.25** Med valovi **22.00** Odme-
vi **23.00** Film: Obsedenost (dram., It., '43)

SLOVENIJA2

6.00 Otroški kanal **7.00** Risanke in otro-
ške odd. **8.00** Zgodbe iz školjke **8.35** To-
čka **9.50** Odd.: Bleščica **10.35** Prislunimo
tišini **11.05** 17.00 Halo TV **12.05** Dobro ju-
tro **14.15** O živalih in ljudeh **14.40** Na vrtu
15.25 Posebna ponudba **16.10** Dober dan
17.50 Migaj raje z nami **18.20** 20.50 Ro-
komet: EP (m), polfinale **20.00** Umetno-
stno drsanje: EP (ž) **22.30** Bučke **22.50** Pol-
nočni klub

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** 23.45 Čez-
mejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovi-
ce **14.30** Zvočno klasični **15.10** Vesolje je...
15.40 Film: V dobrem in slabem (kom.)
17.00 TG dogodki **17.25** Sredozemlje **18.00**
To bo moj poklic **18.35** Vreme **18.40** Pri-
morska kronika **19.00** 22.00, 23.30 Vseda-
nes – Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vse-
danes – Aktualnost **20.00** Dok. odd.: K2
20.30 Najlepše besede **21.00** Gledališka
predstava: Plača vedno Pantalon **22.30** Iz ar-
hiva po vaših željah **23.05** Kratki film: Ob-
zorje dogodkov

POP TV

7.00 Risanke **8.30** 9.40, 11.00, 12.30 Tv pro-
daja **8.45** 15.45 Nad.: Italijanska nevesta
10.10 17.05 Nad.: Odpuščenje ljubezni
11.15 Velika angleška pekarija **12.45** Dr. Oz
13.45 Serija: Zdravnica malega mesta **14.45**
Nad.: Plamen v očeh **16.45** 18.55, 21.55 No-
vice **17.55** Nad.: Usodno vino **20.00** Film:
Načrtovalka porok (rom., '01, i. J. Lopez)
22.30 Eurojackpot **22.35** Film: Mati in hči
(dram., '09, i. N. Watts)

KANAL A

7.00 18.00, 19.50 Svet **7.55** 12.40 Serija: Od-
bita rodbina **8.20** 13.40 Nan.: Vice v pred-
mestju **8.45** Risanke **9.20** Top Gear ZDA
10.15 11.30, 13.05 Tv prodaja **10.30** 18.55
Serija: Komisar Rex **11.45** 17.05 Serija: Ni-
kita **14.10** Film: Skrivno življenje čebel
(dram.) **16.10** 20.00 Serija: Kar bo, pa bo
21.00 Film: 007 – Jutri nikoli ne umre (akc.,
'97, i. P. Brosnan) **23.15** Film: Hrana za du-
šo (dram.)

PLANET TV

11.55 Tv prodaja **12.30** Nan.: Prijatelji
13.05 Nan.: Talenti v belem **14.05** Ellen
15.00 Zdravnik svetuje **16.10** Nad.:
Esperanza **17.10** Film: Vojna med neve-
stama (kom.) **19.00** 21.55 Danes **19.40**
Vreme in šport **20.00** Film: Avtomobili
2 (anim., '11) **22.15** Film: Zarota Eche-
lon (krim., '09)

DROBCI IZ SPOREDA RADIA TRST A

V **Studiu D** po 12.00 poveza s Slovenskim kulturnim društvom Barko-
vlje, kjer je že vse pripravljeno za dreviše srečanje ob Dnevu slovenske kultu-
re. O večeru z naslovom "...in mimogrede tudi o kulturi" bo kaj več povedal pred-
sednik društva Ladi Vodopivec. Mira Fabjan pa bo napovedala nedeljski koncert
Spectrum v župnijski cerkvi na Opčinah, ki ga bosta oblikovali Skupina pevk Vo-
kalArt in priložnostna instrumentalna skupina. **Kulturni dogodki** ob 18.00 ob-
segajo prispevke Primoža Sturmana o zbirki esejev Marije Pirjevec QUESTA TRIE-
STE...Pahor, Rebuta, Košuta e altri saggi sulla letteratura slovena, Robija Šabca o
zadnjem literarnem delu Andreja E. Skubica IGRE BREZ MEJA, Mirjam Drev o slo-
venskem prevodu romana ameriškega pisatelja Johna Williamsa STONER, Leva
Detela o dunajski slovenski kulturno-informativni ustanovi SKICA v letu 2016 in
pogovor z direktorico Narodne Galerije v Ljubljani Barbaro Jaki ob slovesnem
ponovnem odprtju te pomembne slovenske kulturne institucije.

VREDNO OGLEDA

IRIS

Petek, 29. januarja
Iris, ob 23.15

Heat La sfida

ZDA 1995

Režija: Michael Mann

Igrata: Robert De Niro in Al
Pacino

Srečaje dveh legend svetovne
filmske zgodovine seveda omo-
goči zgodbi, da postane tudi
vrhunski film.

Sicer pa je celovečerec pripo-
ved o napetem lovu med krimi-
nalistom in skupino tatov.
Tatovi delujejo pod vodstvom
izkušenega kriminalca Neala
McCauleya, ki ga je zaradi nje-
gove prebrisanosti in pazljivo-
sti praktično nemogoče ujeti.
Neal uspešno izpelje niz ropov
bank, trezorjev in oklepnikov.

Pod taktirko prekaljenega Michaela Manna prvič na velikem platnu v istem
kadru prekrizata jezike in pištole Al Pacino, vrhunski kriminallec, in Robert
De Niro, vrhunski policist.

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar;
7.25 Prva izmena: Dobro jutro, pravljica,
napovednik; 8.00, 10.00 Poročila; 8.10 Ra-
dioaktivni val z Borisom Devetakom in
Markom Sancinom; 10.10 Prva izmena:
Kulturne diagonale – Film, kamera, ekran;
11.00 Studio D; 11.15 Funkcionalna pi-
smenost v družbi znanja; 13.20 Zborovski
utrip; 14.00 Poročila in deželna kronika;
14.10, 14.35, 17.10 Music box; 14.20
Otroški kotiček; 14.40 Jezikovna rubrika,
sledi Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Po-
ročila in kulturna kronika; 17.30 Odpрта
knjiga: Bruno Volpi Lisjak: Vojn po mor-
ju – 15. nad., sledi Music box; 18.00 Kul-
turni dogodki, sledi Music box; 19.20 Na-
povednik, sledi Slovenska lahka glasba;
19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Kronika; 6.30,
8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30 Poročila;
7.00 Jutranjik; 7.20 Jutranja zagonetka;
7.45 Primorske novice; 8.00, 17.30 Vreme;
8.15 Istrski kalejdoskop; 9.00 Dopoldan in
pol; 9.10, 16.20 Prireditve danes; 10.00 Ev-
ropa osebno; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem
tedna; 11.00 Ob enajstih!; 11.45 Pesem in
pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Botrstvo;
14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 17.00 Glasba
po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00
Radio Blabla; 19.00 Dnevnik in kronika;
19.30 Rončel na obali; 21.00 Glasbeni na-
vigator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Ari Zo-
na; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30,
10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30,
15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik,
vremenska napoved in prometne infor-
macije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle
degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.15 Ca-
leidoscopio Istriano; 8.35, 17.33 Eurore-
gione News; 8.40, 14.45 Pesem tedna; 9.35
Appuntamenti; 10.10 Vremenska napoved;
10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizij-
ski in radijski programi; 10.35, 20.30 Il va-
so di Pandora; 12.30 Dogodki dneva;
13.00, 20.00 Pairappà; 13.35 Ora musi-
ca; 14.00, 14.35, 19.00, 23.00 Glasba;
15.00 Souvenir d'Italy; 15.30 Dogodki
dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro;
18.00 Il suono nell'immagine; 19.30 Ve-
černi dnevnik; 22.30 Sonoricamente Pu-
glia; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: ALEKSANDER KOREN

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2016 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2016
230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
Partizanska 75, Sežana,
tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani,
št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne
prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6
TRST, Ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI

advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,
finančni in legalni 92,00 €,
ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI

oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €
na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,
osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale
na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu
št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze
časopisnih založnikov FIEG

(Od)cepi se tudi ti!

Nedelja. Ura je 20.00. Program? Prvi odcep desno, seveda. Na slovenskem Rai 3 si lahko enkrat mesečno v nedeljo, s ponovitvijo v četrtek, ogledamo popularno oddajo Prvi odcep desno, ki ga vodi Valentina Oblak (njena predhodnica je bila Mairim Cheber) in pri kateri sodeluje cela vrsta dijakov višjih srednjih šol. Cilj programa je predstaviti zanimive poklice in študijske izbire dijakov (in nekdanjih dijakov) slovenskih šol. Tokrat smo se šumovci odločili, da bomo spoznali tri mlade sodelavce oddaje in odkrili, zakaj je ta oddaja tako popularna! 3, 2, 1 ... snemamo!

Ime in priimek: Štefanija Suc

Iz: Jamelj

Šola: Državni humanistični in družbeno-ekonomski licej s slovenskim učnim jezikom A. M. Slomšek - humanistična smer

Starost: 17 let

Na kratko se predstavi.

Dekle, ki ljubi glasbo v vseh oblikah.

Plusi in minusi oddaje: kaj ti je všeč, kaj ti ni?

Spoznaš veliko poklicev in imaš srečo, da ti jih predstavi oseba, ki se s tem ukvarja.

S tremi besedami opiši oddajo.

Zabavna, inovativna, namenjena mladim.

Kako to, da si se odločila sodelovati pri oddaji?

Odločila sem se, ne da bi sploh pomislila na to, kaj bom v oddaji počela. Zamisel o oddaji se mi je zdela zanimiva, zato sem si dejala, zakaj ne poskusim.

Kako poteka priprava na vsako oddajo?

Teden pred snemanjem se zberemo na sestanku na sedežu Rai v Trstu. Še prej nam pravočasno pošljejo informacije s podatki o gostu, ki bo z nami v oddaji. Na sestanku si povemo svoja mnenja in in predlagamo vprašanja, ki bi jih zastavili. Nato nam pošljejo vprašanja, da se jih naučimo in da smo med snemanjem čim bolj spošteni. Teden po sestanku snemamo oddajo. Pred oddajo pa imamo seveda govorne vaje.

Katere izkušnje in znanje si pridobila odkar sodeluješ?

Ta oddaja me je naučila, kako se postaviti pred kamero, izboljšati slovenščino in kako se obnašati z gostom na čim bolj profesionalen način.

Kateri poklic te je najbolj prevzel, od vseh, ki ste jih predstavili?

Zelo sta me prevzela poklic novinarja, ki smo ga predstavili smo ga v lanski sezoni, ter poklic odvetnika.

Kaj si želiš po končanem šolanju?

O tem nisem še razmišljala. Vendar vem, da bi v svoj poklic rada vključila glasbo.

Vas profesorji v šoli spodbujajo in svetujejo, kam na nadaljnji študij?

Ker obiskujem četrti letnik, s profesorji nismo še veliko govorili o tem, kaj bi po končanem študiju višje šole.

Ime in priimek: Sara Gregori

Iz: Trsta

Šola: Državni tehniški zavod Žiga Zois

Starost: 17 let

Na kratko se predstavi. Všeč mi je biti v dobri družbi in se zabavati. Sem tabornica, ker mi je všeč življenje v n-

ravi in sodelujem pri Mladinskem krožku Prosek-Kontovel.

Plusi in minusi oddaje: kaj ti je všeč, kaj ti ni?

Oddaja je zanimiva, ker sem spoznala nove poklice in kako do njih, spoznala pa sem tudi najrazličnejše univerze. Sem pa malo v zadregi vsakič, ko sem pred kamero.

Kako to, da si se odločila sodelovati pri oddaji?

Profesorica slovenščine nam je povedala, da zbirajo dijake za oddajo in zato sem poskusila ... predvsem zato, da bi bila odsotna pri uri (smeh). Nisem si pričakovala, da me bodo izbrali, ampak potem sem bila vesela, ker je to res dobra izkušnja.

Kako poteka priprava na vsako oddajo?

Teden pred oddajo se dobimo na sestanku, da bi pripravili vprašanja in si ogledali prispevke. Na dan oddaje pa se najprej predstavimo gostu, nato imamo govorne vaje, da bi govorili bolj razločno in popravili naglase ali izgovarjave.

Katere izkušnje in znanje si pridobila odkar sodeluješ?

Po skoraj dveh letih sodelovanja pri oddaji sem veliko manj sramežljiva. Poleg tega sem bolje spoznala in izvedela, kaj se sploh študira na različnih univerzah. To mi bo v veliko pomoč pri izbiri poklica oziroma študija.

Kateri poklic te je najbolj prevzel, od vseh, ki ste jih predstavili?

Najbolj me je zanimal odvetnik, ker sem bila vedno navdušena nad tem poklicem in ker mi je pravo všeč. Ne vem še, kaj bi po končani višji šoli, ker ne vem, kaj mi je pravzaprav všeč. Zame je to še težka izbira.

Ime in priimek: Gabriel Milic

Iz: Repna

Starost: 14 let

Šola: Znanstvena smer na liceju France Prešeren

Na kratko se predstavi. V šoli sta mi najbolj všeč matematika in latinščina, drugače pa tudi glasba, rad berem, se ukvarjam s tehnologijo, všeč mi je tudi zgodovina televizije. V prostem času pa plavam, igram pri slovenskem dramskem društvu Jaka Štoka na Proseku, seveda sodelujem pri televizijski oddaji Prvi odcep desno in pri delavnicah Slovenskega kulturnega kluba v okviru projekta Mladi v odkrivanju

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»Pridi pomag't hpustu!!!«

(preblisk tokrat podpira pustarje,
ki pridno gradijo vozove in šivajo obleke)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

ŠUMOV FEJS

V objektiv smo ujeli »tovariša Salvinija« in preblisk: »Vsakič, ko sem s Salvinijem, izgubim 4kg.« (Massimiliano Fedriga)

(foto: ag)

skupnih poti, včasih pišem za Primorski dnevnik oziroma za Rast, mladinsko prilogo revije Mladika.

Kako bi v nekaj besedah opisal oddajo?

To je že tretja sezona oddaje, ki opisuje nadaljnje študijske in profesionalne poti po višješolski maturi. V njej gostimo nekoga, ki svoj poklic že opravlja, ali študente. Namenjena je predvsem mladim, saj daje odgovore na različna vprašanja, kot na primer, kateri študij izbrati po končani šoli, ali če se sploh vpisati na univerzitetni študij. Poleg višješolcev sodelujejo še voditeljica oddaje Valentina Oblak, urednica Živa Pahor in Jan Leopoli, ki je tudi režiser, ter asistentka programa Nataša Ferletič.

Kako to, da si se odločil sodelovati pri oddaji?

K sodelovanju oddaje sem se odločil skoraj impulzivno, saj mi je zelo všeč nastopati na televiziji oziroma radiu. Poleg tega moram reči, da imam v oddaji v živo popolnoma drugačne občutke, kakor če jo gledaš od doma, saj se lahko po formalnem delu z gostom pogovorimo tudi »po domače«.

Katere izkušnje in znanje si pridobil?

Ob glavnem delu, v katerem ustvarjamo in snemamo oddajo, poteka še drugi del, v katerem spoznavamo še to, kar se dogaja pred in po snemanju. Videli smo npr. studio večernega dnevnika, studio Radia Trst A, kako se pripravi oddajo in prispevke, ki jih vključimo v oddajo ... Poleg tega pa nam naši »tutorji« pomagajo, da izboljšamo slovenščino, naglase itd.

Kateri poklic te je najbolj prevzel, od vseh, ki ste jih predstavili?

V letošnji sezoni oddaja, ko smo gostili igralca Slovenskega stalnega gledališča Luko Cimpriča, od vseh oddaj pa mi je bila najbolj všeč oddaja iz prejšnje sezone, ko je bil gost novinar Peter Verč.

Kaj si želiš po končanem študiju?

Najraje bi nadaljeval izobraževanje na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, nato bi se pa najraje zaposlil kot napovedovalec na deželnem sedežu RAI za Furlanijo Julijsko Krajino v Trstu, če to ne bi bilo mogoče, pa drugod v Italiji oz. Sloveniji ali v drugih evropskih državah.

Kako in kje vas lahko kontaktirajo gledalci?

Najlaže nas lahko preko facebook profila Prvi odcep desno, vse informacije pa lahko dobite na spletni strani sedeža RAI: www.sedezfjk.rai.it.

Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se - Šepeta se

Ali begunci niso ljudje?

11. novembra 2015 se je Slovenija ogradila z žico, ki naj bi bila namenjena usmerjanju toka migrantov, ki prihajajo s Hrvaške. Slovenijo naj bi žica »varovala« šest mesecev. Slovenski premier Cerar zagotavlja, da njegova vlada ukrepa v skladu z Evropo, Nemčijo in Avstrijo. Hrvaški notranji minister Ranko Ostojič pa meni, da je namestitev žice »potrata denarja«, ter da bi bilo za rešitev begunske krize »veliko bolj smiselno, če bi postavili center za sprejemanje beguncev, pripravljen na zimske razmere«. Obenem je minister Ostojič izjavil, da Hrvaška razmišlja proti Sloveniji v Bruslju sprožiti postopek, saj po Ostojičevem mnenju »ograja le ubija nedolžne živali in zastruplja odnos med obema narodoma«. Bodisi Slovenci kot Hrvati so se zbrali na mejnem prehodu v Dragonji in protestirali proti postavljanju žice, in ob novici, da obstaja možnost,

da bodo žico postavili do morja, se že vrstijo peticije proti takemu ukrepu. Seveda je treba poznati, da je migracijski val izredno težek izziv za Slovenijo, toda smo mu Slovenci kos? In na kakšen način? Bodeča žica je mogoče najbolj karakterističen simbol neenotnosti in zatiranja narodov. Seveda je to tudi moralni problem: Slovenija je del Evropske unije, Schengenskega sporazuma in vodi jo evropeistična vlada, toda skuša omejiti dotok beguncev in postavlja na mejo simbol, ki močno spominja na čase, ko je bilo politično stanje v Evropi popolnoma drugačno. Med drugim tudi zaostruje že tako zapletene odnose s Hrvaško. Skratka Slovenija in Hrvaška imata še dolgo pot pred sabo preden bosta rešili vse diplomatske probleme in končno vzpostavili odnos, katerega temelj je le sodelovanje. Obenem pa bi šumovci radi poudarili, da se zdi uporaba

vojske, policije in bodeče žice v nekem smislu napoved vojne beguncem, ki so večinoma le ljudje, ki se želijo od vojne čim bolj oddaljiti. Evropejci rade volje pozabimo na druge dele sveta. Predvsem, če tam ni nobene filmske zvezde. Počutimo se oddaljeni od terorizma in zadev, ki se dogajajo v drugih, manj »zanimivih« delih sveta. Atentati v Parizu so nas pretresli toliko bolj, ker smo mislili, da smo na varnem, da je vojna daleč, in da je verski in politični ekstremizem oddaljen od naših domov. Sedaj pa se bojimo migrantov, kot da bi oni ogrožali naše mirno življenje in bili krivi vsega zla na tem svetu. Prelahko je kriviti tiste, ki nimajo besede ali jim je beseda vzeta. Prelahko je kriviti šibkejša za vse to, kar nas moti ali nam ni všeč. Prelahko je pripisati krivdo za vse napake, tudi tiste v zvezi z slabim ravnanjem z begunci, beguncem samim. Lažje je napake drža-

ve pripisati manjšini ali šibkejši komponenti. Ne smemo pozabiti, da tak proces ni nikoli rodil dobrih sadov, obenem pa pozabljamo o kom sploh govorimo. Begunci so ljudje. Tega ne smemo pozabiti. Nikoli.

Primorski dnevnik je edini časopis, ki brezplačno že zgodaj zjutraj prihaja na vaš dom. Tudi za leto 2016 ostaja naročnina nanj tako kot letos **230€**. Plačati jo je treba do 31.1.2016 in vsak izvod vas bo tako stal le **0,76 evra**.

Ob 70-letnici dnevnika vsem naročnikom poklanjamo **dragoceno darilo: zbornik "Primorski dnevnik - Okno v svet Slovencev v Italiji"**, ki prinaša bogat pregled dolgoletne dejavnosti dnevnika, ljudi, ki so ga ustvarjali in skupnosti, kateri je namenjen.

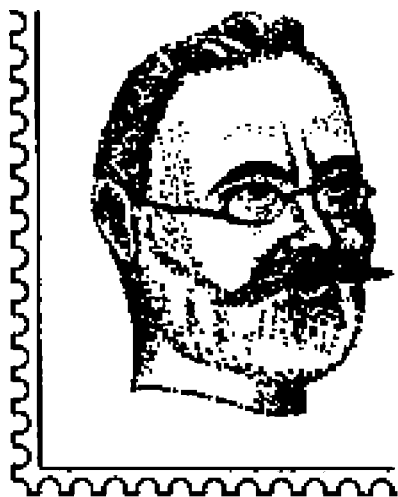
Naročnikom na tiskano izdajo Primorskega dnevnika nudimo **brezplačen dostop do spletne verzije časopisa**. Ob tem lahko brezplačno objavljajo male oglase in čestitke brez okvirja.

informacije: Trst: 040 7786300 Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

Izkoristite
še zadnje dni
za poravnavo
naročnine 2016!

Čas imate do
31. januarja.
Ne zamudite!

Jakob Gallus

Med novimi znamkami, ki jih bo prav danes izdala Pošta Slovenije, je tudi znamka posvečena velikemu slovenskemu skladatelju Jakobu Gallusu, ki je živel in ustvarjal v drugi polovici 16. stoletja. Bil je torej sodobnik Primoža Trubarja, a se nista poznala. Spominska znamka bo izšla ob 425. obletnici njegove smrti.

Jakob Gallus, ali Iacobus Gallus Carniolus (Jakob Petelin s Kranjske), ali tudi Jacobus Handl Gallus, kot se je pogosto podpisoval, se je rodil leta 1550. O njegovem življenju imamo zelo malo dokazanih podatkov. Večinoma gre za ugibanja njegovih biografov in nekaj podatkov, ki jih je sam navadel v uvodih raznih svo-

Postiljon

jih knjig z notnimi izdajami. Rodil se je morda na Dolenjskem, najverjetneje v občini Ribnica, umrl pa je zaradi bolezni star 41 let v Pragi 18. julija 1591. Kot sam pravi je študiral najprej v Stični. V tistem času je bil običaj, da so se sposobni in nadarjeni dijaki učili predvsem po samostanih v Avstriji in na Moravskem. Ko je imel 24 let, je postal pevec dvorne kapele na Dunaju. Nato je veliko potoval, predvsem zato da je odkrival razne glasbene šole in se osebno izobraževal. Poleg Avstrije je prepotoval tudi Češko in Šlezijo. To mu je služilo, da je navezal koristne stike z raznimi opati in škofi, predvsem pa z glasbenimi učitelji, saj si je vse bogato glasbeno znanje pridobil po privatnih stikih.

Že leta 1578 je zložil v Pragi latinsko mašo. Dve leti kasneje je odšel v Olo-muc za kapelnika v škofovem dvorcu. Pet let kasneje se je vrnil v Prago, da je osebno nadzoroval tisk svojega najpomembnejšega dela Opus musicum v štirih knjigah. To je zbirka 374 motetov, ki jih je zložil za vsak dan in za vse liturgične praznike cerkvenega leta. Drugo njegovo najpomembnejše delo sta zbirki 100 madrigalov z naslovom Harmoniae morales in Moralia. Izdal je tudi zbirko 16 mašnih skladb in številne druge uglasbitve. Res je neverjetno, kaj je uspel ustvariti v svojem kratkem življenju. Da se je preživljal, je leta 1585 prevzel vodstvo zbora v cerkvi sv. Janeza na Bregu v Pragi in to službo je ohranil do smrti.

Gallus je bil sodobnik Pierluigija da Palestrina in Orlanda di Lassa. V glasbenih krogih velja za njima enakovrednega skladatelja, saj so ga glasbeniki v svojih delih pogosto navajali in ga postavljali za zgled. V svojem glasbenem ustvarjanju je samostojen, poljuden in vedno išče novih rešitev za svoje glasbeno izražanje

Kljub temu, da je bil v svojem času uspešen in cenjen skladatelj, je, kot se to rado zgodi, kmalu šel v pozabo. Po dolgih stoletjih se ga je z nekaj članki spomnil Kamilo Mašek v reviji Caecilia leta 1857, vendar so ga začeli sistematično obravnavati šele na začetku XX. stoletja. Največ zaslug ima dr. Josip Mantuani, eden prvih slovenskih muzikologov, ki je leta 1905 izdal knjigo o njem. Med kasnejšimi slovenskimi muzikologi, ki so pisali o Gallusu, bi omenili le Stanka Premrla, Vilka Ukmarja, Dragotina Cvetka in Eda Škulja. SAZU pa je v letih 1985 do 1996 izdala vsa njegova dela v dvasetih knjigah.

Ob koncu moramo povedati tudi, da je leta 1959 Ubald Vrabec izbral za svoj odličen tržaški mešani pevski zbor prav ime Jakoba Gallusa. Naš zbor, ki s kratkim presledkom nekaj let, uspešno nastopa še danes.

Na znamki, ki jo bo izdala Pošta Slovenije, je prikazan Gallusov portret po izvirnem lesorezu iz leta 1590. V ozadju pa je viden začetek ene njegovih skladb in napis Jacobus Handl-Gallus 1550-1591. (Slika 1)

Nove slovenske znamke

Poleg znamke o Gallusu, kateri smo namenili zgornji zapis, bo Slovenija danes izdala še znamko iz serije

Ljudske noše, ki bo prikazala nošo z Dolenjske. Na naslednji, ljubezenski znamki, ki ima vsako leto obliko srca bodo letos objavili ljubezensko pismo s persom in črnilnikom. Izšla bo tudi znamka iz serije Kitajski horoskop. Po njihovem horoskopu se bo letos pričelo leto opice.

Program italijanskih izdaj za 2016

Italijansko ministrstvo za gospodarski razvoj je 31. decembra lani objavilo seznam poštne znamke, ki ga je sestavila posebna komisija in bi jih morali izdati v letošnjem letu. Po izkušnji pa vemo, da bodo v teku leta možne večje ali manjše spremembe.

Vsekakor 14. januarja je izšla prva letošnja znamka posvečena 40. obletnici izhajanja dnevnika la Repubblica. (Slika 2)

Konec meseca (30. januarja) pa bi morala iziti znamka v seriji Odličnost znanosti ob 150-letnici izhajanja revije Nuova Antologia. Februarja pa je napovedanih pet novih znamk. Prva, ki bo izšla 12. februarja, bo name-

njena časnikarju in pisatelju Eliu Vittoriniju ob 50. obletnici smrti.

Naslednji dan bo tudi italijanska pošta izdala ljubezensko znamko ob prazniku sv. Valentina. V drugi polovici meseca bodo izšle še tri znamke: ena bo namenjena pustnemu spreodu v Viareggio, na drugi bo ob 150. obletnici rojstva prikazan filozof, zgodovinar in literarni kritik Benedetto Croce, na tretji pa vzgojitelj in pisatelj Carlo Gnocchi (1902-1956).

Razstava zapornikov

Kot je bilo že objavljeno, je do konca meseca na tržaški pošti odprta razstava zbirk, ki so jih pripravili zaporniki med tečajem filatelije, ki sta ga v drugi polovici lanskega leta vodila dva člana kluba Košir. Tečaja se je udeležilo 24 zapornikov in 12 jih je pripravilo svoje zbirke za razstavo. Vsaka zbirka obsega 12 razstavnih listov. Teme so zelo različne. Nekateri so se odločili, da bodo prikazali znamke iz svojih krajev (Madžarska, Bolgarija, Severna Afrika), drugi so izbrali razvedrile teme (ribе, metulji, vozila, italijanki razgledi in zimski športi). Dobro je pripravljena zbirka o italijanski zgodovini od leta 1844 do 1924. Zanimiva pa je tudi zbirka posvečena Titu, ki jo je pripravil Srb iz Kosova.

Tudi ob letošnji tretji razstavi tržaških zapornikov je klub Košir izdal spominsko vinjeto. Na naslovni strani (Slika 3) je vinjeta, ki prikazuje belega goloba, ki s pismom odleti iz za mreženega okna, na zadnji strani pa so navedeni razstavljalci s svojimi zbirkami. (it)

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

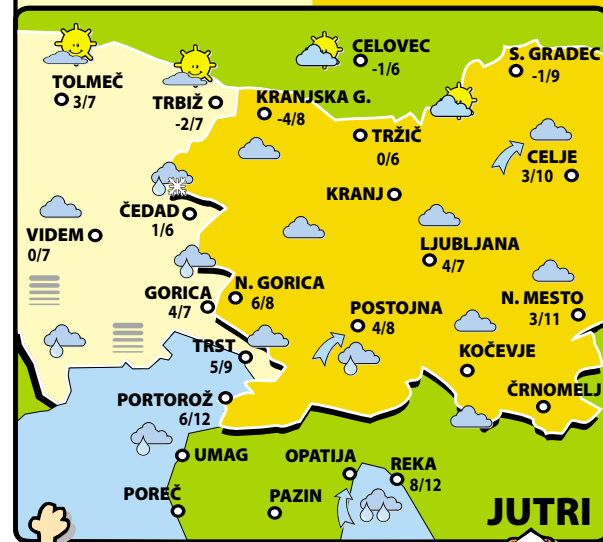
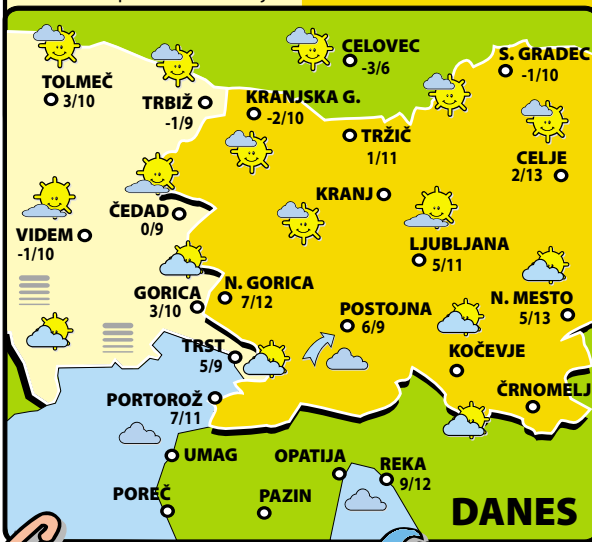
Nad severnim Atlantikom in severno Evropo je območje nizkega zračnega tlaka, nad Alpami in južno Evropo pa območje visokega zračnega tlaka. Od zahoda doteka k nam topel zrak.

Danes bo v nižinskem in priobalnem pasu prevladovalo vlažno in oblačno vreme. Pojavljale se bodo meglice in lahko tudi megla. Zlasti ob morju in na Krasu bo možno rosenje. V hribovitem svetu bo le zmereno oblačno, v predalpskem pasu pa spremenljivo. V nižjih plasteh ozračja bo še vedno prisotna temperaturna inverzija.

Danes bo v severnih in vzhodnih krajih povečini sončno, drugod pretežno oblačno. Ponekod na Primorskem in Notranjskem bo občasno še rosilo ali rahlo deževalo. Pihal bo veter zahodnih smeri. Najvišje dnevne temperature bodo od 8 do 13, v jugovzhodni Sloveniji do 15 stopinj C.

Jutri dopoldne bo na območju obale in nižine pretežno oblačno vreme, nato se bo oblačnost nekoliko trgala. V hriboh bo sprva več spremenljivosti, nato pa le zmerno oblačno. Ponoči se bodo ob morju in v nižinskem pasu pojavljale meglice in ponekod megla.

Jutri bo sprva pretežno oblačno, dopoldne bo ponekod v južni Sloveniji občasno še rahlo deževalo. Čez dan se bo delno zjasnilo.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.30 in zatone ob 17.06
Dolžina dneva 9.36

LUNINE MENE
Luna vzide ob 22.47 in zatone ob 10.25

NA DANASANJI DAN
2002 – Popoldne je bilo na severovzhodu in v višjih legah sončno ter za januar izjemno toplo, na nekaterih postajah je bila izmerjena najvišja januarska temperatura od začetka meritev. V Slovenskih Konjicah se je živo srebro povzpelo do pomladanskih 21,4°C, v Velenju 19,2°C, v Novi vasi na Blokah 18,3°C in v Mariboru 17,9°C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.26 najvišje 38 cm, ob 6.19 najnižje -16 cm, ob 11.30 najvišje 18 cm, ob 18.02 najnižje -35 cm.
Jutri: ob 0.58 najvišje 34 cm, ob 7.00 najnižje -14 cm, ob 11.55 najvišje 9 cm, ob 18.26 najnižje -25 cm.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 10 stopinj C.

SNEŽNE RAZMERE

Kanin - Na Zlebeh	75	Piancavallo	25
Vogel	33	Forni di Sopra	30
Kranjska Gora	30	Zoncolan	30
Krvavec	40	Trbiž	40
Cerkno	/	Osojščica	45
Rogla	40	Mokrine	60

Vojna zvezd v Dubrovniku

ZAGREB - Novo nadaljevanje filmske uspešnice Vojna zvezd (Sila se prebija) bodo verjetno spomladi snemali v Dubrovniku, poročajo hrvaški mediji. Izbira lokacij še poteka, spomnili pa so sicer, da so srednjeveške zgradbe v Dubrovniku že uporabili pri snemanju igre prestolov ter da so objavili več fotografij dubrovniških znamenitosti. Zaenkrat je znano, da bodo osmi film vesoljske sage Vojna zvezd začeli snemati februarja v Londonu, na Hrvaškem pa ugrabijo, da bodo filmske ekipe že marca v Dubrovniku. Premiera novega nadaljevanja, ki še nima uradnega naslova, pa je predvidena za december 2017.

130. rojstni dan avtomobila

BERLIN - Danes mineva 130 let od rojstva avtomobila. Na današnji dan leta 1886 je namreč 42-letni mehanski inženir Karl Benz s številko 37435 patentiral trikolesno motorno vozilo Velociped na bencinski pogon. To je bilo prvo vozilo, v katerem so bili hkrati vgrajeni poleg motorja tudi vplinjač, hladilnik na vodo, električni vžig, krmilnik in sašija. Nekaj mesecev zatem je Velociped prvič prevozil nekaj deset metrov na Ringstrasse v Mannheimu, kjer je imel Benz svojo delavnico. Na prvo pravo pot, dolgo 90 kilometrov, se je z ženo in sinovi odpravil še le 5. avgusta leta 1888, ta dan pa je tudi postal slaven.

OBLETNICA - 30 let tragedije vesoljskega plovila Challenger

Usodno hladno vreme

Zaradi tega odpovedal del motorja potisne rakete - Med žrtvami tudi prva učiteljica in prvi Izraelec v vesolju

NEW YORK - Pred 30 leti se je zgodila dotlej največja nesreča ameriškega vesoljskega programa, v kateri je umrlo vseh sedem članov raketoplane Challenger, ki ga je razneslo komaj 73 sekund po vzletu z vesoljskega centra Kennedy na Floridi. Vesoljska agencija Nasa se je včeraj spomnila te in še dveh nesreč.

Izstrelitev raketoplane Challenger je bila večkrat preložena zaradi nenavadno hladnega vremena na Floridi, 28. januarja 1986 pa je Nasa dala zeleno luč. Odločitev se je izkazala za usodno, saj je zaradi hladnega vremena odpovedal del motorja potisne rakete, kar je sprožilo verižno reakcijo in raketoplan je razpadel pred očmi celotne Amerike.

Izstrelitev je namreč prvič dotlej v živo prenašala kabelska televizija predvsem zaradi Christe McAuliffe, ki je zmagala na natečaju za prvega učitelja oz. učiteljico v vesolju. Njena pot v vesolje je bila namenjena popularizaciji naravoslovnih ved in učenja otrok onasproh, zato so jo prenašali v živo po številnih šolah.

Preiskovalna komisija je ugotovila številne napake in pomanjkljivosti in delovanje Nase. Te so potem popravili, kar je držalo vse do 1. februarja 2003, ko je zaradi poškodovanih keramičnih ploščic toplotne zaščite ob povratku na Zemljo v ozračju razpadel raketoplan Columbia. Tudi ta nesreča je zahtevala sedem življenj, dele raketoplane pa so pobirali po vsem Teksasu.

Misija McAuliffove je leta 2007 uresničila Barbara Morgan, ki je kot prva učiteljica poletela v vesolje za enajst dni z raketoplanom Endeavor. Po tragediji Challengerja so po 27 zveznih državah ZDA in tudi v tujini ustanovili posebne Centre za vesoljski znanstveni izobraževalni sistem Challenger.

Poleg McAuliffove so v tragediji Challengerja umrli še Gregory Jarvis, Judith Resnik, Francis Scobee, Ronald McNair, Mike Smith in Ellison Onizuka.

Challenger je popolnoma razneslo 73 sekund po začetku poleta

ANSA

V nesreči Columbie je umrl prvi izraelski astronaut Ilan Ramon ter Rick Husband, Willie McCool, Michael Anderson, Kalpana Chawla, David Brown in Laurel Clark.

Nasa se na včerajšnji dan spomina tudi Virgila Grissoma, Edwarda Whita in Rogerja Chaffeeja, ki so umrli 27. januarja 1967, ko je poveljniški modul na vrhu rakete Apollo 1 zajel ogenj še pred izstrelitvijo.

Nasa je ob obletnici na nacionalnem pokopališču Arlington in Kennedyjevem vesoljskem centru na Floridi položila vence.

Ameriški predsednik Barack Obama je v izjavi ob obletnici izpostavil, da so se pogumni Američani od Apolla 1 do Challengerja in Columbie žrtvovali v prizadevanjih ZDA, da bi premaknile in raziskale nove meje.

»Kljub nevarnostim pa še naprej segamo po zvezdah,« je poudaril v sporočilu za javnost. »Od novih partnerstev z zasebno industrijo do razvoja prelomnih izumov, ki jih bodo Američani s seboj odnesli v Sončev sistem in navsezadnje na Mars, bomo nadaljevali našo pot odkritij,« je še zagotovil. (sta)

ZDRAVSTVO - Alarm WHO

Nevarna zika se »eksplozivno širi«

ŽENEVA - Nevarni virus zika se »eksplozivno širi«, zato so za 1. februar sklicali izredno zasedanje Svetovne zdravstvene organizacije WHO. Ta pričakuje, da bi se lahko v Amerikah z virusom zika okužilo od tri do štiri milijone ljudi, do teh 1,5 milijona samo v Braziliji. Na zasedanju bodo ugotavljali, ali izbruh virusa predstavlja nevarnost za javno zdravje po svetu.

Direktorica WHO Margaret Chan je pojasnila, da je v preteklih izbruhih virus zika - ta je bil prvič odkrit leta 1947 - »občasno povzročal blažje bolezni, ki niso bile zaskrbljujoče«, medtem ko je sedanja situacija »dramatično drugačna«. Pri tem je spomnila na vse več pokazateljev, da je okužba s tem virusom povezana z boleznijo mikrocefalija, pri kateri se otroci rodijo z nenormalno majhno glavo.

Virus zika so diagnosticirali tudi v sosednji Avstriji. Z njim naj bi se z med potovanjem v Brazilijo okužila avstrijska turistka.

Francija uzakonila paliativno sedacijo neozdravljivih bolnikov

PARIZ - Francoski parlament je dokončno potrdil zakon, s katerim uvajajo paliativno sedacijo neozdravljivo bolnih ljudi. To je prvi korak k upoštevanju želja pacientov, ki so na koncu svoje poti, ne da bi odprli razpravo o evtanaziji, ki je v Franciji prepovedana. Z zakonom bodo uzakonili »globoko in trajno sedacijo do smrti določenih neozdravljivo bolnih, ki so za to zaprosili«

Paliativna sedacija je nadzorovana uporaba zdravil, ki povzročijo in ohranjajo stanje zmanjšane zavesti. V tem stanju tako bolnik ne trpi zaradi težav, ki jih ne morejo več obvladati.

Ministrica za zdravje Marisol Touraine je sprejem zakona označila za zgodovinski napredek. Predlog zakona sta pripravila poslanca vladnih socialistov in opozicijske desnice. Anketa, ki so jo izvedli lani, je pokazala, da je sedaciji do smrti naklonjeno 96 odstotkov Francozov. Evtanazija je v Evropi zakonita na Nizozemskem, v Belgiji in Luksemburgu, v drugih državah pa dopuščajo določene oblike pomoči neozdravljivo bolnim ljudem. V Švici je dovoljeno neozdravljivo bolnim pomagati pri samomoru.